

# Apocalipsa - Comentarii W. Kelly

## Capitolul 1

Este vrednic de luat în seamă că apostolul Ioan a fost instrumentul ales de Dumnezeu pentru a ne comunica această scriere — ultima din Noul Testament, atât de diferită de evanghelia și de epistolele aceluiași apostol. Dar nu este singura dată când lui Dumnezeu I-a plăcut să prezinte prin mijlocirea aceluiași scriitor subiecte care oferă cele mai mari contraste. Astfel, de exemplu, acela care este numit apostolul netăierii împrejur a fost totuși martorul lui Hristos pe lângă aceia care fuseseră iudei și care erau în primejdie să se întoarcă la poruncile mozaice. Lui, și nu lui Petru sau lui Iacov, i-a fost încredințat acest mesaj final și hotărâtor al harului care invita pe evrei să rupă orice legătură cu o închinare pămîntească, pentru a se lipi de Hristos slăvit în cer. La fel, în gîndul lui Dumnezeu, apostolul Ioan, acest martor al harului și al adevărului care au venit prin Isus Hristos, era instrumentul cel mai potrivit pentru a descoperi judecățile viitoare. Cauza morală a acestui fapt este limpede. Dacă Hristos este lepădat ca obiect al credinței și izvor unic al harului, El devine neapărat executorul judecării. Găsim acest adevăr stabilit într-un chip precis de Domnul însuși în Evanghelia lui Ioan (capitolul 5).

După cum Hristos fusese lepădat altădată de poporul evreu, harul și adevărul pe care El le adusese erau de asemenea pe punctul de a fi nerecunoscute și părăsite în întregime de aceia care purtau Numele lui Hristos pe pămînt. În aceste împrejurări, Ioan, mai mult ca oricare altul, era potrivit să desfășoare înaintea noastră viziunile solemne ale judecăților prin care Dumnezeu avea să revindică drepturile disprețuite ale Fiului Său; judecăți providențiale mai întîi, apoi executate de Hristos care vine în persoană pentru a zdrobi pe vrăjmașii Săi.

Astfel, cu toate că Evanghelia lui Ioan și Apocalipsa prezintă în forma lor, în subiectul lor și în concluziile lor, contrastele cele mai accentuate, mai presus de toate, aceste două cărți aduc înaintea noastră Persoana Domnului Isus, ca fiind Acela în cinstea și spre slava Căruia Dumnezeu vrea să facă să tindă toate lucrurile. Acesta este motivul pentru care în orice vreme, dar mai ales în perioadele de încercări și de persecuții, unele suflete, incapabile poate de a pătrunde înțelesul viziunilor Apocalipsei, au găsit, privindu-L pe Hristos în această carte, o adîncă edificare și o mîngiere de nespus, în timp ce prea adesea comentariile savanților n-au făcut decît să-L usuce, adică să-L lipsească de seva sa.

Apocalipsa este „Descoperirea lui Isus Hristos, pe care Dumnezeu I-a dat-o”. Hristos este privit ca om. Chiar în Evanghelia după Ioan, atât de plină de parfumul divinității Sale, această poziție vrednică de remarcat pe care Fiul lui Dumnezeu a luat-o este frecvent, dacă nu constant reamintită. El ne este prezentat aici ca Acela pe care Tatăl „L-a trimis” pe pămînt și care trăiește „prin Tatăl” (Ioan 6.57). În Apocalipsa îl vedem cu adevărat om, fie în cer, fie pe pămînt. În Evanghelia lui Ioan, Isus spune că Tatăl I-a dat să aibă viața în El însuși (Ioan 5). Nimic nu arată mai bine cît de deplin acceptă El poziția de om la care S-a coborît. În El era viața; mult mai mult, El era această viață veșnică care era la Tatăl înainte de întemeierea lumii; și cu toate acestea, devenit om prin puterea harului lui Dumnezeu, toate cuvintele Sale sînt în armonie cu această umilă poziție pe care El a luat-o aici pe pămînt. În slavă, El este absolut la fel, cum îl arată cartea de care ne ocupăm.

„Descoperirea lui Isus Hristos, pe care I-a dat-o Dumnezeu, ca să arate robilor Săi...” Aceasta este calificarea dată acelora cărora se adresează descoperirea. Nu este vorba aici despre titlul de copii ai lui Dumnezeu care le aparține deoarece au crezut în Numele Domnului Isus! Aceasta caracterizează Evanghelia care, într-un chip special, este descoperirea harului și a adevărului în Isus Hristos, Fiul unic al Tatălui. În Apocalipsă, Dumnezeu face cunoscut ceea ce El va arăta „robilor” Săi, lucrurile care trebuie să se îndeplinească în curînd; și acest titlu de robi se potrivește tot atât de bine nouă, creștinilor, cît și acelora care vor fi cu Dumnezeu într-o altă legătură, după ce noi vom fi fost plecați din lume. Nu este vorba de a descoperi lucrurile care erau în Hristos înainte de totii vecii, ci de a dezvălui marile fapte prin care Dumnezeu este pe punctul de a arăta lumii slava primului-născut.

„Și El le-a făcut-o cunoscut prin semne, trimițînd prin îngerul Său la robul Său Ioan.” Nu fără dreptate un înger este întrebuințat aici, pentru a comunica descoperirile lui Dumnezeu. Evanghelia ne vorbește despre viața veșnică care este în Fiul și care, prin har, este dată credinciosului. De aceea vedem aici că Duhul Sfînt singur poate să administreze și să facă să fie cu folos o astfel de favoare, după sfaturile lui Dumnezeu și dispozițiile pe care dragostea Sa le-a luat. Dar aici avem viziuni — viziunile căilor judecătorești ale lui Dumnezeu și a judecării pe care avea să o atragă asupra omului nelegiuirea sa crescîndă. Iată de ce „El le-a făcut-o cunoscută, trimițînd prin îngerul Său, la robul Său Ioan.”

Avem aici o deosebire vrednică de luat în seamă între Evanghelia lui Ioan și Apocalipsă. În Evanghelia, Ioan fără îndoială vorbește ca unul care a văzut pe Domnul, care a trăit alături de El și care poate să dea cheazășie personal despre ceea ce ne comunică; dar el nu vorbește decît rar despre sine însuși și, cînd o face, se șterge în așa fel pe sine însuși, încît s-a pus în discuție dacă este el cu adevărat „ucenicul pe care îl iubea Isus”. Această concluzie este inexactă, dar faptul că s-a putut trage o astfel de concluzie arată cît de puțin scriitorul s-a impus. Noi regăsim aceasta într-un fel și mai caracteristic în epistolele lui Ioan, care, fie că se adresează totalității comunității creștine, unei familii sau unui prieten, au drept țintă unică să pună pe copiii lui Dumnezeu, prin mijlocirea lui Hristos, în părtășie directă cu Dumnezeu însuși. Un apostol insuflat scrie, și diferitele mădulare ale familiei lui Dumnezeu, ca și slujitorii lui Dumnezeu, sînt recunoscuți la locul care le aparține. Dar în același timp, scriitorul însuși dispărînd, pentru a spune astfel, Acela care este Dumnezeu și Tatăl învață, mîngie și înștiințează direct pe ai Săi.

Nu este așa în Apocalipsă. Dumnezeu dă o descoperire lui Isus, Isus o transmite prin îngerul Său robului Său Ioan și prin el altor robi. Iată un fel de comunicare cu totul excepțională în Noul Testament. Pentru ce Dumnezeu nu ne arată El aici direct căile Sale și nu ni Se adresează într-un fel nemijlocit, cum o face în alte părți? Motivul este pe cît de solemn, pe atât de plin de învățăminte. Găsim ceva asemănător în Vechiul Testament. Dumnezeu nu Se adresează aici totdeauna direct poporului Său. El a făcut-o la origine, cînd cu gura Lui însăși El a rostit cele zece porunci; dar mai tîrziu El S-a slujit de mijlocitori. De obicei Dumnezeu trimitea lui Israel soli și anume profeți care vorbeau în Numele Domnului. Mai întîi ei se adresau întregului popor; dar a venit timpul cînd înștiințarea lui Dumnezeu, cu toate că era destinată să fie comunicată întregului popor, nu i-a fost trimisă direct, ci a fost încredințată unui singur martor, Daniel, ales dintre totii.

Examinînd ceea ce a adus această schimbare în căile lui Dumnezeu cu privire la Israel, găsim cheia schimbării asemănătoare care se observă cînd trecem de la restul Noului Testament la Apocalipsă. Cînd fiii lui Israel se îndepărtaseră de Dumnezeu și cînd, în ochii Săi, această

nepăsare a fost totală și definitivă, când nu numai cele zece seminții, ci chiar Iuda și casa lui David, ultima legătură între Dumnezeu și poporul Său, dăduseră greș, atunci Dumnezeu nu Se mai adresează poporului, ci unui singur slujitor ales și credincios, din care El a făcut martorul Său. Era un semn sigur că, pentru prezent, totul se sfârșise și că nu mai exista legătură directă între Dumnezeu și un popor pe care El nu mai putea să-l recunoască drept al Său.

Ce gravitate în această situație! Dar în vremurile cele mai grele chiar, Dumnezeu Se arată credincios. Ar fi cu totul greșit să gândim că, cu toată trista stare de lucruri în care se găsea Israel, Daniel și cei trei prieteni ai săi au fost personal mai puțin plăcuți lui Dumnezeu decât David. Ochii Săi se odihneau plini de har și cu o extremă mulțumire asupra unui slujitor care răspundea propriilor Sale sentimente pentru poporul Său. Tocmai din cauza aceasta Daniel a primit de la Dumnezeu o favoare atât de excepțională. Și într-un sens, era mai bine să fii Daniel în mijlocul ruinelor, decât să ocupi cea mai bună poziție într-o vreme de prosperitate. Este o mai mare dovadă de credincioșie să rămii neclintit în mijlocul neorânduiei, decât atunci când totul își urmează cursul său regulat. Harul se ridică totdeauna la înălțimea fiecărei greutăți. Să aplicăm acum ceea ce am spus la timpul de față și la împrejurările prezente. Cît este de serios să ne gândim că în vremea lui Ioan chiar, Biserica lui Dumnezeu intrase într-o stare de lucruri asemenea aceleia despre care am vorbit relativ la Israel. Poziția lui Ioan este asemănătoare aceleia a lui Daniel. Lui i se adresează comunicările Domnului Isus, în timp ce Biserica, care purta încă pe pământ numele lui Hristos, este lăsată deoparte. Harul era încă acolo pentru a trezi și îndemna, totuși Isus nu Se adresează decât robului Său Ioan și nu Bisericii. Chiar scrisorile din Apocalipsă, capitolul 2 și capitolul 3, nu sînt trimise direct adunărilor, ci îngerilor lor. Totul ne așază astfel sub impresia acestui serios adevăr în legătură cu starea Bisericii.

Ioan, „a mărturisit despre Cuvîntul lui Dumnezeu și despre mărturia lui Isus Hristos, toate lucrurile pe care le-a văzut” (Apocalipsă 1,2). Aceste cuvinte nu înseamnă adevărul în general, nici Evanghelia îndeosebi, cu toate că este neîndoielnic că Ioan a predicat Evanghelia și că el a hrănit Biserica cu ajutorul adevărului în întregime. Dar nu este acesta subiectul Apocalipsei, nici înțelesul acestor cuvinte. Aici totul este limitat la ceea ce Ioan a văzut. Această remarcă este importantă pentru a înțelege forța acestui pasaj și caracterul cărții. Astfel, dincolo de ceea ce apostolul avea în comun cu ceilalți creștini și ceea ce el primise deja pentru a le-o comunica în lungă sa viață predată în slujba lui Hristos, el primește acum cuvîntul lui Dumnezeu și mărturia lui Hristos sub un nou aspect.

De aici rezultă că numai o necredință neștiutoare poate să trateze în chip ușuratic sau nepăsător viziunile apocaliptice, deoarece ca și Evangheliile și epistolele, ele sînt cuvîntul lui Dumnezeu și mărturia lui Isus Hristos, prezentate aici, este adevărat, sub forma profetică care se potrivea scopului pe care Dumnezeu Și-l propunea. Astfel se găsește judecată lămurit tendința prea comună de a considera Apocalipsă ca avînd o valoare îndoielnică și o autoritate nesigură și nu putem decât să dezaprobăm cu o dreaptă indignare pe aceia care, savanți poate în felul lumii, nu s-au temut, în nebulia lor, să atace această carte. Trebuie să fim de acord, fără îndoială, că Apocalipsa nu este destinată zidirii directe a creștinului, în poziția care este proprie lui. Dar ea nu este pentru aceasta mai puțin cuvîntul lui Dumnezeu și mărturia lui Isus Hristos și, ca atare, zidește indirect, vestind soarta care așteaptă pe aceia care disprețuiesc pe Dumnezeu și fac voia lor proprie în ciuda Descoperirii Sale.

Cuvintele celui de al treilea verset, de o forță care cuprinde pe toți credincioșii din aceste timpuri și din acele care vor urma, tind la același scop. Nu par ele anume scrise totodată pentru încurajarea slujitorilor lui Hristos și pentru condamnarea dinainte a îndoielilor și a împotrivirilor copilărești ale necredinței?

„Ferice de cine citește și de cei care ascultă cuvintele acestei prorocii și păzesc cele scrise în ea, căci timpul este aproape!”, acesta este motivul care ne este dat pentru a păzi lucrurile scrise în profeție: și noi trebuie să le cîntărim cu seriozitate. Nu, cum se afirmă adesea, pentru că noi ne găsim în mijlocul împrejurărilor prezise sau pentru că creștinii (și Biserica) vor avea de trecut prin necazurile pe care le descrie profeția. Această carte chiar ne arată Biserica luată în cer, dincolo de scena necazurilor și a judecăților. Nu; motivul care ne este dat în versetul 3 este sfînt, în mod remarcabil potrivit celor care merg prin credință și nu prin vedere și în întregime liber de orice considerație egoistă. „Vremea este aproape”; deci ea n-a sosit, pentru ca noi să avem să o srăbătem în întregime sau în parte, dar ea este aproape. De aceea Dumnezeu scrie pentru a ne mîngîia a ne îndemna și, într-un fel general, pentru a ne binecuvînta, oricare ar fi nevoile noastre. El socotește ca sigur că noi ne interesăm de tot ceea ce El binevoiește să ne aducă la cunoștință. Este fals principiul care pretinde că noi nu putem să scoatem folos decât din lucrurile care ne privesc personal și din împrejurările actuale prin care noi trecem.

După prefață (versetul 1-3) vine salutul, a cărui formă deosebită se potrivește perfect cărții Apocalipsei. „Ioan, către cele șapte biserici care sînt în Asia”. Această adresă diferă în întregime de acele pe care le găsim în alte cazuri. Îl vedem pe apostolul Pavel, că scrie sfinților din cutare sau cutare localitate, unei adunări sau chiar adunărilor dintr-un ținut; dar numai aici este vorba de un număr hotărît de adunări și de un număr a cărei semnificație simbolică este bine cunoscută. În limbajul profetic sau simbolic șapte înseamnă în mod invariabil desăvîrșirea spirituală. Cu toate că este în afară de îndoială că scrisorile pe care le găsim aici au fost adresate în mod literal adunărilor menționate, pare tot atît de sigur că răsunetul lor este cu mult mai întins. Cele șapte adunări din Asia au fost alese și scrise în așa fel ca să prezinte acelora care au urechi de auzit, ciclul complet al mărturiei Domnului aici pe pământ atîta vreme cît va exista ceea ce, ca răspundere, dacă nu ca realitate, va avea caracterul de biserică. Oricît de slabă și de mizerabilă poate fi starea de lucruri, există totuși o mărturie ecleziastică a cărei urmă noi n-o mai găsim începînd din capitolul 4. Deci numai atîta timp cît există aici pe pământ responsabilitatea Bisericii, aceste epistole își găsesc aplicarea lor.

„Ioan, către cele șapte biserici care sînt în Asia: „Har și pace de la Cel care este, Cel care era și Cel care vine”. Salutarea nu este aici din partea Dumnezeului și Tatăl Domnului nostru Isus Hristos, ca în cea mai mare parte a epistolelor Noului Testament, ci din partea lui Dumnezeu privit în esența Sa, Acela care este neschimbat, care există totdeauna Același, care este și care era și care vine. Aceasta leagă existența Sa prezentă cu viitorul ca și cu trecutul.

„Și de la cele șapte Duhuri care stau înaintea scaunului Său de domnie”. Duhul Sfînt este înfățișat aici sub un punct de vedere cu totul diferit de acela care se găsește în celelalte părți ale Noului Testament. Este o aluzie evidentă la pasajul din Isaia 11.2, unde se găsește descrisă puterea înșeptită a Duhului Sfînt în legătură cu cîrmuirea, persoana și împărăția lui Mesia, dar ea este aplicată aici într-un chip mult mai larg și care se potrivește scopului profetiei apocaliptice.

Aceeași remarcă se aplică tuturor citatelor din Vechiul Testament sau aluziilor care sînt făcute la ele în Apocalipsă. Se întîlnesc foarte des pasaje care se referă la lege, la psalmi sau la profeți, dar nu este niciodată o simplă repetiție. Aceasta ar avea drept urmare de a ne lipsi de

Apocalipsă, în loc de a ne face să înțelegem și să strângem pentru folosul nostru învățăturile deosebite pe care ea le cuprinde. Dacă identificăm Ierusalimul lui Isaia cu Noul Ierusalim al lui Ioan, sau dacă se pretinde că Babilonul lui Ieremia este acela din Apocalipsă, se pierde învățătura specială pe care Dumnezeu a vrut să ne-o dea în această carte. Aceasta este una din principalele cauze ale confuziei în studiul Apocalipsei. Pe de altă parte, dacă nu plecăm de la descoperirile Vechiului Testament privitor la Ierusalim și Babilon sau, în general, de la învățăturile profeților, nu putem să apreciem sau chiar să pricepem totalitatea Apocalipsei. A despărți absolut Noul Testament de Vechiul este o greșeală aproape tot atât de mare ca și de a nu vedea în Noul decât o simplă repetiție a Vechiului. Există între ele o înlănțuire divină și era în gândul Duhului ca unul să se refere la celălalt; dar Apocalipsa are un înțeles mult mai întins și reprezintă un caracter mult mai adânc.

Lucrurile sînt privite aici după ce Duhul Sfînt a luat locul Său în creștini și în Biserică pe pămînt și, mai presus de toate, după ce Fiul lui Dumnezeu S-a arătat, a făcut cunoscut pe Dumnezeu Tatăl și a împlinit răscumpărarea. Iată pentru ce, dacă vrei să dai Apocalipsei adevăratul său înțeles, trebuie să ții cont de plinătatea de lumină divină răspîndită prin persoana și lucrarea lui Hristos, ca și prin prezența Duhului în Biserica lui Dumnezeu.

Cele șapte duhuri reprezintă deci plenitudinea și desfășurarea perfectă a puterii Duhului Sfînt lucrînd în căile conducătoare ale lui Dumnezeu. Pretutindeni unde ea este astfel prezentată, contextul arată la ce se aplică această putere a Duhului. Astfel, în capitolul 3, ea este în legătură cu Hristos ocupîndu-Se de Biserică; în capitolul 5, ea este în legătură cu pămîntul; dar nu se găsește niciodată în Apocalipsă Duhul Sfînt văzut în unitatea Sa și formînd Biserica într-un singur trup. Noi nu-L vedem astfel decât în epistolele apostolului Pavel, unde creștinul este privit în propria sa sferă ca mădular al trupului lui Hristos.

„Și de la Isus Hristos, martorul credincios, Cel întîi-născut din morți, Domnul împăraților pămîntului!" Dumnezeu ca atare a fost deci introdus în caracterul pe care El îl are în Vechiul Testament; Duhul Sfînt ne-a fost înfățișat în același fel și tot așa este cu Domnul nostru Isus Hristos, cum vom vedea. Nimic nu este mai izbitor, mai ales cînd ne amintim care este autorul acestei cărți, decât de a vedea că nu este făcută nici o mențiune despre legătura lui Dumnezeu cu ai Săi, ca fiind copiii Săi. Nicăieri nu se găsește aici descoperirea harului. Isus Hristos apare ca „martorul credincios". Aceasta este evident ceea ce El a fost pe pămînt și, cu toate că sub o formă diferită, tocmai acesta este subiectul pe care Ioan îl tratează peste tot. Apostolul Pavel îl privește mai ales pe Isus glorificat în cer, dar Ioan se preocupă totdeauna să-L arate pe Hristos în legătură cu ceea ce El a fost aici pe pămînt. Dacă-L vede sus ca pe Cel care este Mielul, este Mielul care a suferit și care a fost înjunghiat pe pămînt. În înviere, El este Cel întîi-născut dintre cei morți, dar tot pe pămînt; și caracterul Său de „Domnul împăraților pămîntului" nu va fi descoperit decât atunci cînd va veni din cer aici pe pămînt. Dar, în diferitele caractere sub care Domnul Isus ne este înfățișat aici, tot ce are legătură cu poziția Sa cerească este cu grijă lăsat în afară. Noi nu găsim nici ceea ce îl leagă de creștin aici pe pămînt, adică mijlocirea Sa pe lîngă Dumnezeu, cu toate că El apare sub acest caracter pentru alții în capitolul 8.

Domnul Isus este deci înfățișat numai în ceea ce se referă la pămînt, chiar cînd este vorba de învierea Sa și pentru acest motiv ca om, El este așezat în ultimul loc înaintea noastră.

Dar atunci se aude deodată glasul creștinului, întrerupînd curentul gîndurilor cărții, înainte ca viziunile să înceapă; la fel, cînd ele au luat sfîrșit, se aude dorința miresei. Cu toate că Isus nu este înfățișat în legătura în care noi Îl cunoaștem ca creștini, El este Acela pe care noi îl iubim și Numele Său a fost de ajuns pentru a mișca inima care se descarcă în expresii de adorare și de dragoste. „A Lui, care ne iubește, care ne-a spălat de păcatele noastre în sîngele Său și a făcut din noi o împărăție, preoți pentru Dumnezeul Său și Tatăl Lui să fie slava și puterea în vecii vecilor! Amin" (versetul 5,6). Aceasta este manifestarea de sentimente a inimii care găsește în Isus toată desfătarea sa.

Dar, ca să nu micșoreze ceva din ceea ce va fi Isus pentru aceia care nu sînt cu El în această legătură și această apropiere binecuvîntate, versetul următor dă un avertisment potrivit cu totalitatea cărții. „Iată, El vine cu norii, și orice ochi îl va vedea; și cei care L-au străpuns. Și toate semințiile pămîntului vor plînge din pricina Lui. Da, Amin!" (versetul 7). Aceasta nu are nimic a face cu prezența Sa pentru noi; dar după cîntarea de laudă care parcă a scăpat fără voie din inima alor Săi, vine mărturia care se aplică altora. Hristos vine pentru judecată, Hristos văzut de toți și, dacă există vreo deosebire, se vede în raport cu groaza de nespus a celor care L-au străpuns (adică iudeii). „Eu sînt Alfa și Omega", zice Domnul Dumnezeu, Cel care este, Cel care era și Cel care vine, Cel Atotputernic " (versetul 8). Acela care este Cel dinții și Cel de pe urmă, cuprinzînd toate lucrurile în gîndul Său, cînd El comunică ceea ce poate fi dat omului, El este Acela care vorbește, Domnul Dumnezeu, Cel veșnic. El pune astfel chiar de la început sigiliul Său pe această carte.

„Eu, Ioan, fratele vostru și împreună cu voi părtaş la necaz, la împărăție și la răbdarea lui Isus, mă aflu în insula numită Patmos, pentru Cuvîntul lui Dumnezeu și pentru mărturia lui Isus Hristos" (versetul 9).

Autorul cărții se prezintă el însuși într-un fel cu totul potrivit cu mărturia pe care este chemat să o dea și cu tot ceea ce va desfășura mai tîrziu înaintea ochilor noștri. Toată cartea prezintă pe sfinți trecînd prin necazuri. Ei sînt priviți nu ca mădulare ale trupului lui Hristos, care este Biserica, ci ca părtași la împărăția Sa și la răbdarea Sa. În această poziție, ei suferă pentru Cuvîntul lui Dumnezeu și pentru mărturia lui Isus Hristos. Ioan, personal, se bucura din plin de poziția sa în Hristos, nimic nu-i lipsea din favorurile care aparțin creștinului și Bisericii, dar aici el nu reprezintă numai pe creștini; el este părtaş cu sfinții, unei epoci care va urma după epoca noastră, la sfîrșitul acestei perioade, și pentru care el a primit comunicări speciale. El nu vorbește deci despre el aici ca părtaş la făgăduințele lui Dumnezeu în Hristos, în Evanghelie, cu toate că aceasta este adevărat, ci numai ca avînd parte la împărăție și la răbdarea lui Isus Hristos. Aceasta de altfel este adevărat pentru noi toți, dar noi avem în plus legătura noastră specială cu Hristos ca mădulare ale trupului Său, ceea ce nu va fi pentru sfinții din vremurile din urmă; și ceea ce Ioan pune în evidență este tocmai ce aparține lor. „În ziua Domnului eram în Duhul" (versetul 10). A arăta că Ioan era în poziția creștină, pare să fie unul din motivele pentru care l-a plăcut lui Dumnezeu să-i dea viziunile acestei cărți în ziua Domnului sau ziua „duminicală". Aceasta este ziua caracteristică a creștinului, ziua aniversară a binecuvîntării care îl deosebește, ziua care ar trebui să umple în chip cu totul deosebit inima sa de bucurie. Aceasta este prima zi a unei noi creații și a învierii, a harului, și nu a șaptea zi, a odihnei creației și a legii.

În acea zi, autorul insuflat, Ioan, a fost sub puterea Duhului Sfînt pentru a primi și a descoperi viziunile care aveau să treacă prin fața lui. Orice intrare trebuia să fie închisă pentru impresiile care vin de la obiectele exterioare, pentru ca el să poată primi ceea ce Dumnezeu era pe punctul de a-i arăta. „Și am auzit înapoia mea un glas puternic, ca al unei trâmbițe". Faptul că glasul se aude înapoia lui Ioan este semnificativ. Profeția poartă mai degrabă privirile înainte, spre viitor; dar trebuie mai întîi să arunce o privire înapoi și să afle ce judecată rostea Domnul asupra acelor care purtau Numele Său pe pămînt, asupra creștinătății. „.... un glas puternic ca al unei trâmbițe, spunînd: „Ce

vezi, scrie într-o carte și trimite-o celor șapte biserici". Ceea ce va spune glasul care s-a auzit înapoia lui Ioan este exclusiv pentru cele șapte biserici. Când mai târziu (capitolul 4.1) un alt subiect este introdus, același glas îi zice: „Suiete aici și-ți voi arăta lucrurile care trebuie să se întâmple după acestea". Privirile prorocului sînt atunci îndreptate spre lucrurile viitoare.

„Ce vezi, scrie într-o carte și trimite-o celor șapte biserici: la Efes, Smirna, Pergam, Tiatira, Sardes, Filadelfia și Laodiceea". M-am întors să văd glasul care-mi vorbea. Și cînd m-am întors, am văzut șapte sfeșnice de aur". Cum aflăm mai departe, acestea sînt cele șapte biserici, văzute după gîndul Domnului cu privire la ele, adică înfățișîndu-le potrivit cu dreptatea divină; iată de ce lămpile sînt de aur. Regăsim peste tot acest principiu, că în ochii lui Dumnezeu noi sîntem măsurați după poziția care ne este dată; dar acest principiu caracterizează în mod deosebit scrierile lui Ioan. De exemplu pentru creștin, măsura nu este deloc legea; aceasta era pentru evrei; pentru noi, este Hristos însuși. „Cine zice că rămîne în El, trebuie să umble și el cum a umblat Isus" (I Ioan 2.6). Creștinul deci nu trebuie să meargă ca un israelit, potrivindu-și mersul după lege, ci amintindu-și că el este din cer, nu mai este sub lege, ci sub har. Rostul acestui principiu este foarte clar și simplu. Felul în care noi trebuie să lucrăm este în legătură cu poziția noastră și cu legăturile în care noi ne găsim așezați. Un slujitor trebuie să se poarte cum se cuvine unui slujitor și, dacă eu sînt stăpîn, purtarea unui slujitor nu este regula mea de purtare. A confunda diferitele legături (relații) este un rău; a le neglija, o pagubă; a le tăgădui este fatal. Oricare ar fi poziția în care l-a plăcut lui Dumnezeu să ne așeze, harul și puterea lui Dumnezeu sînt posibilitatea noastră pentru a ne face să mergem într-un fel care să fie în armonie cu această poziție.

Dar să remarcăm bine că nu este vorba despre relații de convenție pe care omul le-a stabilit. Viața în Hristos ne scoate în principiu din deșertăciunile acestei lumi. A ne coborî la nivelul lumii nu înseamnă a merge ca Hristos; este a căuta, cu ajutorul unei poziții pămîntești, să scăpăm de o parte din renunțarea pe care Hristos o cere de la noi ca martori ai Săi și care, în realitate, este o binecuvîntare pentru noi. Nu este deci vorba despre dorințele și sentimentele omului firesc, ci de ceea ce Hristos a pus în noi. Dacă l-ai văzut pe Fiul lui Dumnezeu și dacă ai crezut în El, dacă prin har ai aceeași viață ca cea care era în El, încît faptul acesta să fie „adevărat în El și în tine", nu există atunci, pentru creștin, altă măsură decît Hristos însuși.

Așa este cu cele șapte sfeșnice de aur. Totul trebuie să fie și era măsurat după gîndul lui Dumnezeu și după poziția în care El așeza bisericile. Regula lor era asemănarea cu Dumnezeu descoperit în Hristos. De aceea ele sînt înfățișate sub figura unor sfeșnice de aur. „Am văzut șapte sfeșnice de aur și în mijlocul celor șapte sfeșnice pe Cineva care semăna cu Fiul Omului, îmbrăcat cu o haină lungă pînă la picioare și încins la piept cu un brîu de aur. Capul și părul Lui erau albe ca lîna albă, ca zăpada; ochii Lui erau ca para focului; picioarele Lui erau ca arama aprinsă, arzînd într-un cuptor; și glasul Lui era ca vuietul unor ape multe. În mîna Lui cea dreaptă avea șapte stele. Din gura Lui ieșea o sabie ascuțită cu două tăișuri; și fața Lui era ca soarele, cînd strălucește în puterea lui." Domnul Isus, căci El, cum știm, Se arată lui Ioan sub aceste trăsături, nu este văzut în activitatea slujbei. A avea haina scoasă și a fi încins la mijloc erau semne ale slujbei, în timp ce aici haina este largă, coborîndu-se pînă la picioare. El Se înfățișează îmbrăcat ca judecător, ca Fiul Omului căruia l s-a dat toată judecata (Ioan 5.22,27). Dar iată o trăsătură care singură ar fi de ajuns să trădeze pe Ioan ca fiind scriitorul acestei cărți. Acela pe care el îl vede sub aparența Fiului Omului este îmbrăcat cu atributele distinctive ale Celui Bătrîn de zile (Daniel 7). În timp ce Daniel văzuse pe Cel Bătrîn de zile sub un aspect cu totul diferit, Ioan îi vede reuniți în aceeași persoană. Hristos este om, dar omul pe care Ioan îl vede astfel este o persoană divină, Dumnezeul Cel veșnic însuși. Astfel Ioan nu poate pierde din vedere slava divină a lui Isus, chiar cînd subiectul de care urmează să se ocupe este judecata și cînd împărăția este pretutindeni pusă în evidență.

Acest pasaj ne arată o întreită slavă a lui Hristos: ceea ce îi este personal, ceea ce îi este relativ și ceea ce îi este oficial. Dar există ceva mai mult. Ioan zice: „Cînd l-am văzut, am căzut la picioarele Lui ca mort. El Și-a pus mîna dreaptă peste mine, spunînd: „Nu te teme! Eu sînt Cel dintîi și Cel de pe urmă". Astfel de expresii nu se pot aplica decît unei persoane divine. Acela care este Cel dintîi este neapărat Dumnezeu, și ca atare El trebuie de asemenea să fie Cel de pe urmă. Isus spune aceste cuvinte despre El însuși; mai mult, El adaugă: „Cel viu. Am fost mort" (literal tradus: „am devenit mort"). Expresia este cea mai tare cu putință pentru a pune sub ochii noștri nu simplul fapt că a murit, ceea ce noi găsim în altă parte, dar că El a murit printr-un act al propriei Sale voințe. A muri pare cu totul nepotrivit cu persoana slăvită care tocmai a fost descrisă, dar El a devenit ceea ce nu era o necesitate a firii Sale. Acesta pare a fi înțelesul acestor cuvinte și aceasta este grija cu care Duhul Sfînt veghează să facă să iasă în relief slava lui Hristos, chiar în aceea ce ne vorbește despre adîncimile smereniei Sale. „Am fost (devenit) mort; și iată, sînt viu în vecii vecilor și Eu țin cheile morții și ale Locuinței morților". Nimeni nu se coboară în Locuința morților (hades) fără să fi trecut prin moarte; aceasta se referă la trup, aceea la duhul despărțit de trup.

„Scrie, deci, cele ce ai văzut, cele ce sînt și cele care vor fi după acestea". Avem în aceste cuvinte cele trei mari despărțituri (diviziuni) ale cărții, lucru evident și cunoscut aproape oricărui cititor. Lucrurile pe care Ioan le-a văzut sînt persoana și slava lui Hristos în legătura Sa cu ceea ce descoperă Apocalipsa. Aceasta este ceea ce am arătat deja.

„Lucrurile care sînt" prezintă tabloul condiției Bisericii în timpul existenței sale aici pe pămînt. Noi o găsim dezvoltată în scrisorile către cele șapte biserici. Expresia „care sînt" este foarte izbitoare în ceea ce ea pare să indice că bisericile trebuiau într-un fel oarecare să continue a exista. Noi putem acum să înțelegem puterea acestor cuvinte, cu toate că este posibil că în zilele lui Ioan să nu li se fi dat o atît de mare importanță.

Există un alt punct de vedere din care se poate privi cartea Apocalipsei. Este cel de a lua „lucrurile care sînt", adică bisericile, ca deja trecute și terminate și de a privi profeția ca urmînd actualmente cursul său. Eu mă gîndesc că în adevăr era în intenția lui Dumnezeu de a ne prezenta acest dublu aspect. Fără a intra în nici un amănunt privitor la acest fel de a vedea, am crezut că trebuie să-l menționez, ca și pe acela după care „lucrurile care trebuie să se întâmple după acestea", nu încep decît atunci cînd nu mai există nimic la care condiția de Biserică să fie aplicabilă.

„Taina celor șapte stele pe care le-ai văzut în mîna Mea dreaptă și a celor șapte sfeșnice de aur: cele șapte stele sînt îngerii celor șapte biserici și cele șapte sfeșnice sînt șapte biserici" (versetul 20). În fiecare epistolă Domnul Se adresează „îngerului". Pe cine trebuie să înțelegem prin aceasta? Cine este acela care este arătat sub acest nume? Mai întîi să observăm că nu găsim nicăieri în Noul Testament această expresie întrebuintată ca un titlu oficial dat cuiva: dar nu trebuie să ne mirăm de a o întîlni aici unde totul este în afară de formele obișnuite. Ea se potrivește unei cărți profetice ca Apocalipsa.

Arată asemenea cu ceea ce noi numim în mod obișnuit o ființă îngerească? Nu gîndesc așa, cînd este vorba de îngerii bisericilor. Este altceva cînd, în această carte, este vorba despre „îngerul care are putere asupra focului" sau de îngerul lui Isus, într-un sens asemănător cu acela de

„îngerul Domnului" în Vechiul Testament. Înțelegem de asemenea foarte bine că o ființă îngerească slujește de intermediar între Domnul și servitorul său Ioan. Dar nu este tot așa când este vorba de îngerul cutărei sau cutărei Biserici. Ar fi ceva jignitor să presupunem că Hristos a adresat prin mijlocirea lui Ioan o scrisoare unui înger, luînd acest cuvînt în înțelesul uzual și literal. Pentru cei care o înțeleg astfel, există aici o dificultate pe care nu e ușor să o rezolvăm.

Înțelesul cuvîntului „înger" mi se pare a fi următorul în cazul care ne preocupă. Acest termen, înțelesul său general este întrebuițat pentru a arăta un „reprezentant", fie că este vorba sau nu de o ființă îngerească și astfel Domnul Se servește de el adresîndu-Se bisericilor. Îngerul este deci ceea ce reprezintă fiecare biserică.

Noi știm că în anumite cazuri acest cuvînt arată efectiv pe un reprezentant în sensul literal ca, de exemplu, când Ioan Botezătorul trimite cîțiva din ucenicii săi. Ei sînt pe lîngă Isus reprezentanții învățătorului lor: în mesajul lor, ei expun gîndul lui. Totuși să observăm că expresia are un înțeles puțin diferit, când este vorba de adunări care, cel puțin din cîte cunoaștem, nu trimiseseră soli.

Dacă, deci, rămînem la înțelesul abstract al acestei expresii „îngerul bisericii", cred că trebuie să-l înțelegem astfel: Domnul nu avea neapărat în vedere un bătrîn sau un învățător al bisericii, ci pe cineva care putea să fie unul și altul, care înaintea Lui, în gîndul Său, reprezenta cu adevărat starea bisericii și care era într-un fel special legat de responsabilitatea acestei stări. Acesta putea fi una sau poate mai multe persoane.

## Capitolul 2

„Îngerului Bisericii din Efes scrie-i: „Iată ce zice Cel care tine cele șapte stele în mîna Lui cea dreaptă și Cel care umblă prin mijlocul celor șapte sfeșnice de aur „(versetul 1). Aici ne găsim evident pe un teren larg, unde toate caracterele sînt generale. Această primă scrisoare privește starea mărturiei creștine pe pămînt sub forma sa cea mai întinsă și, cum se presupune, chiar din zilele apostolului Ioan. În consecință Domnul Se prezintă El însuși acestui larg punct de vedere. El tine cele șapte stele în mîna Lui cea dreaptă și merge prin mijlocul celor șapte sfeșnice de aur. Aceasta este poziția Sa care decurge din legătura Sa cu îngerii, adică cu cei care, în ochii Săi, reprezintă moralmente bisericile, și legătura Sa chiar cu aceste biserici.

Stea este ceea ce avea o acțiune asupra Bisericii, ceea ce în mod deschis era vasul destinat din partea Domnului să proiecteze lumina asupra sfinților lui Dumnezeu. Dacă această lumină era fără putere, dacă răul era amestecat aici, starea Bisericii trebuia să se resimtă de aceasta. Dacă ea era strălucitoare, nivelul moral al Bisericii se găsea ridicat prin aceasta. Iată ce gîndesc că înseamnă steaua. Astfel, Acela care le tine toate în dreapta Sa și care merge prin mijlocul celor șapte sfeșnice de aur este Hristos, nu numai tinînd sub autoritatea Sa pe acești reprezentanți morali ai bisericilor, dar interesîndu-Se de asemenea de biserici; Hristos este văzut, după caracterul cărții, în aspectul Său general de slujitor și de preot. Starea bisericii din Efes este descrisă cu aceeași generalitate.

„Știu faptele tale, munca ta și răbdarea ta și că nu poți să suferi pe cei răi; că ai pus la încercare pe cei care zic că sînt apostoli și nu sînt și i-ai găsit mincinoși" (versetul 2). Astfel exista în biserica din Efes credințioșii îndeosebi cu privire la felul de rău pe care Satan căuta arunci să-l introducă în Biserică. Apostolii dispărușeră poate toți, în afară de Ioan.

Pe măsură ce ei plecau pentru a fi cu Domnul, era natural ca Satan să încerce să ridice oameni, instrumen–tele sale, care să pretindă succesiunea lor. Biserica din Efes și în chip deosebit îngerul care o ajutase în aceasta prin harul Domnului, îi încercase pe acești pretenși apostoli și găsisese că ei nu erau ceea ce se lăudau că sînt. Steaua deci lucrase pînă aici pentru binele Bisericii.

Erau încă și mai multe lucruri la cei din Efes. Nu numai credințioșii, ci un devotament stăruitor îi caracteriza: „ai răbdare, ai suferit din pricina Numelui Meu și n-ai obosit". Totuși Domnul are un motiv de plîngere contra lor. „Dar ce am împotriva ta este că ți-ai părăsit dragostea dinții". Este clar că aici, ca totdeauna, este primul pas, simptomul cel mai general al decăderii. Ceea ce dăunează și pînă la urmă duce la ruină, vine tot–deauna dinăuntru, niciodată din afară. În zadar Satan caută să răstoarne pe aceia care, sprijinindu-se pe dragostea lui Hristos, au în El obiectul iubit care umple gîndurile și viața lor. Nu era așa situația când Pavel scria efesenilor? Dar ei părăsiseră această dragoste dinții. Ei dăduseră greș în această privință și slăbiseră cu toate că ei continuau cu silință faptele lor, munca lor și răbdarea lor. Dar era aceasta lucrarea de credință, munca de dragoste și răbdarea plină de nădejde a Domnului nostru Isus? Ceea ce la început produsese atît de frumoase rezultate nu mai acționa și nu mai putea să acționeze. Efectul exista încă, dar izvorul nu mai era acolo: ei părăsiseră prima lor dragoste. Se terminase cu ei, dacă nu se judecau ei înșiși și, prin puterea Duhului Sfînt, Hristos nu relua locul Său în inima lor. „Adu-ți aminte de unde ai căzut, pocăiește-te și fă faptele dinții. Altfel voi veni la tine și-ți voi lua sfeșnicul din locul lui, dacă nu te pocăiești".

Găsim din nou aici, ca și atunci când era vorba de Hristos, de starea Bisericii și de plîngerea adusă împotriva ei, aceeași generalitate în remediul propus și în judecata cu care Efesul este amenințat. Domnul Se leagă în această epistolă de subiectele de importanța cea mai largă și cea mai generală.

Se poate să observăm aceasta de asemenea în făgăduința prin care El termină: „Ai însă lucrul acesta bun: că urăști faptele nicolaïților, pe care și Eu le urăsc; cine are urechi să asculte ceea ce Duhul zice Bisericilor; „Celui care va birui îi voi da să mănînce din pomul vieții, care este în raiul lui Dumnezeu" (versetele 6,7). Ce poate fi mai mult decît această făgăduință?

În epistola următoare, ne găsim în prezența unei stări de lucruri complet diferită. Este un caz prin esență special. După ce Biserica a decăzut din curăția apos–tolică și, mai presus de toate, după ce a părăsit dragostea dinții, Domnul găsește cu cale să trimită peste ea necazul. El dă frîu liber puterii Satanei care acționează prin prigonitorii păgîni și îngăduie ca tot felul de încercări să cadă peste ai Săi. Acestea erau condițiile scrisorii către îngerul bisericii din Smirna. „Iată ce zice Cel dinții și Cel de pe urmă, Cel care a murit și a înviat. Știu necazul tău și sărăcia ta (dar ești bogat) și bat–jocurile din partea celor care zic că sînt iudei și nu sînt, ci sînt o sinagogă a Satanei" (versetele 8,9). Observați că nu mai sînt apostolii mincinoși aceia care încearcă pe sfinți: un nou rău apare. Atîta timp cît adevărații apos–toli erau pe pămînt, Satan nu a putut să facă să fie recunoscut iudaismul în Biserica lui Dumnezeu. Adunarea Bisericii din Ierusalim (Faptele Apostolilor 15) scutea lămurit pe neamuri de jugul legii. Apostolul Pavel arată că a introduce legea și a o impune creștinului, fie pentru îndreptățire, fie ca regulă de viață, este în realitate a-L face pe Hristos nefolositor și a cădea din har. Acest adevăr, evident când este vorba de îndreptățire, este mai puțin

evident în al doilea caz, care totuși este, tot atît cît primul, o tăgăduire a Evangheliei. În adevăr, dacă Hristos este pentru creștin regula de viață și dacă legea este regula de moarte pentru iudeu, este clar că a părăsi una pentru alta înseamnă a tinde spre lepădarea de credință. Primii „părinți” au practicat astfel iudaismul și de atunci aluatul n-a încetat să acționeze. A face la fel, a te așeza din nou sub acest regim iudaic înseamnă a fi din numărul acelora care zic că sînt iudei și nu sînt; și nu sînt, vai! decît sinagoga Satanei.

Domnul privește aici pe acești lucrători răi (și așa ajung cei care ridică în slăvi faptele) ca alcătuiind o partidă. Nu este numai Satan care luptă pentru a întorîduce iudaismul; există o „sinagogă a Satanei”. Aceia care zic că sînt iudei și nu sînt, au un caracter unit și pot fi priviți ca o congregație. Astfel, nu este vorba de o simplă tendință individuală, cum avusese loc înainte; este mai mult aici. Este o partidă formată și cunoscută și care manifestă pretențiile cele mai ridicate. Aceia care fac parte din această partidă pretind că sînt mai sfinți și mai drepți decît ceilalți, pe care îi socotesc ca fără lege, pentru că se sprijină pe harul curat al lui Dumnezeu. Dar tocmai ei, dimpotrivă, sînt aceia care strică și nimicesc adevărul creștinism. Înșelați de Satan, ei sînt zeloasele sale unelte, lucrînd cu atît mai activ ca să înșele pe alții, cu cît sînt ei înșiși de serioși și cinstiți în firea lor păcătoasă. Cei care sînt numiți de obicei „părinții” par a fi fost șefii partidei la care este făcută o aluzie aici: Asupra lor stă rușinea de a fi introdus iudaismul în Biserica lui Dumnezeu. Ei au exercitat această influență în toate epocile, iar aici, după părerea mea, sistemul lor este înfierat de Domnul Isus Hristos. Jignitor pentru El, acest sistem este în întregime opus principiului harului. Caracterul acestui sistem e clar; el îl smulge pe creștin din poziția sa cerească, pentru a-l coborî la nivelul unui iudaism corupt și pierde tot prețiosul adevăr al acestei vieți reale care ne este dată în Hristos, adevăr care este punctul capital al scrierilor lui Ioan. Astfel, fie pervers—tind sufletele, fie formînd secte în felul oamenilor, fie scoțîndu-i din viața lui Hristos și făcîndu-i să piardă din vedere că ei trebuie să trăiască așa cum El însuși a trăit, pentru a-i așeza sub porunci asemănătoare celor ale iudeilor, așa numiții „părinți”, în totalitatea lor, mă tem că au meritat din plin să fie arătați de Domnul ca vinovați aici.

Cînd omul se ia astfel după modelul iudeu, toată frumusețea și telul Bisericii lui Dumnezeu sînt ruinate în principiu. Dar punctul important de remarcat aici este că chiar cam în această epocă, poruncile și succesiunea ecleziastă au început să fie ridicate la rangul de sistem. Se găsește acest fapt însemnat, în contrast cu epistola insuflată, chiar la „părinții” care au trăit înainte de sinodul de la Niceea. Mi se pare că Domnul, în această acțiune, în același timp îl arată pe Dumnezeu întrebînd lucrurile în oarecare măsură spre bine, pentru aceia care erau credincioși în prigoanele stîrnite de păgîni. Astfel, în timp ce Satan desfășura activitatea sa formînd sinagoga sa, Hristos spunea celor care sufereau: „Nu te teme nicicum de ce vei suferi. Iată, Diavolul va arunca în închisoare — pe unii dintre voi, ca să fiți încercați. Și veți avea un necaz de zece zile.”

Încercarea trebuia să aibă o durată limitată; Domnul îi fixează termenul. „Fii credincios pînă la moarte și-ti voi da cununa vieții”... „Cel care va birui, nicicum nu va fi vătămat de a doua moarte.” Ei puteau să cadă sub loviturile primei morți, dar nu să fie atinși de ceea ce va urma și care este de neschimbat. Era aici o chestiune de credință în Dumnezeu și trebuie să ne amintim în asemenea împrejurări că prin multe necazuri trebuie să intrăm în împărăția lui Dumnezeu (Faptele Apostolilor 14.22).

Îngerului Bisericii din Pergam îi vine un mesaj foarte diferit și care este de asemenea cu totul special. „Îngerului Bisericii din Pergam scrie-i: „Iată ce zice Cel care are sabia ascuțită cu două tăisuri: „Știu unde locuiești: acolo unde este scaunul de domnie al Satanei. Tu ții cu tărie Numele Meu și n-ai tăgăduit credința Mea, nici chiar în zilele cînd Antipa, martorul Meu credincios, a fost ucis la voi, acolo unde locuiește Satan.” Mai întii Domnul spune: „Știu unde locuiești: acolo unde este scaunul de domnie al Satanei”. Cum s-a putut întîmpla lucrul acesta? Se înțelege că ei au avut să traverseze scena unde Satan își desfășoară puterea; dar să locuiască acolo! Le plăcea lor deci să fie lîngă un scaun de domnie, să locuiască acolo, chiar dacă scaunul de domnie era acela al Satanei? Căutau ei protecția strălucirii puterii omenești? Domnul recunoaște totuși ceea ce este bun. „Tu ții cu tărie Numele Meu și n-ai tăgăduit credința Mea.” Este vrednic de luat în seamă că după cele mai mari per—secuții, cînd creștinătatea și creștinii se lăsaseră amăgiți pînă la punctul de a accepta patronajul lumii, chiar atunci rămînea destulă adevărată credincioșie pentru a respinge toate eforturile încercate împotriva divinității persoanei lui Hristos. Sub același Constantin care întinsese asupra creștinismului scutul puterii pămîntești, s-a dat bătălia în care a fost învins dușmanul Arius. Sub autoritatea și din ordinul acestui împărat s-a ținut sinodul renumit de la Niceea, care a stabilit și a prezentat public dogma (învățătura) despre Sfînta Treime, nu pentru creștini, care n-aveau nevoie de o asemenea apărare, ci pentru creștinătate. Atunci a fost de asemenea publicat Simbolul Credinței sau „Crezul” în mod obișnuit zis „de la Niceea”, al cărui obiect era să afirme dumnezeirea de aceeași substanță cu Dumnezeu Tatăl a Domnului Hristos Isus. Nu pot să nu mă opresc de a gîndi că la această stare de lucruri este făcută o aluzie aici. „Tu ții cu tărie Numele Meu și n-ai tăgăduit credința Mea nici chiar în zilele cînd Antipa, martorul Meu credincios, a fost ucis la voi, acolo unde locuiește Satan”. Ciudată și gravă asociere de lucruri! vecinătatea scaunului de domnie al lui Satan în afară — și înăuntru, îndurarea lui Dumnezeu care continuă să mențină credința în acest adevăr fundamental: slava personală a lui Hristos!

„Dar am cîteva lucruri împotriva ta: Tu ai acolo niște oameni care țin învățătura lui Balaam”. Odată ce Biserica s-a așezat sub ocrotirea puterii pămîntești, clericalismul se introduce și face progrese repezi. Autoritatea lumii prezintă atracții lumești și slujba devine un cler, o profesie care aduce mai mult sau mai puțin profit. Inițiatorii acestei stări de lucruri, iată cine erau cei care țineau învățătura lui Balaam. În același timp se introduceau negreșit tot felul de tranzacții cu lumea și cu căile sale stricate, iar clerul le încuraja prin greșite aplicări ale Scripturilor. Astfel este spus aici despre Balaam: „care a învățat pe Balac să arunce o cursă înaintea fiilor lui Israel, ca să mănînce din lucrurile jertfite idolilor și să comită adulter”. Nici o îndoială că toate acestea nu sînt simbolice, dar înțelesul lor este destul de clar pentru orice conștiință netocită. Nu trebuie să ne mirăm dacă nu se înțeleg deloc aceste avertismente acolo unde aceleași rele există și unde a dispărut tot ceea ce putea face ca Biserica să fie ca o fecioară curată, logodită cu Hristos. Lumea s-a introdus, a rămas și vai! lucrul este acoperit mai ales de aceia care își dătoresc poziția acestei influențe nelegiuite și corupătoare. Același duh de necredință care a fost iz—vorul răului, îi păstrează puterea și acțiunea și acum ca și atunci, întoarce din fața conștiinței vîrfurile săbiei ascuțite cu două tăisuri. Creștinii fuseseră orbiți de puterea și slava lumii, care, în aceste zile, se desfășura pentru a ocroti nu numai pe ei, ci și credința publică și creștinătatea. În același timp, prin alianța lor cu lumea, ei dezonorau într-un mod fatal pe Hristos și urmarea era o întoarcere practică la această lume în afara căreia harul scosese Biserica, pentru a o uni cu Hristos slăvit. „Tot așa și tu ai cîțiva care de asemenea, țin învățătura nicolaïților.” Epistola către îngerul bisericii din Efes denunță faptele nicolaïților; acum nelegiuirea în ches—tiune, care presupun că este lipsa oricărei norme (legi), devenise o doctrină. „Pocăiește-te, deci, altfel, voi veni la tine curînd și Mă voi război cu ei cu sabia gurii Mele.” Astfel Domnul nu Se mai lupta pentru apărarea poporului Său; El nu mai întrebuinta nici ura dușmanului sau prigoana pentru a scoate răul sau pentru a-l înăbuși în germenul său, cum am văzut mai sus. O încercare mai mare apare, dar, vai! starea celor care poartă Numele Său este așa fel încît Domnul Se vede silit să acționeze cu asprime față de ei.

„Cine are urechi să asculte ceea ce Duhul zice Bisericii: „Celui care va birui îi voi da să mănânce din mana ascunsă". Atunci cînd biserica căuta o poziție publică și slăvită, încurajarea dată credinței era mana ascunsă. Credințioșii individuali față de Domnul Isus, chiar dacă nu era prețuită, încă se mai întâlneau. Existau sfinți care se alipeau de Numele Său, cu toate că nu venise timpul cînd ei să trebuiască să se despartă de grupul public al mărturisitorilor și să iasă dintre ei pentru a lua poziția de rămășiță. Poate credința nu avea destulă energie pentru aceas-ta, dar în tot cazul credințioșii față de Hristos nu lipsea; și unde ea se găsea, se potrivea cuvîntul Domnului: „Celui care va birui, îi voi da să mănânce din mana ascunsă; și-i voi da o piatră albă și pe piatra aceasta este scris un nume nou, pe care nu-l cunoaște nimeni, decît acela care-l primește". Aprobarea Sa este de ajuns pentru inima credințioasă, ea îi este mai dulce decît o biruință înaintea universului.

Apoi vine ultima din aceste patru biserici. „Îngerului Bisericii din Tiatira scrie-i". Nu pot să mă îndoiesc că această epistolă n-ar conține o schiță exactă și atît de completă cît putea să fie prin mijlocirea faptelor atunci prezente, a ceea ce găsim în vremea evului mediu.

„Iată ce zice Fiul lui Dumnezeu, care are ochii ca para focului și ale cărui picioare sînt ca arama strălucitoare".

Hristos este înfățișat acum nu numai cu această putere de judecată morală care deosebește tot, dar gata să acționeze pe cale judecătorească împotriva răului: „Picioarele Sale sînt ca arama strălucitoare".

„Știi faptele tale, dragostea ta, credința ta, slujba ta, răbdarea ta și faptele tale de pe urmă, că sînt mai multe decît cele dintîi". Cu tot întunericul și ignoranța care existau în evul mediu privitor la învățătură, exista un devotament vrednic de luat în seamă. Aceia care îl iubeau pe Domnul arătau iubirea lor, mai puțin prin înțelegerea lor privitor la căile Sale, decît printr-o renunțare la ei înșiși, obișnuită și totală.

Nu vorbesc de ceea ce producea superstiția față de Maria sau față de biserică, ci vorbesc de roadă produsă în viață, de o inimă întoarsă cu simplitate la Hristos, oricît de slabă era de altfel cunoștința.

„Dar iată ce am împotriva ta: „tu lași ca Izabela, femeia aceea care își zice prorociță, să învețe și să ducă pe căi greșite pe robii Mei, să comită desfrînare și să mănîce din lucrurile jertfite idolilor". Acesta era un fel de rău cu totul nou. Nu este acum numai clericalismul sau persoane care țin învățătura lui Balaam, ci o stare de lucruri stabilită, cum o reprezintă totdeauna femeia, în chip simbolic. Este ușor să te asiguri despre aceasta, cercetînd Scriptura. Omul este agentul, forța activă; femeia este starea de lucruri produsă. Izabela este deci simbolul care se potrivea aici, ca și Balaam în cazul precedent. Activitatea era în clerul care făcuse cu lumea cele mai rușinoase tranzacții și care vînduse onoarea lui Hristos pentru aur și argint, pentru bună stare și slujbe înalte. De aici ieșise Izabela. Așa era starea produsă și tolerată în timpul evului mediu printre cei care purtau Numele lui Hristos.

„Tu nu te împotrivești Izabelei, femeia acea care își zice prorociță". Iată tocmai pretenția așa-zisei biserici, adică afirmația de a poseda o infailibilitate permanentă, de a fi un fel de autoritate inspirată pentru a conduce învățătura, a stabili dogme și a dirija totul în Numele lui Dumnezeu. Nu este aceasta exact ceea ce face biserica de la Roma?

„Să învețe și să ducă pe căi greșite pe robii Mei, să comită desfrînare și să mănîce din lucrurile jertfite idolilor". Toate acestea erau roadă, fără nici o îndoială, a ceea ce fusese mai înainte, dar o roadă ajunsă la maturitate. „I-am dat timp să se pocăiască, dar nu vrea să se pocăiască de desfrînarea ei! Iată, o arunc bolnavă în pat; și celor care comit adulter cu ea, le trimit un necaz mare, dacă nu se pocăiesc de faptele ei. Voi lovi cu moartea pe copiii ei". Izabela era o mamă, în adevăr, o sfință mamă, cum o numeau și înșelătorii în mijlocul ei și cei care erau înșelați. Dar ce gîndea despre ea Domnul și aceia care preferau să îndure cele mai mari suferințe, mai degrabă decît să săvîrșească desfrînarea cu ea? Aceasta biserică — lume, în corupția sa bătătoare la ochi, — era atunci o instituție stabilită. Nu este o greșeală trecătoare ca un nor, este un corp conștient și care ocupă cea mai înaltă poziție în lume, este o împărăteasă care are de asemenea pretenții de putere spirituală cea mai înaltă, este o așa zisă prorociță, stabilită acum într-un chip permanent în creștinătate și care dă naștere la o sămînță de nelegiuire deosebită, care este numită „copiii ei". Dar, zice Acela ai cărui ochi sînt ca para focului, „voi lovi cu moartea pe copiii ei, și toate bisericile vor cunoaște că Eu sînt Cel care cercetez răunchii și inimile și voi răsplăti fiecăruia din voi după faptele lui."

„Vouă, însă, tuturor celorlalți din Tiatira, care nu aveți învățătura aceasta..." Aici apare clar rămășița, și lor, acestei rămășițe Se adresează acum Domnul. Să ne oprim acum o clipă asupra acestor cuvinte vrednice de luat în seamă. Aici, pentru prima dată, vedem în termeni preciși recunoscuți, sfinți care nu sînt cuprinși în condiția publică a adunării (Bisericii), fără totuși să fie tot atît de pe față despărțiți de ea, după cum îi vom găsi mai tîrziu. Totuși, în duh, ei devin și formează mai mult sau mai puțin un corp care dă mărturie, deosebit de cel care, fălindu-se cu cele mai înalte pretenții, era în realitate în cea mai apropiată și cea mai nelegiuită părtășie cu Izabela, așa cum Domnul judecă și înfierează ceea ce omul a numit „mama noastră, sfință biserică catolică".

„Vouă, însă, tuturor celorlalți din Tiatira, care nu aveți învățătura aceasta și nu ați cunoscut „adîncimile Satanei", cum le numesc ei, vă zic: „Nu pun peste voi altă greutate. Numai țineți cu tărie ce aveți pînă voi veni!"

Domnul, fără să aștepte de la ei lucruri mari, vorbește cu cea mai delicată duioșie despre aceia care erau credincioși Numelui Său. Eu sînt încredințat că este făcută aluzie aici la cei care sînt de obicei numiți valdenzi și albigenzi și poate la alții care aveau același caracter. Ei erau sinceri și plini de înflăcărare pentru Hristos, dar cu o mică măsură de lumină și de cunoștințe, dacă o comparăm cu mărturia mai completă și mai bogată pe care Domnul a trezit-o mai tîrziu, cum ne-o arată capitolul următor.

La sfîrșitul epistolei, Domnul face o făgăduință potrivită condiției sfinților: „Celui care va birui și celui care va păzi pînă la sfîrșit lucrările Mele, îi voi da stăpînire peste neamuri". Această rea Izabela nu se mulțumește să persecute pe adevărații sfinți ai Domnului; ea căutase supremația universală și stăpînirea peste toate sufletele. Domnul cere alor Săi să nu se alieze în nimic cu ea, făgăduindu-le adevărata autoritate cînd El însuși va lua-o în mînă. Așteptînd, ei să rămînă răbdători, chiar prin necaz, mulțumiți de a suferi acum, din dragoste pentru Hristos.

„Celui care va birui și celui care va păzi pînă la sfîrșit lucrările Mele, îi voi da stăpînire peste neamuri. Le va păstori cu un toiag de fier și le va zdrobi ca pe niște vase de lut, cum am primit și Eu de la Tatăl Meu" (versetele 26,27). Credinciosul va avea parte de puterea lui Hristos la venirea Sa și îi va fi pârtaș în împărăția Sa; dar aceasta nu este tot ceea ce harul vrea să-i dea. Domnul adaugă: „Și-i voi da luceafărul de dimineată". Aceasta nu înseamnă a fi pârtaș cu Hristos cînd El va domni public, ci a-L avea pe El însuși; și aceasta este cu totul mai presus de

lucrurile din lume. Nădejdea cerească de a fi cu Hristos, iată ceea ce este dat credinciosului, ca și o parte în împărăție.

Aici, cum s-a observat pe bună dreptate, se remarcă o mare schimbare. Invitația de a asculta ceea ce Duhul spune Bisericii urmează după făgăduință, în loc de a fi înaintea ei. Motivul este că acum există o rămășiță care nu mai are nimic a face cu starea publică a Bisericii; și Domnul adresează mai întâi făgăduința celui care va birui, pentru că nu mai sînt motive de a nădăjdi că Biserica în totalitatea ei să o primească. În epistolele către primele trei Biserici, dimpotrivă, invitația de a asculta vine în primul rînd, pentru că Domnul Se adresează conștiinței Bisericii întregi. Acum rămășița singură e biruitoare, făgăduința este pentru ea, și pe ea singură Domnul o îndeamnă să plece urechea.

Despărțirea între al doilea și al treilea capitol este deci bine plasată, căci este foarte mare schimbare cînd se trece la ultimele trei biserici. În adevăr, introducerea epistolei adresate bisericii din Sardes ni-L arată pe Domnul reîncepînd o nouă stare de lucruri. Vechea fază ecleziastă sau catolică a Bisericii se termină cu Tiatira, care prezintă această trăsătură particulară, că este sfîrșitul stării publice a Bisericii și începutul acestei condiții care durează pînă la venirea Domnului. Găsim în Tiatira reprezentarea mistică a românismului (biserica din Roma), căci ar fi greu să tăgăduiești că Izabela cel puțin nu oferă acest caracter; în vremea ce „ceilaltî”, rămășița, reprezintă pe aceia care, fără a fi protestanți, au format aparte și în afara papalității, un corp de martori, înainte de apariția protestantismului, pe care începutul celui de al treilea capitol îl plasează înaintea noastră.

Am văzut condiția generală a Bisericii în prima sa decădere (Efes); apoi persecuțiile stîrnite de păgînism (Smirna); în urma Biserica așezîndu-se sub protecția lumii (Pergam) și în sfîrșit românismul care singur, după aluzia făcută la venirea Domnului Hristos, trebuie să meargă pînă la sfîrșit (Tiatira).

### Capitolul 3

„Îngerului bisericii din Sardes scrie-i: „Iată ce zice Cel care are cele șapte Duhuri ale lui Dumnezeu și cele șapte stele.” Este aici o aluzie evidentă la felul în care Domnul Se prezentase bisericii din Efes, care, am văzut, reprezenta prima stare (condiție) generală a Bisericii. Sardes oferă începutul noii stări de lucruri, care nu este strict ecleziastic, Domnul acționînd mai degrabă pe cale de mărturie. De aceea nu este zis aici că El umblă prin mijlocul celor șapte sfeșnice de aur, ceea ce era într-o ordine cu totul ecleziastică, dar El are cele șapte Duhuri ale lui Dumnezeu. El este Dumnezeu; toată puterea, puterea guvernamentală în întregime, toate sînt în mîinile Sale, ca și cele șapte stele, adică toate instrumentele prin mijlocirea cărora El acționează asupra Bisericii.

„Știu faptele tale, că îți merge numele că trăiești, dar ești mort.” Așa este protestantismul. „Veghează și întărește ce rămîne, care e pe moarte, căci n-am găsit faptele tale desăvîrșite înaintea Dumnezeului Meu.” Ceea ce caracterizează protestantismul este faptul că el posedă mărturia Cuvîntului lui Dumnezeu într-un fel mult mai complet decît cei care erau cufundați în formalismul ecleziastic al evului mediu. În această epocă, Cuvîntul lui Dumnezeu fusese suprimat, pentru că clerul și acest Cuvînt nu pot niciodată să meargă în chip desăvîrșit împreună. Urmarea principiului clerical este și trebuia totdeauna să fie de a pune mai mult sau mai puțin autoritatea omului în locul autorității Domnului și de a slăbi și de a stingheri acțiunea nemijlocită a Duhului lui Dumnezeu asupra conștiinței, lucrare pe care El o exercită prin mijlocirea Cuvîntului. N-am aici deloc în vedere persoanele; vorbesc de clericalism în general, oriunde s-ar găsi, la catolici sau în orice alte denumiri, naționale sau dizidente. Dar principiul protestant este foarte diferit. Poți să nu fii credincios principiilor sale, și aceasta se întîmplă adesea; dar în definitiv, unul din marile puncte pentru care s-a luptat la Reformă și care a fost cîștigat pentru protestantism, oricare pot să fie defectele acestuia, este că omul este așezat complet, liber și deschis în prezența Bibliei. Cuvîntul lui Dumnezeu poate acum să acționeze direct asupra conștiinței omului. Nu vorbesc de îndreptățirea prin credință. Luther însuși, după părerea mea, n-a fost niciodată perfect lămurit referitor la această învățătură; și dacă catolicii, asupra acestui punct sînt în mod mizerabil induși în eroare, protestanții, chiar astăzi, nu înțeleg îndreptățirea prin credință. Ei posedă adevărul în oarecare măsură, dar nu în felul de a pune sufletele în afara robiei, adică a le aduce în mod clar în libertatea, pacea și puterea Duhului. Chiar Luther n-a avut niciodată pacea în sufletul său, ca o stare constantă în care umbla. Mulți dintre noi știm prin ce lupte a trecut el, nu numai la început, ci și la sfîrșitul vieții sale; și nu vorbesc despre luptele privitoare la Biserică, ci la sufletul său. Ar fi inutil să cităm aici pasajele scrierilor lui Luther, care dovedesc cît de amar a fost el încercat de luptele sale lăuntrice împotriva necredinței; ele arată că el era departe de bucuria plină de pace pe care o dă Evanghelia. Dar ar fi o greșeală de a le imputa altui lucru, decît lipsei unei clare cunoștințe a harului. Într-o astfel de stare, tot felul de lucruri pot tulbura omul (oricare ar fi talentele sale, oricît de onorat ar fi), care nu se încrede în întregime în Domnul. Cu siguranță, Luther este unul dintre aceia de la care noi avem toți mult de învățat; curajul său, credincioșia sa, lepădarea de sine, răbdarea sa în a îndura suferințele sînt totodată instructive și ziditoare. Pe de altă parte, este inutil să suprimăm faptele: el era plin de energie, el a fost instrumentul de care S-a folosit Dumnezeu pentru a împlini o lucrare imensă; dar el a rămas foarte în urmă în ce privește înțelegerea a ceea ce este Biserica și Evanghelia.

Totuși în ciuda a tot ceea ce a lipsit, un lucru a fost cucerit pentru copiii lui Dumnezeu în special și de asemenea pentru om: Biblia deschisă pentru toți. Dar tocmai aceasta condamnă starea protestantismului, pentru că, avînd posibilitatea de a citi Biblia în mod liber, n-au avut aproape deloc gîndul de a se conforma în totul Bibliei și de a rîndui totul după ea. Nimic mai obișnuit printre protestanți decît să admită un lucru ca perfect adevărat pentru că este în Biblie, fără să aibă cea mai mică intenție de a acționa în consecință. Cît este de grav lucrul acesta! Catolicii romani cunosc în general prea puțin Biblia pentru a ști ce se găsește sau nu în ea. Cu excepția locurilor obișnuite de controversă, ei aproape ignoră Scriptura și sînt foarte mirați cînd li se spune că un lucru sau un altul este cuprins în ea. Mai ales ei nu o cunosc în totalitatea sa, deoarece n-au citit-o poate niciodată decît sub conducerea duhovnicului lor.

Protestantul poate citi Biblia sa fără acest control; aceasta este o favoare adevărată, un privilegiu prețios, dar chiar din cauza aceasta, cît de mare este răspunderea sa! „N-am găsit faptele tale desăvîrșite înaintea Dumnezeului Meu. Adu-ți aminte, deci, cum ai primit și ai auzit! Păstrează și pocăiește-te! Dacă nu veghezi, voi veni ca un hoț”. Acesta este chiar felul în care Domnul amenință să vină asupra lumii. Dacă există în starea protestantismului o trăsătură care trebuie să izbească mai mult decît alta, este tendința de a căuta totdeauna sprijinul puterilor lumii pentru a fi scăpat de puterea preotului și a bisericii. Așa a fost totdeauna și așa este încă pericolul în care cade protestantismul. De îndată ce te atingi de ceea ce aparține lumii, el se tulbură și se agită. Nu spun aceasta din lipsă de simpatie sau pentru că as avea cea mai mică îndoială că nu ar fi un mare păcat, de a voi să ștergi orice recunoaștere publică a lui Dumnezeu în lume.

Este imposibil să crezi că felul lumesc neasemuit care apare în asocierea de dizidenți cu catolici și necredincioși provine din motive juste, curate, sfinte și dezinteresate. Trebuie mai degrabă să-1 atribuim unui duh de necredință crescândă, dacă nu cumva și unei josnice supunerii în fața superstiției. Fără îndoială, necredința speră să aibă câștig de cauză, după cum superstiția așteaptă ziua în care ea va birui, dar adevărul este că Diavolul va avea comanda pentru a duce la distrugere pe aceia care se alipesc de una (necredința) și de cealaltă (superstiția), când Domnul va apare în ziua Sa pentru judecata tuturor dușmanilor Săi. Domnul înștiințează deci pe îngerul bisericii din Sardes că dacă nu veghează, El va veni asupra lui ca un hoț „și nu vei ști” adaugă El, „în care ceas voi veni asupra ta”. Nu este deloc la fel cum se vorbește despre venirea Sa pentru ai Săi. Aceștia îl așteaptă neîncetat; venirea Sa este bucuria lor; cum i-ar surprinde El ca un hoț? Ei suspină după prezența Sa mai mult decât sentinela după zorile zilei. Comparația unui hoț care vine pe neașteptate nu poate să se potrivească decât lumii și acelor care și-au legat de lume gândurile. Acest avertisment solemn presupune deci că biserica din Sardes încetase de a-L aștepta de fapt pe Domnul, ca obiectul dragostei sale. Totul arată că ei se tem de El, și pe bună dreptate, ca de un judecător. Ei au alunecat în lume și împărtășesc teama și îngrijorarea lumii. Ei au pierdut sentimentul păcii adânci pe care Hristos a lăsat-o alor Săi și nu se mai bucură la gândul că El vine, plin de iubire, să-i ia pe aceia care sînt ai Săi, pentru ca ei să fie totdeauna cu El. Dacă ei s-ar bucura de sfînta și dulce nădejde pe care El însuși o dă în Cuvîntul Său, cînd zice: „Iată, Eu vin curînd,” El n-ar putea fi pentru ei ca un hoț, a cărui venire nepotrivită nu poate decât să tulbure.

„Cel care va birui va fi îmbrăcat în haine albe”, căci erau cîțiva în Sardes care nu-și mînjiseră hainele și care trebuiau să meargă cu El în haine albe, ca fiind vrednici. Se găsesc deci și acolo, ca totdeauna, suflete scumpe. Trebuie să fim fericiți să le ajutăm, dacă se poate, să cîștige o mai clară cunoaștere a harului Domnului; nu, fără îndoială, micșorînd faptul poziției lor cu dragostea cea mai adîncă față de ei, după exemplul Domnului: „Cel care va birui va fi îmbrăcat în haine albe. Nu-i voi șterge nicidecum numele din cartea vieții și voi mărturisi numele lui înaintea Tatălui Meu și înaintea îngerilor Săi” (versetul 5). Ajungem acum la biserica din Filadelfia. „Îngerului Bisericii din Filadelfia scrie-i: „Iată ce zice Cel Sfînt, Cel Adevărat, Cel care are cheia lui David, Cel care deschide și nimeni nu va închide, Cel care închide și nimeni nu va deschide” (versetul 7). Fiecare din aceste cuvinte, prin care Hristos Se prezintă pe Sine însuși, diferă de ceea ce este zis despre El în capitolul 1. Aceasta caracterizează capitolul 3 și mai ales porțiunea de care ne ocupăm în acest moment. S-a văzut deja că începutul epistolei către Sardes, cu toate că are o mică asemănare cu aceea către Efes, oferă cu aceasta din urmă un contrast evident. Este ca un al doilea început și în aceasta există oarecare asemănare cu Efesul; totuși Domnul este înfățișat sub un aspect cu totul nou. Hristos, care are cele șapte Duhuri ale lui Dumnezeu, diferă în întregime de descrierea care ne este făcută despre El în epistola către Efes; și în aspectul care urmează imediat, nu găsim nimic asemănător. Este o nouă stare de lucruri, dar care apare într-un chip încă mult mai evident cînd venim la Filadelfia. „Iată ce zice Cel care are cheia lui David”, nimic asemănător nu fusese zis despre Domnul în primul capitol. În cel de-al doilea capitol, ceea ce este spus despre Domnul este o repetare a ceea ce Ioan tocmai privise în viziunea sa. Singura excepție se găsește în epistola către Tiatira, unde El este numit Fiul lui Dumnezeu; dar Tiatira oferă o stare de trecere, după cum am văzut. Este Biserica în responsabilitatea ei, dar fără putere adevărată; un corp ecleziastic care înfățișează lucruri îngrozitoare în ochii Domnului, cuprinzînd totuși o rămășiță care-l este scumpă. Această stare continuă pînă la sfîrșit și duce la venirea Domnului, ceea ce nu este cazul pentru nici una din primele trei biserici. Cuvintele care par că se referă la ele în ceea ce le este adresat au legătura numai cu judecăți prezente, în timp ce în scrisorile către Tiatira, Sardes și Filadelfia găsim menționarea venirii Domnului. Dar mai mult, Filadelfiei îi este manifestată în chipul cel mai remarcabil persoana Domnului și slava Sa morală. Este Hristos însuși, Hristos pe care credința îl descoperă îmbrăcat într-o nouă frumusețe, care nu depinde numai de viziunile slăvite de mai înainte, ci de ceea ce El este cu adevărat în El însuși: „Cel Sfînt, Cel Adevărat”. Mai mult decât aceasta, este Hristos văzut după toată întinderea slavei Sale. Credința descoperă că Cel Sfînt, Cel Adevărat este același care are cheia lui David, adică Acela la care se referă profețiile vechiului Testament, astfel că aici sînt introduse adevărurile relative la diferite epoci. El este „Acela care deschide și nimeni nu va închide”. Există acum o perfectă libertate; libertate pentru slujba Domnului, libertate pentru fiecare din aceia care îi aparțin.

„Ti-am pus înainte o ușă deschisă, pe care nimeni nu poate s-o deschidă, pentru că ai puțină putere și ai păzit Cuvîntul Meu”. Lucrări puternice ca acelea pe care Sardes a putut să le săvîrșească, nu-i deosebesc pe sfinții din Filadelfia. Nu există printre ei nimic care să atragă atenția lumii, nimic care să stîrnească mirarea, admirația sau stima oamenilor. Sîntem noi mulțumiți cu un loc atît de mic? Așa este Filadelfia, care merge pe urmele unui Hristos lepădat. Știm cît de puțin caz se făcea de El pe pămînt; așa este și cu această biserică; dar aceasta nu are preț în ochii Domnului? „Ai păzit Cuvîntul Meu și n-ai tăgăduit Numele Meu”. Isus arătase cît prețuia și iubea Cuvîntul lui Dumnezeu, El care singur, vorbind de El însuși, putuse să spună Satanei: „Omul nu trăiește numai cu pîine, ci cu orice cuvînt care iese din gura lui Dumnezeu”; și aceeași viață de credință deosebește Filadelfia. Poate să li se pară unora că este puțin să nu tăgăduiești Numele lui Hristos; nimic totuși nu este mai prețios Domnului. La Pergam fusese vorba de a nu tăgădui credința Sa, dar aici este vorba despre El personal. Ceea ce El este, iată punctul capital: o simplă ortodoxie nu este de ajuns; trebuie să ținem la persoana Sa, cu toate că El este absent, și la slava datorată Numelui Său.

„Iată, îți dau din cei care sînt în sinagoga Satanei, care zic că sînt iudei și nu sînt”. Nu este deșteptarea acestui îngrozitor flagel care mîhnise Biserica din primele timpuri, adică în timpul bisericii din Smirna? N-am auzit noi vorbindu-se despre el și nu l-am văzut noi înșine? Protestantismul lepădase, cum știm, o parte din ceea ce „părinții” au căutat să introducă în duhurile oamenilor; totuși, după atîtea secole, aceleași tendințe se regăsesc, astfel încît acum cînd Dumnezeu a trezit noua mărturie, se ridică o mărturie contrară: Satan reînvie vechiul spirit iudaizant, chiar în momentul cînd Dumnezeu afirmă din nou adevăratul principiu al fraternității creștine și, mai presus de toate, faptul că Hristos însuși este totul pentru ai Săi. Să cercetăm faptele. La ce tinde în Anglia ceea ce se numește puseismul, dacă nu la a face să renască acest duh al acelor care se zic că sînt iudei și nu sînt? Și acest sistem nu este mărginit la un ținut. Îl regăsim în Germania și în alte părți: de fapt el se arată pretutindeni unde există protestantismul, dar mai ales acolo unde această tendință este provocată fie de scepticism pe de o parte, fie de adevărul care le judecă și le condamnă pe amîndouă (protestantism și scepticism) pe de altă parte, în strălucirea luminii cerești. Voind să se mențină ei înșiși pe un teren religios, oamenii cad într-un sistem de orînduiri legale. Aceasta, cred eu, trebuie să înțelegem aici prin sinagoga Satanei.

Dar Domnul va obliga chiar și pe aceia să recunoască mărturia pe care El a dat-o pentru Numele Său. Nu se spune cînd, nici unde, nici în ce fel; dar pe cît este de sigur că El trăiește, El va îndreptăți adevărul pe care El l-a dat; Cuvîntul Său este sigur: „Iată, îi voi face să vină să se închine la picioarele tale și să știe că te-am iubit” (versetul 9).

Dar aceasta nu este tot. Știm că o vreme groaznică trebuie să vină peste această lume; ceas, cum este spus aici, nu numai de necaz, ci de ispită sau încercare. Eu cred că ceasul de încercare cuprinde toată perioada apocaliptică; nu este numai epoca de temut în care Satan, alungat din cer, coboară plin de mînie, iar fiara, după ce a primit de la el autoritatea, ajunge la culmea puterii sale, ci este, în plus, perioada

plină de tulburare, de amăgire și de judecată care merge înaintea acesteia. Ceasul ispitirii este, după părerea mea, un termen care cuprinde mult mai mult decât necazul cel mare din Apocalipsa 7, și încă mai mult decât necazul fără seamăn care trebuie să cadă peste țara Israelului (Daniel 12, Matei 24, Marcu 13). Dacă este așa, cât este de completă și de prețioasă făgăduința: „Fiindcă ai păzit cuvântul răbdării Mele, te voi păzi și Eu de ceasul încercării care va veni peste toată lumea ca să încerce pe cei care locuiesc pe pământ” (versetul 10). În zadar oamenii încearcă să scape; ceasul încercării trebuie să vină peste toți: el îi va ajunge, oriunde ar căuta ei să se ascundă. Aceia singuri vor scăpa, care la chemarea lui Hristos vor fi răpiți la cer. Ei nu vor străbate acest ceas. Remarcați bine că aceasta nu vrea să zică numai că ei vor fi puși la adăpost ca Lot în Țoar, așa cum pretind unii, ci ei vor fi așezați în afara scenei încercării. Ce deplină și desăvârșită păzire! Totuși așa este întinderea făgăduinței care le este făcută și a binecuvântării care le este rezervată. Eu nu pot să înțeleg alt mijloc de a păzi pe cineva de ceasul încercării care trebuie să vină peste tot pământul locuit în întregime, decât de a-1 scoate mai întâi din locul încercării. Numai în felul acesta se poate să fii în afara perioadei pline de mare tulburare sau încercare viitoare. Rămășița evlavioasă dintre iudei, trebuind să treacă printr-un necaz special, mai groaznic, dar localizat în ținutul ei, va trebui numai să fugă la munți pînă ce Isus Se va arăta în slavă pentru a reduce la tăcere pe dușmanii lor. Dar pentru creștini este cu totul altfel. „Eu vin repede.” Aici El nu vine „ca un hoț”, ci pentru bucuria celor care îl așteaptă. Domnul a făcut să reinnoiască în inimi adevărata nădejde a întoarcerii Sale; sînt unii care îl așteaptă astfel și lor îndeosebi pare să li se adreseze această epistolă. „Eu vin repede”, în principiu, aceasta este adevărat pentru toți cei care sînt cu adevărat credincioși; dar pot să fie, și noi știm că sînt creștini încadrați în una sau alta din diferitele stări care au fost descrise și care evident vor dura pînă la sfîrșit. În zadar deci ar aștepta cineva să vadă șterse în mod categoric aceste condiții care depind de o mulțime de situații; aceasta nu poate să aibă loc înainte de a veni Domnul.

„Păstrează ce ai, ca nimeni să nu-ți ia cununa. Pe cel care va birui îl voi face un stîlp în templul Dumnezeului Meu și nu va mai ieși afară din el. Voi scrie pe el Numele Dumnezeului Meu și numele cetății Dumnezeului Meu, noul Ierusalim, care se coboară din cer de la Dumnezeuul Meu, și Numele Meu cel nou”. Acela care va birui va fi îmbrăcat în ziua slavei cu o putere tot atît de remarcabilă pe cît este acum slăbiciunea în care el este fericit de a se găsi, pe scena prezentă unde harul se desfășoară.

Ajungem acum la ultima epistolă adresată îngerului bisericii din Laodiceea. Despre aceasta nu voi spune decât puține cuvinte. Starea care este descrisă aici rezultă, după părerea mea, din aceea că mărturia ridicată mai înainte de Domnul a fost urîță și disprețuită. Dacă nu se recunoaște și se disprețuiește adevărul posedat de aceia care așteaptă pe Domnul, ești în primejdie să cazi în starea groaznică pe care Cuvîntul o pune aici sub ochii noștri. Hristos încetează de a fi unicul obiect de care inima se alipește; sentimentul binecuvîntării legate de venirea Sa și care duce la așteptare, nu mai există; și mai puțin se laudă în slăbiciune, pentru ca puterea lui Hristos să rămînă și să se arate în această slăbiciune chiar. Dimpotrivă, doresc să fie mari, prețuiți de oameni, în așa fel încît să spună: „Sînt bogat, m-am îmbogățit și nu duc lipsă de nimic”. Se vede ce loc larg își face omul aici.

Pentru aceasta Domnul Se prezintă ca „Amin”, sfîrșitul oricărei nădejdi în om, siguranța nemaigăsindu-se decât în credințioșia lui Dumnezeu. El singur este „Martorul credincios și adevărat”. Tocmai așa ar fi trebuit să fie Biserica și nu a fost; prin urmare, El însuși trebuie să ia acest loc. Acesta este locul pe care-l ocupa, cînd, plin de har, El era aici pe pământ; și acum El trebuie să-l reia în putere, în slavă și în judecată. Se poate concepe un blam mai mare și mai solemn dat stării acelor care ar fi trebuit să fie martorii Săi pe pământ?

În plus, El este „începutul creației lui Dumnezeu”. Aceasta înseamnă a pune pe om în întregime deoparte; și motivul acestui fapt este că Laodiceea este slăvirea omului și a posibilităților sale în Biserică.

„Știu faptele tale, că nu ești nici rece, nici în clocot. O, dacă ai fi rece sau în clocot! Dar, fiindcă ești căldicel, nici rece nici în clocot, te voi vărsa din gura Mea”. Ei sînt nepăsători în principiu și în practică; inima lor nu este decât pe jumătate de partea Domnului Hristos. Sînt încredințat că nimic altceva nu este mai potrivit să dea naștere nepăsării, decât o înțelegere sănătoasă a adevărului, în timp ce judecata de sine și o evlavie sinceră nu există. Cu cît cineva va fi găsit mai în frunte, ducînd responsabilitatea mărturiei lui Dumnezeu, cu cît va fi cunoscut și mărturisit harul și adevărul lui Dumnezeu, inima și conștiința nefiind conduse și însuflețite de puterea Duhului Său, prin mijlocirea acestui adevăr și acestui har care sînt în Hristos, cu atît mai adînc, mai curînd sau mai tîrziu va cădea într-o stare de nepăsare, dacă nu chiar de vrăjmășie activă. Va deveni nepăsător față de tot ce este bine; și dacă există încă oarecare rîvnă, aceasta va fi pentru ceea ce este rău.

Aceasta este întocmai starea Laodiceii. „Dar, fiindcă ești căldicel, nici rece, nici în clocot, te voi vărsa din gura Mea. Pentru că zici: „Sînt bogat, m-am îmbogățit și nu duc lipsă de nimic”, și nu știi că ești cel ticălos, vrednic de plîns, sărac, orb și gol, te sfătuiesc să cumperi de la Mine aur curățit prin foc, ca să te îmbogățești; și haine albe ca să te îmbraci cu ele și să nu ti se vadă rușinea goliciunii tale; și alifie pentru ochi, ca să-ți ungi ochii și să vezi.” Cei din Laodiceea duceau lipsă de tot ceea ce este prețios: de „aur”, adică de dreptatea divină în Hristos; și de haine albe, ceea ce înseamnă dreptatea sfinților. Mai mult, ei aveau nevoie de doctorie pentru ochi, ca să-și ungă ochii și să vadă. Ei pierduseră adevărata înțelepciune a lucrurilor lui Dumnezeu. Totul era neclar în legătură cu adevărul și nesigur cu privire la judecata morală. Sfințenia despărțirii și bucuria vieții dispăruseră.

„Eu mustru și disciplinez pe toți aceia pe care-i iubesc; deci fii plin de rîvnă și pocăiește-te! Iată, Eu stau la ușă și bat; dacă aude cineva glasul Meu și deschide ușa, voi intra la el, voi cina cu el și el cu Mine.” Aici chiar, în această stare tristă, Domnul Se prezintă plin de har pentru a răspunde nevoilor sufletelor. Dar în cuvintele care termină epistola nu găsim nimic special; ele nu merg dincolo de făgăduința de a domni cu El. Dar lucrul acesta este rezervat fiecăruia dintre aceia care vor avea parte de prima înviere, chiar și iudeilor care, într-o perioadă sau alta, vor suferi sub domnia lui Antihrist. Este deci o greșală să vezi în această făgăduință o distincție specială. Aceasta înseamnă că în definitiv Domnul Se va arăta credincios, în ciuda necredințioșiei. Poate să existe o credință individuală adevărată chiar și în condițiile depărtate cel mai mult de credințioșie și de devotament.

## Capitolul 4

În cele dinainte am văzut ce reprezintă cele șapte biserici, cărora Domnului I-a plăcut să trimită epistolele cuprinse în capitolele 2 și 3 ale cărții care ne preocupă.

Două puncte reies din studiul pe care l-am făcut (asupra acestor capitole). Este sigur că Domnul S-a adresat unor biserici care existau în acel timp și care prezentau trăsăturile pe care le amintesc epistolele. Dar, analizînd chiar conținutul acestor scrisori, întrebuițarea numărului

simbolic șapte care indică totdeauna un ciclu perfect și în sfârșit ordinea în care aceste biserici ne sînt înfățișate rînd pe rînd, pare evident că ele schițează dinainte faze sau stări de lucruri succesive în biserică, privită pe pămînt din punctul de vedere al răspunderii sale.

În al doilea rînd, din aceste șapte stări, trei au trecut fără să lase pentru noi altceva decît o învățătură cu o influență morală, în timp ce ultimele patru au în plus o semnificație profetică și, din momentul apariției lor, continuă și există împreună pînă la venirea Domnului Isus.

Ceea ce confirmă într-un chip izbitor cele amintite este faptul că, din capitolul 4, nu mai este făcută mențiune de nimic care se aseamănă cu starea de Biserică pe pămînt. Cum să explicăm această tăcere, dacă nu trebuie să luăm cele șapte biserici decît în înțelesul literal? Pe de altă parte, dacă dincolo de aplicarea istorică, ele au un înțeles profetic, se înțelege cu ușurință că Domnul S-a adresat bisericilor atunci existente, ca să dea prin ele o vedere a diferitelor stări care trebuiau să vină unele după altele în Biserică pînă la sfîrșit, cum am văzut.

Începînd de la al patrulea capitol, Duhul lui Dumnezeu arată deci prorocului, nu starea Bisericii, ci ceea ce va urma cînd bisericile nu vor mai fi înaintea gîndului Domnului și cînd ceea ce îi poartă Numele va fi fost vărsată din gura Sa. Atunci este vorba despre lume, Dumnezeu neîncetînd totuși de a menține o mărturie pentru El însuși, în mijlocul tulburărilor care cresc treptat. Dar chiar de atunci martorii au fie un caracter iudaic, fie un caracter dintre neamuri și nicidecum acela al Bisericii pe pămînt. Vor fi credincioși, evident; unii care aparțin poporului ales, alții scoși din mijlocul neamurilor; dar nimic asemănător cu ceea ce vedem în al doilea și al treilea capitol.

Acest simplu fapt, atît de clar, atît de evident și de o atît de mare importanță, nu pare a fi fost pus în lumină decît destul de recent. După cîte știu, nu este făcută nici o aluzie la acest fapt, nu se găsește nici o urmă despre aceasta, în sutele de lucrări scrise asupra Apocalipsei, începînd cu „părinții” pînă în zilele noastre. Dovadă izbitoare despre neglijența cu care, ca urmare a unor idei preconcepute, se trece adesea peste faptele cele mai de necontestat pe care le prezintă Cuvîntul lui Dumnezeu, dovadă de asemenea despre necesitatea absolută în care noi sîntem de a fi învățați de Duhul Sfînt pentru a profita cu adevărat chiar de ceea ce este chiar și la suprafața Scripturilor.

Acesta este de altfel unul din caracterele deosebite ale sfintei Cărți, că nici talentul, nici limpezimea de spirit, nici vioiciunea imaginației, nu fac un suflet capabil, fără puterea Duhului, de a pricepe comunicările lui Dumnezeu, de a se bucura de ele și de a se folosi bine de ele. Se poate, fără El, să observi cînd un fapt, cînd altul; dar pentru a aprecia bine totalitatea Cuvîntului și căile lui Dumnezeu, trebuie ca privirile să fie în totul îndreptate spre Hristos. Dar numai Duhul lui Dumnezeu așază astfel neîncetat pe Hristos înaintea ochilor sufletului. Acela care îl cunoaște și îl are, simte curînd că există, pentru credincioșii din diferite epoci, relații foarte diferite, și rezultă lucruri diferite. Astfel, Hristos are față de Biserică anumite căi speciale, care nu se potrivesc decît ei. Aceste căi iau sîrșit cu cel de al treilea capitol; deci acum sînt prezentate cititorului lucruri noi.

Este cunoscut că marele număr al acelor care poartă numele lui Hristos afirmă că Biserica a fost totdeauna, de cînd există copii ai lui Dumnezeu pe pămînt, și că ea va exista atîta timp cît se va continua lucrarea de convertire a sufletelor. Dar această afirmație nu are nici o temelie în Scripturi, nici în Vechiul, nici în Noul Testament, nici, prin urmare, în cartea care ne preocupă.

Cum deci să ne mirăm dacă cei care studiază Biblia, avînd în duhul lor o noțiune atît de opusă adevărului descoperit, nu reușesc să-i înțeleagă învățăturile? Ei ridică între ei și adevăr o barieră de netrecut. Cînd cartea se deschide, există biserici; dar nu mai este făcută mențiune despre ele cînd introducerea este încheiată și cînd profeția propriu-zisă începe să se desfășoare. Se va înțelege cu ușurință cauza, dacă se recunoaște că Biserica, vorbind în mod strict, nu este obiectul profeției. Aceasta se ocupă de lume și vestește judecățile divine gata să cadă peste răul pe care lumea îl cuprinde în sine, ca să-1 facă să dispară și să introducă în locul lui binele după propriul gînd al lui Dumnezeu. Aceasta este marea temă a Apocalipsei.

Dar, deoarece erau biserici creștine cînd a fost scrisă Apocalipsa, l-a plăcut Duhului lui Dumnezeu să pună înaintea profeției o privire de ansamblu foarte vrednică de luat în seamă asupra stării Bisericii, atîta timp cît ea va fi recunoscută de Domnul pe pămînt. Noi am văzut cu ce admirabilă înțelepciune aceasta ne-a fost înfățișată în așa fel ca să se potrivească vremii cînd scria Ioan și în același timp să găsească mereu o aplicare în timpul întregii durate a existenței Bisericii. Nu înseamnă că totul ar fi putut să fie deosebit în același timp; lumina mergea crescînd, dar ea era totdeauna de ajuns pentru a da copiilor lui Dumnezeu cunoașterea gîndului Domnului.

Este și cu aceasta, ca de altfel cu fiecare parte a Scripturilor: nimeni nu poate cu adevărat să tragă profit din ea fără Duhul și aceasta nu poate să fie decît spre slava lui Hristos.

Se poate acum pricepe imensa importanță a schimbării care se observă trecînd la capitolul 4. Profetul vede o ușă deschisă în cer și este chemat să se suie acolo. Este o viziune, cum noi înțelegem fără greutate; nu este vorba de fapte sensibile, iar puterea Duhului Sfînt îl face pe Ioan în stare să intre și să privească: „Numaidecît am fost în Duhul” zice el.

În cer, unde este introdus, Ioan vede un scaun de domnie al cărui aspect ne spune că este un scaun de judecată. El nu are nici unul din caracterele scaunului de domnie al lui Dumnezeu pe care noi îl cunoaștem acum: „scaunul harului”, de care ne apropiem cu deplină încredere, „ca să căpătăm îndurare și să aflăm har, ca să avem ajutor la momentul potrivit” (Evrei 4.16). Aici, nimic asemănător. Fulgerele, glasurile și tunetele sînt simboluri perfect clare care ne învață ce este scaunul de domnie văzut de Ioan în cer, care se găsește în total contrast cu acela pe care ni-1 înfățișează Evrei 4. Orice cititor atent și învățat de Dumnezeu poate să vadă și trebuie să tragă concluzia în același timp că două aspecte ale scaunului de domnie, atît de diferite, n-ar putea să caracterizeze o aceeași perioadă, o aceeași stare de lucruri. Aici, deci, departe de a avea locul de unde decurge îndurarea divină, avem pe Acela care este îmbrăcat cu însușirile proprii muntelui Sinai. Din el iese lumina care arată răul care se află pe pămînt, glasurile care îl denunță și tunetele care îl lovesc. Este sediul autorității supreme, izvorul de unde decurge judecata celor nelegiuîți.

Nu trebuie nici să confundăm acest scaun de domnie cu acela al Fiului Omului domnind pe pămînt. Cînd Ioan este introdus în cer, nu venise încă timpul pentru Biserică de a domni cu Hristos pe pămînt, căci faptul de a domni pe pămînt este prezentat în capitolul 5 ca un lucru viitor: „Ei vor domni pe pămînt” este spus aici. Este deci limpede că avem aici o perioadă de tranziție, între momentul cînd starea de Biserică a luat sfîrșit și acela în care începe domnia de o mie de ani. Acesta este adevărul pe care trebuie neapărat să-1 admitem, dacă vrem să înțelegem Apocalipsa în totalitatea ei.

Pe scaunul de domnie era așezat Cineva a cărui asemănare este comparată cu o piatră de iaspis și de sardiu. Este clar că dacă prin aceasta trebuie să înțelegem slava lui Dumnezeu, ea nu este aceea care se referă la esența divină, de care nici o creatură nu poate să se apropie și pe care nici una nu poate să o vadă; însă este slava Sa atât cât l-a plăcut Lui să o arate creaturii. De aceea ea este comparată cu aceste pietre scumpe pe care le regăsim mai departe în sfânta cetate, în raport evident cu slava lui Dumnezeu. Dar scaunul de domnie prezintă și alte trăsături vrednice de a fi observate. „Și scaunul de domnie era ca un curcubeu, ca o piatră de smarald la vedere”. Dumnezeu arată prin aceasta că El își amintește de legământul Său cu creația. Curcubeul care era semnul legământului rânduit de El însuși, este așezat aici înaintea profetului într-un chip foarte izbitor. El nu-l vede într-o răpăială de ploaie care cade pe pământ, ci în jurul scaunului de domnie, pentru că este vorba numai de adevărul pe care curcubeul era destinat ca să-l amintească. La fel este cu toate celelalte obiecte ale acestei viziuni: ele sînt prezentate ca văzute în gândul lui Dumnezeu, și nu cum ele apar ochilor omului.

„Și în jurul scaunului de domnie erau douăzeci și patru de scaune de domnie și pe aceste scaune de domnie stăteau douăzeci și patru de bătrîni, îmbrăcați în haine albe...”

Este evident făcută aluzie aici la cele douăzeci și patru de cete ale preoției (I Cronici 24). Însă voi atrage luarea aminte că, după părerea mea, bătrînii nu reprezintă pe toți preoții din aceste diferite cete, ci numai pe căpeteniile lor. Este de o oarecare importanță să ne amintim lucrul acesta pentru că noi vom găsi mai departe alte persoane care sînt recunoscute ca preoți, care atunci nu erau încă în cer și care nu sînt arătate decît mai tîrziu pe pământ. Este neîndoielnic că aceste persoane devin preoți, dar, cît despre bătrîni, nu sînt recunoscuți alții ca atare. Numărul lor este fixat, nimeni nu este adăugat la ei.

Aceste căpetenii ale preoției, nu mă îndoiesc, sînt sfinții glorificați în cer; și prin aceasta, eu înțeleg pe sfinții Vechiului Testament ca și pe aceia ai Noului. Se vede deci că noi sîntem departe de a voi să apreciem harul lui Dumnezeu față de sfinții de altădată. Mi se pare că există bune temeiuri pentru a trage concluzia chiar din profeția însăși, că cei douăzeci și patru de bătrîni nu sînt numai Biserica, ci toți sfinții care învie atunci la venirea Domnului Isus, după cum este scris: „Cei care sînt ai lui Hristos, la venirea Sa” (I Corinteni 15.23). Învierea dintre cei morți cuprinde pe toți sfinții care au existat pînă în acest moment și, natural, trebuie să fie schimbați, după ceea ce este descris în ultima parte a capitolului 15 din I Corinteni. Toti sfinții adormiți sau atunci în viață mi se par menționați aici. Expresia „morți în Hristos”, pe care o găsim în I Tesaloniceni 4.16, nu poate nici ea să fie limitată la aceia care fac parte din trupul lui Hristos; aceste cuvinte se aplică la toți aceia care se găsesc așezați în această legătură, indicați prin „în Hristos”, în opoziție cu a fi „în Adam”. Ei nu sînt morți în firea lor, ci în Hristos. Nu este vorba de primul Adam, ci de al doilea și, după cum primul cuprinde toată familia lui Adam, expresia „în Hristos” trebuie să aibă o semnificație tot atât de largă.

Noi trebuie deci să vedem în cei douăzeci și patru de bătrîni, pe sfinții glorificați ai Vechiului Testament ca și pe aceia din Noul. Aceasta nu dăunează în nici un fel caracterului special al Bisericii, care, cum o vom vedea, este cu grijă ocrotită și arătată într-o altă parte a viziunilor. Pentru prezent, mă mărginesc să enunț pe scurt ceea ce cred că este aici puterea simbolului.

Cei douăzeci și patru de bătrîni sînt îmbrăcați cu haine albe; pe capetele lor sînt cununi de aur și ei sînt așezați pe scaune de domnie. Aceste caractere nu s-ar putea aplica unor ființe îngerești. Nicăieri Scriptura nu ne arată îngerii încununați, nici așezați pe scaune de domnie; niciodată nu vedem un înger chemat la o astfel de demnitate. Fără îndoială, ei exercită puterea, dar ei sînt executorii voii lui Dumnezeu în lucrurile exterioare, dar niciodată ei nu le administrează ca împărați. Situația aceasta este destinată sfinților slăviți — răscumpăraților, și nu îngerilor — pentru că Hristos le-a dat dreptul de a domni prin har, prin sîngele Său. Așa cum este spus în primul capitol: „El a făcut din noi o împărăție și preoți pentru Dumnezeul Său și Tatăl.” În Capitolul 4, în care bătrînii sînt încununați și așezați pe scaune de domnie, simbolurile corespund caracterului împărătesc; în capitolul 5, aceleași persoane apar împlinind funcțiile preoțești: ele au potire de aur pline cu tămîie, care sînt rugăciunile sfinților. Nici lucrul acesta nu este niciodată în legătură cu îngerii. Singurul caz în care vedem un înger într-o acțiune preoțească este acela în care Domnul Isus însuși ia caracterul de înger-preot (capitolul 8); nu înseamnă că El devine un înger în sensul literal al cuvîntului, dar Dumnezeu a voit să-L înfățișeze astfel la altar, în momentul în care cei șapte îngeri aveau să sune din trîmbițe.

Atenția noastră este îndreptată apoi asupra a ceea ce caracterizează scaunul de domnie de judecată: fulgerele, glasurile și tunetele; apoi asupra Duhului Sfînt înfățișat simbolic, așa cum se potrivește scenei. „Înaintea scaunului de domnie erau șapte făclii de foc, care sînt cele șapte Duhuri ale lui Dumnezeu.” Deci nu este Duhul Sfînt în această putere de har care caracterizează legătura Sa cu Biserica, ci în puterea de judecată, potrivit cîrmuirii lui Dumnezeu, pentru că este vorba de o lume păcătoasă și vinovată — de creatură, și nu de noua creație.

„Și înaintea scaunului de domnie era un fel de mare de sticlă, asemenea cu cristalul.” În loc de ligheanul umplut cu apă care slujea să spele necurățiile preoților, avem aici o mare, nu lichidă, ci de sticlă, simbol al unei curății devenită neschimbătoare. Străbătînd o lume rea, ești expus să te întinezi de ceva și trebuie să fii curățit.

Nu este vorba despre aceasta aici. Aceia care sînt în legătură cu marea de sticlă au sfîrșit-o cu încălcările datoriei și cu nevoile: ei sînt în cer și sînt deja slăviți.

Voi repeta ce s-a spus adesea, că Scripturile vorbesc de trupuri slăvite, dar niciodată de duhuri slăvite. Cei douăzeci și patru de bătrîni nu reprezintă deci pe aceia care, mădulare ale lui Hristos, au mers prin moarte în prezența Sa. Simbolul numeric chiar este incompatibil cu această idee. Într-adevăr, în orice fel se interpretează ce însemnează cei douăzeci și patru de bătrîni, ei formează un corp complet. Dar sfinții nu pot să fie priviți astfel, în nici un sens, pînă ce Hristos va veni pentru a duce la cer pe toți creștinii, care vor fi în viață atunci pe pământ, împreună cu toți sfinții care mai înainte adormiseră în El, pentru ca să-i slăvească pe toți împreună cu El.

În orice moment în care se consideră duhurile ca încă despărțite de trup, rămîn unele dintre ele pe pământ, care trebuie să le fie adăugate pentru ca numărul să fie complet; Scriptura nu reprezintă niciodată starea sufletului despărțit de trup ca fiind o stare perfectă, ea mărturisește în mod limpede contrariul. Într-un anumit înțeles, Biserica este considerată completă la un moment oarecare pe pământ; nu pentru că aceia care sînt pe pământ ar avea o mai mare importanță decît aceia care sînt în cer, ci pentru că Duhul Sfînt a fost trimis din cer și pentru că El este pe pământ. Pentru că El este singura legătură care formează Biserica să fie una, acolo unde este El, acolo trebuie să fie Biserica. Prin urmare, pînă ce va veni Isus, nu poate niciodată să existe o stare completă a Bisericii în cer; mai degrabă ea există pe pământ. Dar din moment ce se vorbește de o stare completă absolută, este clar că aceasta nu poate să aibă loc înainte ca Domnul să fi venit și să fi luat afară din lume pe toți sfinții cerești, pentru a-i așeza sus, în prezența Sa. Atunci există o stare perfectă completă; este aceea reprezentată

prin cei douăzeci și patru de bătrâni. Avem deci aici confirmarea unui fapt asupra căruia am insistat deja, că totul presupune că s-a sfârșit cu starea de Biserică și că o nouă stare de lucruri a început. Aceasta este semnificația naturală a viziunii slavei și a fericirii acelora care au fost pe pământ, dar pe care îi vedem acum glorificați în cer. Ei sînt căpeteniile preoției cerești și formează un trup complet în sensul cel mai cuprinzător al cuvîntului. Ei se găsesc deci în afară de această stare în care ai nevoie de spălarea cu apă prin Cuvînt; de aceea vedem înaintea lor o mare, nu umplută cu apă, ci o mare de sticlă, și aceasta caracterizează starea lor în chipul cel mai evident.

Acum vine simbolul celor patru făpturi vii, asemănătoare heruvimilor. „În mijlocul scaunului de domnie și împrejurul scaunului de domnie erau patru făpturi vii, pline cu ochi pe dinainte și pe dinapoi". Un discernămînt perfect le este dat de Dumnezeu; aceasta indică ochii lor. Cît despre făpturile vii, cred că ele închipuie în mod simbolic agenții — oricare pot să fie — pe care Dum-nezeu îi întrebuințează pentru executarea faptelor puterii Sale judiciare. În consecință, atributele lor sînt tocmai acelea care se potrivesc și care sînt necesare exercitării acestei puteri.

„Cea dintîi făptură vie semăna cu un leu; a doua făptură vie semăna cu un vițel; a treia făptură vie avea fața ca a unui om; și a patra făptură vie semăna cu un vultur care zboară". Astfel, vedem în ele puterea și măreția, răbdarea care suferă și suportă, inteligența și în fine repeziciunea; calități care, toate, sînt puse în acțiune în actele judecătorești care vor urma.

Aici se ridică o chestiune interesantă: Cine sînt aceste făpturi vii? Am văzut în ele calitățile necesare acțiunilor, dar cine sînt agenții? Oricît de delicat este studiul acestui punct, cred că Scriptura dă totdeauna, acelora care se încred în Dumnezeu, o lumină completă asupra a tot ce ne interesează să cunoaștem. Un fapt important de remarcat în capitolul 4 este că aici nu se menționează deloc despre îngerii. Făpturile vii laudă pe Dumnezeu, nu totuși ca „Cel Prea înalt", ci „zi și noapte fără încetare: „Sfînt, Sfînt, Sfînt este Domnul Dumnezeu, Cel Atotputernic, care era, care este, care vine!" Cînd aceste făpturi vii aduceau slavă, cinste și mulțumire Celui care stă pe scaunul de domnie și care este viu în vecii vecilor, cei douăzeci și patru de bătrâni se aruncau cu fața în jos înaintea Celui care stătea pe scaunul de domnie și se închinau Celui care este viu în vecii vecilor și își aruncau cununile înaintea scaunului de domnie, zicînd: „Vrednic ești, Doamne și Dumnezeul nostru, să primești slava, cinstea și puterea, pentru că Tu ai creat toate și prin voia Ta stau în ființă și au fost create". O trăsătură deosebit de izbitoare la bătrîni este că ei au totdeauna înțelegerea lucrurilor pe care le văd sau în mijlocul cărora se găsesc. Aceasta va fi adevărat în oarecare măsură chiar privitor la rămășița evreiască, care va apărea după răpirea sfinților și care îi cuprinde pe aceia pe care Daniel și alții îi numesc „înțelepții" care „vor înțelege". Dar bătrînii au un caracter mai înalt încă prin aceea că ei pricep totdeauna rostul lucrurilor; trăsătură de o frumusețe delicată, de care se leagă, presupun, titlul lor de bătrîni, care marchează înțelepciunea. Ei sînt aceia care au gîndul lui Hristos și care înțeleg sfaturile și căile lui Dumnezeu.

Lucrul acesta stabilit, în capitolul 4, vedem pe cele patru făpturi vii și pe bătrîni într-o strînsă legătură, fără îndoială, dar nu mai mult; în capitolul 5, însă, nu numai că sînt în această legătură, dar îi vedem chiar împreună. Aceasta reiese din faptul că atunci cînd Mielul ia cartea, „cele patru făpturi vii și cei douăzeci și patru de bătrîni s-au aruncat jos înaintea Mielului, avînd fiecare cîte o harpă și potire de aur, pline cu tămîie, care sînt rugăciunile sfinților. Și ei cîntau o cîntare nouă. Și iată, faptul important pe care trebuie să-l observăm aici este că în capitolul 4, în care am văzut desfășurîndu-se slava judecătorească a lui Dumnezeu în diferitele sale caractere, în legătură cu pămîntul și cu diferitele lui perioade, cu excepția caracterului milenial și a descoperirii Sale ca Tată, care ne este specială în prezent. Dar noi știm că în Sine, Domnul Dumnezeu cuprinde deopotrivă pe Tatăl, Fiul și Duhul Sfînt, care este văzut într-un chip clar, cu toate că simbolic, sub figura celor șapte duhuri ale lui Dumnezeu; nu este la felul cu Domnul Isus, El nu este prezentat ca persoană distinctă. Fără îndoială, viziunea glorioasă a Aceluia care este așezat pe scaunul de domnie poate să cuprindă pe Tatăl și pe Fiul; totuși ea ne arată pe Dumnezeu ca atare, mai degrabă decît este descoperirea unor persoane; este ideea generală, nu deosebirea formală a persoanelor.

Dar în capitolul 5 găsim altceva. Este mai întîi ca o provocare aruncată la tot ce există, de a deschide cartea și de a-i rupe pecetea; și rezultatul acestei provocări este de a-L arăta pe Mielul, de a scoate în relief vrednicia și biruința Sfîntului care a suferit și care a fost lepădat pe pămînt; a Aceluia al cărui sînge a cumpărat pentru Dumnezeu pe aceia care zăceau în ruina și în ticăloșia păcatului. Atunci de asemenea trebuie să vină, din partea lui Dumnezeu, deplina binecuvîntare a omului și a creaturii. Nu numai că omul este eliberat dar, chiar înainte ca eliberarea să fie arătată, el este condus în priceperea gîndului și voinței lui Dumnezeu, căci Hristos este tot atît de neapărat înțelepciunea lui Dumnezeu ca și puterea lui Dumnezeu.

Fără El, nici o creatură nu poate să conceapă, nici un păcătos nu poate să cunoască mîntuirea. Pentru orice lucru noi avem nevoie de Hristos. Ce binecuvîntare pentru noi de a-L avea! Astfel, oricît de slăvită este scena desfășurată înaintea prorocului în capitolul 4, aceea care urmează ne arată persoana minunată și mijlocul prin care omul este adus să aibă conștiința binecuvîntării și să poată prețui căile și slava lui Dumnezeu.

## Capitolul 5

„Apoi am văzut în mîna dreaptă a Celui care stătea pe scaunul de domnie, o carte scrisă pe dinăuntru și pe dinafară, pecetluită cu șapte peceti". Un înger puternic vestește cu glas tare: „Cine este vrednic să deschidă cartea și să-i rupă pecetea?" Nici o creatură, în nici un loc, nu a putut să răspundă. Dar la sfîrșit, după timp suficient pentru a arăta neputința oricărui altuia, Dom—nul Isus înaintează și primește provocarea. Mîngîierea dată lui Ioan de unul dintre bătrîni se găsește astfel îndreptățită, căci bătrînii au totdeauna priceperea lucrurilor. Și Ioan îl vede pe Leul din seminția lui Iuda, care nu este altul decît Mielul, disprețuit pe pămînt, înălțat în cer; el îl vede înaintînd și luînd cartea. În acest moment toți, făpturile vii și bătrînii împreună se prosternă înaintea Mielului și intonează o cîntare nouă. Este foarte izbitor să citim după aceasta: „M-am uitat și, în jurul scaunului de domnie, în jurul făpturilor vii și în jurul bătrînilor am auzit glasul multor îngerii. Numărul lor era de zece mii de ori zece mii și mii de mii.

Ei ziceau cu glas tare: „Vrednic este Mielul, care a fost înjunghiat, să primească putere, bogăție, înțelepciune, tărie, cinste, slavă și binecuvîntare".

Pentru ce îngerii apar aici și nu în capitolul 4? Dum—nezeu, în toate căile Sale, pe care Scriptura ni le face cunoscute, acționează totdeauna după motivele cele mai înțelepte, iar Duhul ne încurajează să ne informăm cu smerenie, dar cu încredere. Iată deci ceea ce mi se pare că motivează această diferență: faptul că Mielul ia cartea și Se pregătește să-i deschidă pecetea marchează un început de administrație.

Pînă atunci, îngerii au fost slujitorii (administratorii) puterii lui Dumnezeu. Cînd era vorba de judecată de executat sau de orice altă intervenție extraordinară din partea Sa, Dumnezeu Se servea de ei ca de instrumente; dar mi se pare că Duhul lui Dumnezeu arată că începînd din acest moment se efectuează o schimbare imensă. Îngerii vor putea să fie încă întrebuințați în timpul intervalului marcat de ultima dintre cele 70 de săptămîni ale lui Daniel, pentru că este încă timpul providenței, si nu al slavei manifestate; dar titlul sfinților slăviți este afirmat aici.

Capitolul al doilea din epistola către Evrei ne învață cu siguranță că lumea viitoare nu este supusă îngerilor, ci celor răscumparați; și aici, văzătorul este primit să arunce o privire profetică asupra unei scene care se potrivește cu învățătura lui Pavel. Cu alte cuvinte, cînd Mielul este introdus pe scenă, atunci, și nicidecum înainte, bătrînii, adică sfinții slăviți și cele patru făpturi vii, care simbolizează atributele necesare executării puterii judiciare, se unesc ca și cum n-ar forma decît un tot pentru a înălța, într-o cîntare nouă, laudele Mielului care a fost înjunghiat. Ei sînt deci asociați într-un chip intim si cu totul nou; și, în același timp, pentru a confirma schimbarea, îngerii apar într-un fel deosebit.

Să presupunem deci că mai înainte administrarea judecării a fost în mîinile îngerilor; se înțelege cu ușurință că, în capitolul 4, ei n-au fost deosebiți de cele patru făpturi vii, pentru că de fapt aceștia reprezintă într-un chip general agenții care execută judecățile lui Dumnezeu. În timp ce dacă, în capitolul 5, există o schimbare în administrație si dacă îngerii, pînă atunci executorii acestor judecăți, nu mai sînt recunoscuți ca atare în vederea împărăției, și ca puterea să fie încre-dințată sfinților slăviți, este foarte natural că îngerii, fiind înlocuiți, si ca umbriți de moștenitorii împărăției, se dau înapoi pe planul din urmă. Dacă mai înainte se putea să-i consideri ca fiind cuprinși sub simbolul celor patru făpturi vii, ei reiau de acum înainte simplu, locul lor ca îngerii. Aceasta mi se pare că este adevărata interpretare a acestui pasaj.

După aceasta, ceea ce reprezintă cele patru făpturi vii se aplică mai întîi îngerilor, și în urmă sfinților. Simbolul nu arată atît persoanele cărora le este încredințată executarea judecăților, cît caracterul agenților întrebui-nințați. Dar Scriptura furnizează elementele necesare pentru a determina cine sînt ei: în primul caz, prin absenta oricărei menționări a îngerilor, care, noi o știm, sînt ființele de care Dumnezeu Se sluzea în căile Sale providențiale față de lume, în zilele Vechiului Testament si chiar în ale Noului Testament. Biserica este încă pe cale de formare; dar cînd ea va fi completă, cînd sfinții slăviți vor fi ridicați de pe pămînt și cînd dreptul de întîi-născut va fi recunoscut, atunci dreptul lor va fi recunoscut de asemenea. Și noi putem cu ușurință să înțelegem că, atunci cînd Domnul vine pentru a lua împărăția într-un chip vizibil, această schimbare de administrație trebuie să fie arătată în cer, înainte de a se desfășura pe pămînt. Faptul general este deci în capitolul 4 și schimbarea care va avea loc este arătată prin anticipare în capitolul 5.

În ultimul rînd, vedem în acest capitol că, atunci cînd, odată ce semnalul de adorare datorată Mielului a fost dat, toate creaturile se unesc pentru a sărbători binecuvîntarea care rezultă din lucrarea Sa.

## Capitolul 6

Ajungem acum la deschiderea peceților. Capitolul 6 le prezintă pe toate în afară de a șaptea, care este introducerea la trîmbițe și se găsește la începutul capitolului 8.

Cuvintele „si vezi” care, în versetele 1,3,5,7 se găsesc după cuvîntul „vino”, nu există în cele mai bune manuscrise. Diferența, care nu este fără importanță pentru înțeles, constă în aceea că expresia „vino și vezi” s-ar adresa lui Ioan, în timpul ce cuvîntul „vino” este chemarea adresată de făpturile vii călăreților. Să căutăm acum care este semnificația diferitelor viziuni introduse prin deschiderea (ruperea) fiecăreia dintre peceți.

„M-am uitat și iată un cal alb. Cel care stătea pe el avea un arc si i s-a dat o cunună; și a pornit biruitor și ca să biruiască”.

Acesta este răspunsul la chemare. Primul călăreț înainează cu toate trăsăturile care indică prosperitate, biruință și cuceriri pînă în depărtare. Iată ce menționează Duhul lui Dumnezeu ca survenind mai întîi în lume, după imensa schimbare pe care am văzut-o că a avut loc în cer: un puternic cuceritor apare aici pe pămînt. S-a căutat să se aplice această viziune la un mare număr de persoane și de lucruri; s-au văzut aici biruințele Evangheliei, întoarcerea lui Hristos și tot atît de adesea, succesele trecătoare ale lui Antihrist. Dar ceea ce putem să medităm cu siguranță despre ce se spune aici este că Dumnezeu Se servește, ca instrument, de un biruitor care va mătura totul înaintea lui.

El va face aceasta nu neapărat vîrsînd mult sînge. Deși calul indică totdeauna o putere imperială care subjugă și deși calul alb îndeosebi este simbolul biruinței, se pare că în acest caz, cucerirea va fi fără mare vîrsare de sînge. Măsurile sînt atît de bine luate și au un astfel de succes, numele însuși al biruitorului are o astfel de greutate, încît existența sa nu este de fapt decît o succesiune de cuceriri, fără a implica neapărat masacrul luptelor.

Nu este tot așa cu călărețul pe care îl aduce ruperea celei de a doua peceti. Acesta călărește pe un cal roșu, culoare care indică măcelul, sîngele vîrsat în războaie. Călărețul însuși primește ca însărcinare să ia pacea de pe pămînt, o mare spadă îi este dată și marele fapt care apare este că oamenii se omoară unii pe alții, ceea ce ar părea să implice chiar războaiele civile.

La ruperea celei de a treia peceti apare un cal negru, culoarea doliului. Atunci se aude un glas care zice: „O măsură de grîu pentru un dinar! trei măsuri de orz pentru un dinar!” Cu toate că este greu să precizăm care era valoarea alimentelor în epoca în care trăia Ioan și cu toate că părerile cele mai diferite au fost emise asupra acestui subiect, mi se pare evident că prețul indicat înseamnă foamete. Ceea ce rezolvă de altfel în întregime problema este culoarea calului. Doliul s-ar părea ciudat într-o epocă de abundență sau chiar numai obișnuită; dimpotrivă, cît de potrivit este doliul cînd lucrurile cele mai absolut necesare vieții lipsesc! (Alte amănunte vor putea fi bune de relevat în viziune. Cuvîntul tradus prin măsură indică rația unui om. Dinarul era salariul pe o zi. Trebuia deci pentru hrana singură a unui om tot salariul de pe o zi de lucru. Mai mult, balanța, în acest caz, este de asemenea un simbol de foamete (vezi Leviticul 26.26 si Ezechiel 4.16); și în sfîrșit, faptul că este spus: „Nu vătămă untdelemnul si vinul”, arătînd că celelalte produse ale pămîntului fuseseră vătămăte).

Aceasta arată clar Cuvîntul lui Dumnezeu oricărui spirit simplu și supus. Cei mai necultivați, care n-au cea mai mică idee despre ceea ce putea să fie prețul mărfurilor în vremea lui Ioan, vîd imediat ce are semnificativ culoarea neagră a celui de al treilea cal, în contrast cu culorile primilor doi și prin urmare leagă ideea pe care ea o exprimă cu tot ceea ce este spus relativ la acela care urcă pe acest cal.

Cînd cea de a patra pecete este ruptă, Ioan vede înaintînd un cal gălbui; aceasta este culoarea pe care moartea o imprimă pe aceia pe care i-a lovit. De aceea cel care stă pe el se numește „Moartea”; și după el venea hadesul (Locuința Morților). Înțelesul simbolului este limpede; cuvintele care urmează nu fac decît să-1 înfățișeze cu mai multă putere: „I s-a dat autoritate peste a patra parte a pămîntului, ca să ucidă cu sabie, cu foamete, cu moarte și cu fiarele pămîntului”. Acestea sînt cele patru pedepse grozave ale Domnului.

„Cînd a rupt pecetea a cincea, am văzut sub altar sufletele celor care fuseseră înjunghiați din pricina Cuvîntului lui Dumnezeu și din cauza mărturiei pe care o ținuseră”. Ele strigau cu glas tare, cerînd răzbunare Stăpînului Suveran. Dreptul lor, dreptatea cauzei lor este recunoscută înaintea lui Dumnezeu, faptul acesta este arătat prin haina albă care le este dată; dar trebuie ca ele să aștepte: mai sînt alții, împreună slujitori cu ei și frații lor, care trebuiau de asemenea să fie omorîți înainte ca să vină ziua răsplătii.

Imensa frămîntare care zguduie lumea după deschiderea celei de a șasea pecetei este, după părerea mea, un răspuns parțial la strigătul sufletelor care erau sub altar. Unii gîndesc că este vorba aici de creștini, dar dacă privim mai de aproape acest pasaj, vom vedea că el confirmă, dimpotrivă, faptul că Biserica a fost ridicată la cer înaintea acestor evenimente. „Pînă cînd, Stăpîne, Tu care ești sînt și adevărat, nu vei judeca și nu vei răzbuna sîngele nostru asupra celor ce locuiesc pe pămînt?” Iată strigătul acestor suflete. Este aici o dorință, este aici o rugăciune în armonie cu harul care ne este descoperit de Evanghelie? Numai dacă nu este sub stăpînirea vreunei prejudecăți, nici unuia dintre aceia care au priceput înțelesul general al Noului Testament și au înțeles rugăciunile speciale care ne sînt date în Noul Testament de Duhul Sfînt pentru învățătura noastră, nu-i va fi greu să răspundă. Să ne amintim numai rugăciunea lui Ștefan și aceea a Preaiubitului nostru Domn, modelul a tot ceea ce este desăvîrșit. Este adevărat că noi găsim în alte părți ale Scripturii rugăciunea asemănătoare cu aceea a sufletelor sub altar, dar acestea sînt în Psalmi. Totul devine astfel perfect clar. Noul Testament ne arată că acestea nu pot fi rugăciunile unui creștin și, de altă parte, Vechiul Testament arată că acestea erau tocmai rugăciunile persoanelor ale căror sentimente, experiențe și dorințe se întemeiau pe nădejdi evreiești.

Aceasta nu se armonizează exact cu ceea ce a fost deja dovedit și anume că sfinții cerești, după ce vor fi fost slăviți, vor fi trecut în afara scenei din această lume? Atunci Dumnezeu va lucra pentru a forma o nouă mărturie, care va avea natural caracterul său deosebit; nu în aceea că va anula faptele Noului Testament, ci în aceea că El va conduce sufletele sfinților îndeosebi în ceea ce a fost descoperit altădată, pentru că Dumnezeu va fi atunci pe punctul de a-1 împlini. Marea temă a Vechiului Testament privitor la vremurile viitoare este pămîntul binecuvîntat sub cîrmuirea cerurilor, Hristos fiind Căpetenia sau Capul, și al lucrurilor care sînt pe pămînt. Se apropie timpul cînd Dumnezeu va interveni în acest scop. Pămîntul și Israel, poporul pămîntesc, ca și neamurile, se vor bucura atunci aici pe pămînt de bucuriile cerului. Iată ce așteaptă aceste suflete și rugăciunea lor ne arată totodată starea lor și nădejdiile lor. Ele cer, nu convertirea dușmanilor lor, ci ca judecățile să vină peste pămînt și ca răzbunarea să cadă peste aceia care au vărsat sîngele lor. Nimic mai simplu și mai sigur decît concluzia pe care putem să o scoatem din cuvintele lor.

„Și li s-a spus să se mai odihnească încă puțin, pînă se va împlini numărul celor împreună slujitori cu ei și al fraților lor, care aveau să fie omorîți ca și ei”. Avem în aceste ultime cuvinte o indicație importantă despre ceea ce va avea loc în continuare, după cum vom vedea. Ei nu sînt singurii credincioși care vor suferi un sfîrșit violent; alții îi vor urma mai tîrziu, cînd va izbucni o persecuție și mai furioasă decît aceea în care ei înșiși au pierit. Pînă atunci Dumnezeu nu va executa judecata pe care strigătele lor o cheamă. Ei trebuie să aștepte și sînt văzuți sub altar ca o jertfă oferită, în același sens în care Pavel vorbește despre el însuși ca fiind gata să fie turnat ca o jertfă de băutură (2 Timotei 4.6).

În această viziune plină pentru noi de învățături clare și importante, vedem deci cea din urmă ca și cea dinții dintre persecuțiile perioadei apocaliptice. Aceia care vor suferi în această persecuție ne sînt arătați ca fiind copii ai lui Dumnezeu care au priceperea despre ce i se cuvine Israelului, dar care nu se găsesc evident pe tărîmul priceperii și credinței creștine. Ei au duhul profeției care dă mărturie despre Isus. Judecata pe care ei o cer întîrzie încă să vină, dar numai pînă ce, după ce ultima manifestare a furiei omului apostat a avut loc, Domnul va apărea și va nimici pe toți dușmanii Săi.

În același timp, după cum m-am spus în treacăt, ceea ce se întîmplă cînd a șasea pecete este ruptă, arată că Dumnezeu nu rămîne nepăsător. Ceea ce profetul vede atunci este ca un răspuns imediat la strigătul sufletelor acelora care suferiseră. O vastă zguduitoare are loc, o zdruncinare completă a tot ceea ce este aici pe pămînt și deasupra; dar, ca și cu pecetele precedente, trebuie să o înțelegem simbolic: „Soarele a devenit negru, ca un sac de pînă, luna a devenit toată ca sîngele și stelele cerului au căzut pe pămînt, cum cad smochinele întirziate din pom, cînd este scuturat de un vînt puternic. Cerul s-a îndepărtat ca o carte de piele, pe care o faci sul. Și toți munții și toate insulele s-au mișcat din locurile lor”. Avem aici numai ceea ce apare înaintea văzătorului în viziune, dar n-avem de presupus că atunci, cu ocazia împlinirii prezicerii, cerul și pămîntul vor fi în mod fizic aruncate în această stare de dezordine.

Acestea sînt imagini și noi avem de examinat, prin întrebuițarea simbolică făcută în altă parte, ce trebuie să înțelegem aici prin aceste schimbări care, în viziune, au loc în soare, în lună, în stele și pe pămînt. Rezultatul la care vom ajunge va depinde de aplicarea exactă pe care o vom face a Sfintelor Scripturi, sub învățătura Duhului Sfînt.

Să remarcăm mai întîi cuvintele care urmează. Ne este spus aici limpede și nu în figuri că „împărații pămîntului, cei mari, comandanții, cei bogați și cei puternici, toți robii și toți oamenii liberi s-au ascuns în peșteri și în stîncile munților”. Este evident că, dacă literalmente cerul a dispărut și s-a strîns ca o carte pe care o faci sul, dacă toți munții și toate insulele s-au mutat de la locurile lor, diversele grupe de oameni îngroziți nu pot să caute adăpost în peșteri și în stînci și să zică munților: „Cădeți peste noi!” Astfel, a lua acești termeni astfel decît simbolic, ar fi a contrazice sfîrșitul pasajului prin început. Profetul, este adevărat, vede astrele întunecate și zdruncinate în cer, el vede pe pămînt nerînduilele și dezordinea; dar înțelesul a ceea ce vede trebuie să fie căutat după principiile obișnuite ale interpretării. După părerea mea, este aici reprezentarea unei complete răsturnări a oricărei autorități, superioare sau subordonate; o frămîntare fără seamăn în toate clasele omenirii, frămîntare care are ca urmare de a răsturna toate temeliile puterii și ale autorității în lume și de a umple spiritul oamenilor cu teama că ziua judecății a sosit.

Ce-i drept, nu va fi prima dată cînd această teamă va fi cuprins lumea; dar, de data aceasta, ea va fi mai tare ca niciodată. După ucigătoarea persecuție exercitată împotriva sfinților care vor veni după noi pe pămînt, puterile persecutoare și aceia care le sînt supuși vor fi cercetați din punct de vedere judecătoresc și va urma o ruptură completă a autorității în toate sferele în care ea se exercită pe pămînt. Deoarece guvernatorii au întrebuițat rău autoritatea dată în mîinile lor, se va vedea izbucnind o revoluție pe o scară întinsă și oamenii, cuprinși de groază, văzînd răsturnarea totală a tot ceea ce este stabilit pentru a menține ordinea aici pe pămînt vor crede că ziua Domnului a venit. Ei

vor spune munților și stâncilor: „Cădeți peste noi și as-cundeți-ne de fața Aceluia care stă pe scaunul de domnie și de mînia Mielului, căci a venit ziua cea mare a mîniei Lui și cine poate să stea în picioare?" Dar nimic nu poate justifica greșeala care constă în a lua ca o declarație a lui Dumnezeu, ceea ce nu este altceva decît expresia groazei oamenilor. Ei strigă că marea zi a mîniei a venit; este exclamația pe care o scot aceste mulțimi alarmate; dar fapt este că marea zi a mîniei lui Dumnezeu nu sosește decît după foarte multă vreme, cum o dovedește Apocalipsa însăși, cînd ea o descrie în capitolele 14,17 și mai ales în capitolul 19. Atunci, dimpotrivă, în loc de a fi plini de groază, oamenii acestei lumi vor fi atît de orbiți și de plini de un atît de groaznic orgoliu, încît ei se vor război fătîș contra Mielului; dar Mielul îi va birui. Satan va fi reușit să nimicească temerile lor, atunci cînd ei vor avea cel mai mult motiv să se teamă de judecată.

## Capitolul 7

După aceasta, marea zi a mîniei lui Dumnezeu este atît de departe de a fi sosit, încît, în paranteza pe care o formează capitolul 7, îl vedem pe Dumnezeu împlinind lucrările mărețe ale îndurării Sale care mîntuiește. Prima lucrare este de a pune pecetea Sa pe cei 144.000 dintre semințiile lui Israel, prin mijlocirea unui înger care se suia dinspre răsăritul soarelui. Apoi îi este dat prorocului să vadă o mare mulțime de neamuri, pe care nimeni nu le putea număra, „din orice neam, din orice seminție, din orice popor și limbă, stînd în picioare înaintea scaunului de domnie și înaintea Mielului, îmbrăcați în haine albe, cu ramuri de palmier în mîini. Și strigau cu glas tare, zicînd: „Mîntuirea este a Dumnezeului nostru care stă pe scaunul de domnie și a Mielului".

Aici avem nu numai „mîntuirea" ci „mîntuirea Dumnezeului nostru" ca fiind așezat, pe tronul Său, pe tronul Său de judecată așa cum am văzut. Cu alte cuvinte, aceasta n-ar fi putut fi spus înainte de capitolul 4. Conținutul acestor cuvinte presupune că o mare schimbare a avut loc. Ele nu sînt expresia unei mărturii date în toate vremurile sau la diferite epoci; a pretinde acest lucru nu este decît o închipuire omenească, fără cel mai mic temei în Scriptură. Nici vorbă ca acesta să fie un tablou care prezintă pe răscumpărații din toate vremurile; este spus lămurit că este o mulțime nenumărată de neamuri în contrast evident cu cei pecetluiți din Israel și în raport cu cîrmuirea judecătorească a lui Dumnezeu. Ce sînt aceste neamuri, unul din bătrîni o explică profetului, care altfel s-ar fi înșelat în mod evident. Dar, dacă bătrînii reprezintă pe sfinții slăviți, aceste neamuri nu fac parte dintre ei și, mai mult, nu pot evident să fie toți sfinții, deoarece cei 144.000 din Israel sînt clar deosebiți de ei.

Cine sînt ei, deci? O mulțime de neamuri care, prin puterea harului, sînt cruțați în ultimele zile. Nu este spus că ei sînt slăviți și nimic nu poate să ne facă să presupunem că ei nu sînt încă în trupurile lor firești, ceea ce nu este în nici un fel nepotrivit cu prezența lor înaintea scaunului de domnie. Într-adevăr, acolo îi vede profetul, după cum în capitolul 12 el vede un mare semn, o femeie în cer; dar nu trebuie deloc să tragem concluzia de aici că ei sînt într-adevăr în cer. Aceasta este o chestiune care trebuie să fie hotărîtă de alte considerații. Trebuie să căutăm să depindem numai de învățătura lui Dumnezeu și să ne debarasăm de idei preconcepute; apoi să cîntărim cu grijă împrejurările în care se găsesc aceia despre care este vorba. Astfel se vor evita greșelile serioase care s-au comis în privința aceasta.

Mi se pare perfect de clar că aceste neamuri nu sînt sfinți slăviți în cer. Mai întîi, îi vedem în mod lămurit deosebiți de aceia din Israel care evident sînt pe pămînt. Există deci, aici, pe pămînt, două corpuri distincte: unul, compus din iudei; celălalt, din neamuri. În al doilea rînd, ei ies din necazul cel mare, ceea ce dovedește că departe de a fi o totalitate cuprinzînd pe cei mîntuiți din toate timpurile, ei formează un grup special, cu toate că foarte numeros, compus numai din persoane care vor fi fost ocrotite și binecuvîntate de Dumnezeu în timpul epocii necazului celui mare.

În timpul mileniului multe neamuri vor fi mîntuite; însă aceștia pe care îi avem aici nu sînt sfinți din epoca milenială. Aceștia sînt sfinți dintre neamuri care vor fi fost aduși la cunoștința lui Dumnezeu prin predicarea Evangheliei veșnice (Apocalipsa 14.6) sau Evangheliei împărăției (Matei 24.14). Acesta este tocmai timpul despre care a vorbit Domnul Isus ucenicilor Săi (Matei 24.14). Aceste cuvinte ale Domnului nu dau evident o vedere generală despre ceea ce se face acum, dar ele spun ceea ce se va face încă, tocmai înainte de sfîrșit, cînd necazul cel mare va izbucni. Vedem în această mare mulțime de neamuri, roadă harului divin care se va exercita atunci; și toate amănuntele descrierii care ni-i înfățișează, se acordă cu ceea ce am arătat deja că trebuie remarcat și o confirmă.

Am atras deja atenția asupra faptului că marea mulțime care stă înaintea scaunului de domnie este deosebită de bătrîni, astfel că, dacă aceștia din urmă reprezintă Biserica, cei dintîi trebuie să fie deosebiți de ei. Deoarece toți admit că bătrînii sînt sfinți slăviți, concluzia de tras mi se pare cu totul limpede și sigură. Este adevărat că același lucru poate, în perioade deosebite, să fie reprezentat prin simboluri diferite, dar niciodată prin două simboluri în același moment. Astfel, de exemplu, creștinii sînt înfățișați o dată sub figura unui cortegiu de fecioare și altă dată sub imaginea unei logodnice; dar orice confuzie este cu grijă evitată în aceeași parabolă. Niciodată nu se întâlnește în Scripturi acest amestec de lucruri nepotrivite pe care nu și le-ar permite niște oameni cu bun simț.

Unul dintre bătrîni se adresează deci profetului și răspunde el însuși la întrebarea pe care i-a pus-o. Aceștia care sînt îmbrăcați în haine albe, cine sînt și de unde au venit?" Și eu i-am spus: „Domnul meu, tu știi". Și el mi-a zis: „Aceștia vin din necazul cel mare; ei și-au spălat hainele și le-au albit în sîngele Mielului". Este evident că aceștia sînt credincioși sau sfinți. Apoi el adaugă: „De aceea ei stau înaintea scaunului de domnie al lui Dumnezeu", ceea ce după părerea mea, nu descrie locul unde ei se găsesc efectiv, ei exprimă caracterul lor: ei sînt văzuți în legătură cu scaunul de domnie. Si această legătură, cum am atras deja luarea aminte, ne arată că ei aparțin unei perioade deosebite, și nu tuturor acelor care s-au scurs și se vor scurge; scaunul de domnie înaintea căruia ei se găsesc, nefiind nici acela al harului, ca în prezent, nici acela al epocii mileniale, care se deosebește de amîndouă, el este scaunul de domnie văzut sub aspectul pe care putem să-l numim apocaliptic, pentru a-l deosebi de ceea ce a fost mai înainte și de ceea ce va fi după aceea.

Nu numai că ei se găsesc în această relație specială, dar, mai mult, este zis: „Cel care stă pe scaunul de domnie își va întinde cortul peste ei". Aceasta este imaginea adăpostului pe care Domnul, în harul Său, îl întinde peste ei, acoperindu-i cu îngrijirile și cu bunătatea Sa. Este important de notat aceasta. În perioada noastră, Dumnezeu locuiește prin Duhul Sfînt în Biserică, după cum este spus: „voi sînteți zidiți împreună ca să fiți o locuință a lui Dumnezeu prin Duhul"; dar nu va fi așa cînd aceste neamuri vor fi chemate să-L cunoască. El va întinde peste ei ocrotirea Sa, ceea ce se potrivește perfect caracterului sub care ei sînt înfățișați. Odinioară Dumnezeu, în stîlpul de nor, era apărarea și adăpostul taberei lui Israel, cu toate că El avea de asemenea locuința Sa în mijlocul lor; aici, El arată, în harul Său, că nu numai aceia care sînt pecetluiți dintre Israel se bucură de îngrijirile Sale, ci și aceste sărmane neamuri. „Nu le va mai fi foame" este adăugat, „nu le va mai fi sete; nu-i va mai bate nici soarele, nici vreo altă arșiță". O asemenea făgăduință nu se potrivește ea, mult mai exact unui popor care se

găsește pe pământ, decît unor oameni slăviți în cer? Ce ar însemna pentru aceștia asigurarea de a nu le mai fi nici foame nici sete?

Însă înțelegem toată mîngîierea pe care promisiunea aceasta o cuprinde, dacă este vorba despre persoane care sînt pe pământ. Binecuvîntările decurg pentru ei de la Acela care este adevăratul lor izvor si orice urmă de suferință este ștersă pentru totdeauna; „pentru că Mielul, care este în mijlocul scaunului de domnie, îi va păstori si îi va duce la izvoarele apelor vieții; și Dumnezeu va șterge orice lacrimă din ochii lor!”

## Capitolul 8

Numai acum vine în sfîrșit a șaptea pecete. Este important să o remarcăm, pentru a nu ne lăsa duși de ideea că a șasea pecete merge pînă la sfîrșit, cum au gîndit unii printre cei vechi si moderni. Aceasta este inexact; a șaptea pecete vine negreșit după a șasea, după cum celelalte urmează una după alta; și se vede clar că ea introduce cele șapte trîmbițe care vestesc o nouă succesiune de judecăți. Avem descrierea lor în capitolele 8 si următoarele.

„Și am văzut pe cei șapte înger care stăteau înaintea lui Dumnezeu; și li s-au dat șapte trîmbițe”. Apoi ne este înfățișat un fapt remarcabil, la care am făcut deja aluzie; vedem un înger deosebit de slăvit, care se găsește înaintea altarului. „Și un alt înger a venit și a stat lîngă altar avînd o cădelniță de aur. I s-a dat tămîie multă, ca să dea putere rugăciunilor tuturor sfinților la altarul de aur, care este înaintea scaunului de domnie”. Urmează de aici că, în timp ce există sus sfinți slăviți, există sfinți pe pământ, care, în marile lor încercări sînt susținuți de Marele Preot, oricît de slabe sînt de altfel luminile lor. Avem deci aici cea mai limpede evidență că vor fi în această epocă sfinți slăviți în cer și în același timp, sfinți recunoscuți ca atare în trupurile lor firești aici pe pământ.

O altă trăsătură atrage atenția noastră. Pretutindeni, cu ocazia trîmbițelor, noi vedem îngeri; Domnul Isus însuși ia acest caracter în timpul acestei perioade. Nu mai este vorba despre El aici ca despre Cel cunoscut ca Mielul. Ca atare El deschisese pecețile, dar aici, cînd sînt îngeri care sună din trîmbițe pentru a vesti judecățile lui Dumnezeu, îngerul Legămîntului (care este a doua persoană a Treimii, așa cum este numită de obicei), apare din nou sub această formă atît de obișnuită Vechiului Testament. Nu înseamnă că Se dezbracă de umanitatea Sa; aceasta nu poate să fie și ar fi contrar oricărui adevăr ca să ți-o închipui. Fiul lui Dumnezeu, de la întruparea Sa, rămîne totdeauna Omul Hristos Isus; niciodată El nu Se va despărți de această umanitate de care El a unit Persoana Sa slăvită. Dar aceasta nu-L împiedică evident să ia o anume înfățișare, care, în profeție, El consideră a fi potrivită cu împrejurările date. Tocmai aceasta găsim în timpul trîmbițelor. Este ușor să observăm cît este din ce în ce mai figurativ limbajul întrebuintat. Toate obiectele, în această serie de viziuni, sînt arătate ca într-o mai mare depărtare, iar Hristos Însuși apare mai vag, adică nu în chip distinct în umanitatea Sa adevărată, ci sub aparența unui înger.

Citim apoi că „îngerul a luat cădelnița, a umplut-o din focul de pe altar și 1-a aruncat pe pământ. Și au fost glasuri, tunete, fulgere și un cutremur de pământ”. Astfel, în acest timp al celor șapte trîmbițe (care vine după ruperea celor șapte peceti), trebuie să ne așteptăm să vedem judecățile lui Dumnezeu mai izbitoare decît cele dinainte; într-adevăr, dacă în capitolul 4 erau, ieșind din scaunul de domnie, fulgere, glasuri si tunete, am găsit aici în plus, un cutremur de pământ. Efectul produs printre oameni devine deci mai intens. „Și cel dintîi a sunat din trîmbiță. Și au venit grindină si foc amestecat cu sînge, care au fost aruncate pe pământ; și a treia parte a pămîntului a fost arsă, si a treia parte din copaci a fost arsă și toată iarba verde a fost arsă”. Prima parte a acestui verset mi se pare că este manifestarea violentă a nemulțumirii lui Dumnezeu; grindina implică aceasta. Focul, cum știm, este simbolul care arată în mod statornic judecata nimicitoare a lui Dumnezeu. Focul este amestecat cu sînge, fie pentru a indica distrugerea vieții din punct de vedere fizic, fie pentru a arăta destrămarea sub vreun aspect special.

Să remarcăm de asemenea, în cea mai mare parte a acestor cercetări divine vestite de trîmbițe, expresia „a treia parte”. Care este semnificația ei în profeție? Ea pare să corespundă la ceea ce este indicat la capitolul 12, adică la imperiul roman din apus. Eu mă mulțumesc să enunț acest gînd, fără să dezvolt aici motivele pe care acest gînd este întemeiat. Dacă el este drept, noi avem, sub primele trîmbițe cel puțin, judecăți care cad în special peste puterea romană în apus.

„Și a treia parte din copaci a fost arsă și toată iarba verde a fost arsă”. Există în aceste cuvinte un contrast. Pe de o parte, aceia care, în sfera imperiului de apus, ocupă o poziție înaltă, sînt sub judecată; pe de alta, prosperitatea universală a oamenilor aici pe pământ se află atinsă.

„Al doilea înger a sunat din trîmbiță. Și ceva ca un munte mare de foc aprins a fost aruncat în mare; și a treia parte din mare a devenit sînge; și a treia parte din făpturile care erau în mare și aveau viață a murit; și a treia parte din corăbii a fost distrusă!”

Aici simbolul reprezintă o mare putere pămîntească, care ca o judecată divină, cade în mijlocul maselor populare într-o stare de revoluție si acționează pentru nimicirea lor. Ceea ce vedem aici nu este, deci, ca în cazul precedent, o parte a lumii sub o cîrmuire stabilă, ci în dezordine și tulburare. O lovitură de moarte pare, prin aceeași cauză, că este dată traficului și comerțului.

„Al treilea înger a sunat din trîmbiță. Și a căzut din cer o stea mare, care ardea ca o făclie; a căzut peste a treia parte din riuri și peste izvoarele apelor”. Marea stea care cade din cer arată pe cineva care ocupă o înaltă poziție de autoritate, un mare demnitar, a cărui cădere sub efectul judecății exercită acțiunea sa dăunătoare si otrăvită asupra izvoarelor de unde pornesc toate in-fluențele care acționează asupra oamenilor, ca si asupra canalelor sau mijloacelor prin care aceste influențe se răspîndesc si se comunică.

La sunetul trîmbiței celui de al patrulea înger, a treia parte din soare, din lună si din stele a fost lovită: adică puterile care cîrmuiesc, autoritatea supremă, acelea care derivă din ele si acelea care sînt subordonate, toate vin sub judecata lui Dumnezeu, în granițele imperiului de apus.

„M-am uitat si am auzit un vultur care zbura prin mijlocul cerului si zicea cu glas tare: „Vai, vai, vai de locuitorii pămîntului, din cauza celorlalte sunete de trîmbiță ale celor trei îngeri care au să mai sune!” Ce imagine izbitoare a rapidității cu care au să lovească judecățile care urmează! Aceasta exprimă cuvîntul „vultur”, pe care îl găsim în cele mai bune texte și în locul căruia unii copişti care nu înțelegeau stilul simbolic al profeției au pus cuvîntul „înger”.

## Capitolul 9

Capitolul 9 descrie cu cele mai mari amănunte ceea ce aduce sunetul trâmbițelor a cincea și a șasea, „primele două nenorociri”, cum se exprimă cartea noastră. Va rămâne cea de a treia nenorocire, pe care o vestește ultima dintre cele șapte trâmbițe: o vom găsi la sfârșitul capitolului al unsprezecelea.

Prima dintre trâmbițele care vestesc nenorocirile aduce pe scenă lăcuste simbolice. Că nu trebuie să le luăm în înțeles literal, reiese clar din acest singur fapt — chiar dacă n-ar exista alt motiv — că este spus clar că ele nu se hrănesc cu alimentul natural al lăcustelor. Aceste animale sînt deci aici numai o figură întrebuintată pentru a descrie hoarde nenumărate de borfași și de jefuitori.

Să observăm apoi că prima nenorocire corespunde, dar pe cale de contrast, celor o sută patruzeci și patru de mii care fuseseră pecetluite din Israel, după cum a doua, adică aceea a călăreților de la Eufrat (versetul 14,16) este, în același fel, în raport cu mulțimea nenumărată a neamurilor din capitolul 7. Deoarece s-ar putea presupune că acest contrast nu există decît într-un chip vag și puțin definit, voi încerca să explic mai clar gîndul meu.

Este spus, într-un chip categoric, că lăcustele nu trebuiau să facă rău decît celor care n-aveau pecetea lui Dumnezeu pe fruntea lor. Nu este aceasta o aluzie limpede la aceia dintre Israel pe care Dumnezeu îi pusese deoparte (Capitolul 7)?

De altă parte, dacă acei călăreți de la fluviul Eufrat sînt instrumentele unui chin aplicat oamenilor, ei dau mult mai mult încă ideea unei puteri agresive. Chinul caracterizează mai ales nenorocirea simbolică prin lăcuste; călăreții reprezintă mai distinct ruina adusă de mersul rapid al unei puteri imperiale și descrisă sub trăsăturile cele mai energice. Ei cad peste oameni și îi nimicesc. Dar aici reapare „a treia parte” (versetul 15). Potrivit explicației date mai înainte, ar însemna că această nenorocire trebuie să se năpustească într-adevăr peste neamuri și, în mod mai deosebit, peste imperiul roman din apus.

Pare limpede de asemenea că aceste două nenorociri prezintă ceea ce va avea loc cu ocazia primelor fapte ale lui Antihrist în Iudeea. Prima nenorocire, aceea a lăcustelor, constă într-un chin adus oamenilor. În consecință, în fruntea lor vedem apărînd Abaddon, nimicitorul, caracterizat într-un chip deosebit ca fiind îngerul adîncului. Nu este încă fiara complet formată (a se vedea Apocalipsa capitolul 11.7; 13.1; 17.8), dar este ușor de înțeles că va fi o primă manifestare a răului; întocmai după cum harul va lucra în rămășiță, începutul a ceea ce este bun.

Avem deci aici aceste două nenorociri care sînt ca preludiul a ceea ce va urma. Mai întîi un chin cumplit care cade peste țara Israelului (a se vedea Ioel 2), dar care nu atinge deloc pe aceia care sînt pecetluiți dintre cele douăsprezece semînții; apoi călăreții de la Eufrat eliberați ca să vină asupra imperiului roman, zdrobind neamurile și îndeosebi acest imperiu, obiectul judecății lui Dumnezeu. Acesta este planul general al capitolului 9. A intra în amănunte, ar fi a ieși din marginile acestui studiu; de altfel nu lipsesc ocaziile de a învăța să le recunoaștem, ca și aplicarea lor.

## Capitolul 10

Capitolul 10, în șirul trâmbițelor corespunde capitolului 7 în seria pecetilor. El formează o paranteză importantă între a șasea și a șaptea trompetă, tocmai ca și capitolul 7 între ultimele două peceti. Aceasta este ordinea perfectă care domnește în această carte a Apocalipsei. Pentru acest motiv îl regăsim iarăși pe Domnul, cum mi se pare, sub aparenta unui înger. După cum L-am văzut mai înainte (capitolul 8) împlinind slujba de Mare Preot, El este aici îngerul care revendică pentru sine drepturile împăratești. Un înger puternic coboară din cer învăluit într-un nor, semn special al măreției Domnului; nimeni altul decît El nu are dreptul de a se arăta în felul acesta. În plus, curcubeul este deasupra capului Său, nu în jurul scaunului de domnie, căci aici am făcut un pas înainte. El Se apropie de pămînt; El va cere, peste puțină vreme, dreptul Său. „Deasupra capului Lui era curcubeul, fața lui era ca soarele”; aceasta este autoritatea supremă; „și picioarele lui ca niște stîlpi de foc”, neclintirea judecății divine.

„Și El avea în mîna sa o cărtică deschisă. A pus piciorul drept pe mare și pe cel stîng pe pămînt și a strigat cu glas puternic, cum răcnește un leu”. Ioan era gata să scrie ceea ce auzise, dar i s-a interzis. Descoperirile trebuiau să fie pecetluite pentru prezent. „Și îngerul pe care-l văzusem stînd în picioare pe mare și pe pămînt și-a ridicat mîna dreaptă spre cer și a jurat pe Cel care este viu în vecii vecilor, care a creat cerul și cele ce sînt pe el, pămîntul și cele ce sînt pe el, marea și cele ce sînt în ea, că nu va mai fi timp”. Dumnezeu era pe punctul de a pune un capăt tainei inacțiunii în care El pare că stă în prezent privitor la cîrmuirea lumii. El îi îngăduie acum să urmeze propriile sale căi, deși îi pune un oarecare Mu. Oamenii pot să păcătuiască și, cel puțin întrucît este vorba de o intervenție directă, Dumnezeu nu apare, afară de unele ocazii excepționale. Dar vine timpul și se grăbește, cînd Dumnezeu cu siguranță va cerceta păcatul; atunci El nu va mai tolera un singur moment nimic din ceea ce este contrariu firii Sale. Acesta este timpul binecuvîntat spre care toți prorocii își întorc privirile; și îngerul, aici, jură că acest timp se apropie și „că nu va mai fi timp; ci în zilele în care îngerul al șaptelea va suna din trâmbiță, se va sfîrși taina lui Dumnezeu”. Taina, aici nu este Hristos și Biserica, ci, cum am spus, faptul că Dumnezeu permite răului de a continua cursul său cu o aparentă de nepedepsire. La sfârșitul capitolului, i se spune lui Ioan: „Trebuie să procești din nou cu privire la multe popoare, neamuri, limbi și mulți împărați”. Semnificația acestor cuvinte apare în curînd mai limpede.

Este un fel de adaus la profetie, care, pentru motive speciale, își reîncepe cursul.

Înainte de a continua, as vrea să atrag atenția asupra contrastului care există între cărtica deschisă pe care profetul o ia și o mîncă, și cartea mare pecetluită cu șapte peceti. Este o carte mică pentru că ea tratează despre obiecte cuprinse într-o sferă relativ îngustă; este deschisă pentru că lucrurile nu mai trebuie să fie de acum înainte descrise într-un chip tainic, cum era cazul sub peceti și încă mai mult sub trâmbițe. Totul este gata să fie făcut perfect clar în aceea ce este expus aici și acesta este, prin urmare, cazul în capitolul 11.

## Capitolul 11

I s-a zis lui Ioan: „Scoală-te și măsoară templul lui Dumnezeu, altarul și pe cei care se închină în el. Dar să nu măsori curtea de afară a templului, căci a fost dată neamurilor”. Ierusalimul apare pe primul plan; el este acum centrul, cu toate că fiara poate să-și exercite aici pustiirile ei. „Voi da celor doi martori ei Mei să proorocească, îmbrăcați în saci, o mie două sute șaizeci de zile”. Misiunea lor se îndeplinește într-o perioadă relativ scurtă, mărturia lor nu este dată decât timp de trei ani și jumătate. „Aceștia sînt cei doi măslini și cele două sfeșnice care stau înaintea Domnului pămîntului”. Martorii sînt în număr de doi, nu pentru ca în realitate ar trebui să-i limităm din punct de vedere istoric ca să nu fie decât doi indivizi, ci pentru a indica cea mai mică mărturie care este de ajuns după lege.

A face din ea literalmente două persoane mi se pare un fel greșit de a interpreta profeția, Apocalipsa îndeosebi fiind în cel mai înalt grad simbolică, după cum și Daniel este de asemenea simbolic în oarecare măsură. A uita aceasta, înseamnă a te încurca într-o mulțime de greșeli și de inconsecvențe.

Uneori, de exemplu, se caută să se explice Apocalipsa prin pasaje scoase din Isaia, din Ieremia sau alții; dar trebuie să ne amintim că aceste profeții nu sînt simbolice, sînt structura lor, astfel că raționamentul lui Isaia și Ieremia nu hotărăște nimic pentru Daniel și Apocalip-sa. Cît despre Ezechiel, el este în parte simbolic și în parte figurat.

Avem deci aici simboluri care au semnificația lor proprie, și astfel numărul „doi” luat simbolic, arată în mod obișnuit o mărturie completă și suficientă. Apostolul spune: „Orice cuvînt să fie sprijinit pe mărturia a doi sau trei martori” (2 Corinteni 13.1) și după legea iudaică nu se putea nimic hotărî pe mărturia unui singur martor; trebuiau cel puțin doi, pentru ca dovada și judecata să fie valabile.

Domnul ne arată că în aceste zile, El va ridica o mărturie completă. Din cîte persoane se va compune, aceasta este o altă chestiune asupra căreia nu se mai poate deloc discuta, așa cum este cazul asupra numărului reprezentat de cei douăzeci și patru de bătrîni glorificați. Cine ar vrea să tragă concluzia din acest ultim număr că el este literalmente acela al sfinților slăviți? Tot așa, pentru ca să credem că nu vor fi decât doi martori? Oricum ar fi, aceia care sînt ridicați pentru această mărturie nu trebuie să proorocească decât un timp limitat.

„Dacă voiește cineva să le facă rău, le iese din gură un foc și mistuie pe vrăjmașii lor; și dacă vrea cineva să le facă rău, trebuie să fie omorît în felul acesta”. Este aceasta, întreb, mărturia Evangheliei? Astfel apără Domnul pe aceia care vestesc Evanghelia harului Său? Focul iese din gura evangheliștilor? Acela care învață pe alții a sfîșiat vreodată pe dușmanii săi? Pe acest principiu Anania și Safira au căzut morți? Acestea sînt căile Evangheliei? Nu; este deci evident că ne găsim aici într-o cu totul altă atmosferă; că înaintea noastră este o stare de lucruri complet diferită de aceea care domnea în timp ce Biserica era încă pe pămînt, cu toate că, chiar atunci, putea să existe cutare păcat care ducea la moarte. Nu insist mai mult; dovada îmi pare de ajuns.

„Ei au putere să închidă cerul, ca să nu cadă ploaie în zilele prorociei lor”; ei au în aceasta oarecare asemănare cu Ilie; „și au putere să prefacă apele în sînge”; sub acest aspect, ei se aseamănă și cu Moise. Aceasta nu vrea să spună că ei sînt Moise și Ilie în persoană, ci caracterul mărturiei lor este asemănător cu acela al mărturiei acestor doi oameni ai lui Dumnezeu și Dumnezeu o aprobă în același fel cum a făcut-o în zilele acestor doi mari slujitori de odinioară.

„Cînd își vor termina mărturia lor, fiara care se ridică din Adînc va face război cu ei, îi va birui și-i va omorî”. Ei sînt păziți în ciuda fiarei, pînă ce lucrarea lor este împlinită; dar îndată ce mărturia lor a luat sfîrșit, îi este îngăduit fiarei să-i biruiască. Este cu ei exact ca și cu Domnul. În timpul slujbei Sale aici pe pămînt, El a înfrînt cea mai violentă împotrivire. De asemenea, împotriva acestor martori, multă vreme înainte de sfîrșitul lor, există toată voința posibilă de a-i nimici; dar, după cum Domnul spunea despre Sine, ceasul lor nu venise încă, astfel că, într-un fel sau altul, nimeni nu le putea face nimic, Domnul protejîndu-i pînă ce misiunea lor a fost îndeplinită. Dar există, între Domnul și acești martori, această deosebire, că pentru El, misiunea Sa se îndeplinea în caracterul de har și acesta îi aparține mai presus de orice, că El era păzit împotriva turbării dușmanilor Săi, pînă ce ora Sa a venit; ei, dimpotrivă, sînt ridicați cînd se exercită plata pe pămînt, în același fel cum vedem în Vechiul Testament. Duhul îi va conduce astfel, și nu trebuie să ne mirăm de aceasta, pentru că de fapt Dumnezeu revine aici la ceea ce El făgăduise atunci, dar nu împlinise niciodată încă, El este gata să împlinească acum. El nu-și propune numai să-și strîngă un popor pentru slava cerească. El va cîrmui pe pămînt pe iudei și pe neamuri în pozițiile lor respective, Israel fiind cel mai apropiat de El. El vrea să aibă un popor pămîntesc, ca și o familie sus. Cînd sfinții cerești vor fi fost strămutați, atunci El va începe ceea ce El are în vedere cu sfinții pămîntești. El nu vrea ca ei să fie amestecați; aceasta n-ar fi nimic altceva decât încurcătura cea mai mare.

„Și trupurile lor moarte vor zăcea pe strada cetății celei mari, care în înțelese duhovnicesc se numește „Sodoma” și „Egipt”, unde a fost răstignit și Domnul lor”. Acesta este Ierusalimul, dar el este numit duhovnicește Sodoma și Egipt, din cauza răutății poporului său și a domnitorului său. În el nu este mai puțină nelegiuire decât în Sodoma; aici se găsește tot întunericul și robia morală din Egipt; în realitate, acesta este locul unde Domnul a fost răstignit, adică Ierusalimul. Astfel martorii cad și oamenii arată în diferite feluri satisfacția pe care ei o simt de a fi scăpați de mărturia lor supărătoare: „Și oameni din orice popor, din orice seminție, de orice limbă și de orice neam vor vedea trei zile și jumătate trupurile lor moarte și nu vor da voie să fie puse în mormînt. Și cei care locuiesc pe pămînt se vor bucura și vor fi plini de veselie; și își vor trimite daruri unii altora, pentru că acești doi proroci chinuseră pe cei care locuiesc pe pămînt. Dar după cele trei zile și jumătate, duhul de viață de la Dumnezeu a intrat în ei; și ei s-au ridicat în picioare; și o mare frică a căzut peste cei care-i priveau. Și am auzit din cer un glas tare care le zicea: „Suiți-vă aici! Și s-au urcat într-un nor spre cer; iar vrăjmașii lor i-au privit. În ceasul acela s-a făcut un mare cutremur de pămînt și s-a prăbușit a zecea parte din cetate. Șapte mii de nume de oameni au fost uciși în cutremurul acesta de pămînt. Și cei rămași s-au îngrozit și au dat slavă Dumnezeului cerurilor. A doua nenorocire a trecut. Iată, a treia nenorocire vine curînd”.

În ultimul rînd vine trîmbița a șaptea, care ne conduce într-un chip general pînă la sfîrșit. Trebuie să fim atenți pentru a înțelege bine structura cărții; căci, cu toate că se neglijează adesea acest punct, el este totuși foarte limpede arătat. „Îngerul al șaptelea a sunat din trîmbiță. Și în cer s-au auzit glasuri puternice, care ziceau: „Împărăția lumii a ajuns a Domnului nostru și a Hristosului Său. Și El va împărăți în vecii vecilor”.

„Și cei douăzeci și patru de bătrîni, care stau înaintea lui Dumnezeu pe scaunele lor de domnie, s-au aruncat cu fețele în jos și s-au închinat lui Dumnezeu, zicînd: „Îți mulțumim, Doamne Dumnezeule Atotputernice, care ești și ai care erai, că ai luat puterea Ta cea mare și ai început să împărățești. Neamurile se umpluseră de minie, dar a venit mînia Ta”. Să observăm că aici sfîrșitul veacului este înfățișat că a venit. Nu împărății și popoarele spun lucrul acesta în groaza lor (Apocalipsa 6.17), ci, în cer, glasul aceluia care au pricepere. Mai mult, „a venit timpul ca cei morți să fie judecați”. Nu este vorba de sfinții răpiți în cer, ci aici este ceasul care vine mai târziu, „să răsplătești pe robii Tai proroci, pe

sfinți și pe cei ce se tem de Numele Tău". Nici un cuvânt nu este spus care să ne arate că ei sînt răpiți în cer, ci numai că ei sînt răsplătiți; dar, nu va fi răsplătită decît la arătarea publică a Domnului Isus Hristos. Răpirea, în afara scenei acestei lumi, a sfinților care sînt preschimbați este un adevăr de un alt ordin. Dar, cît despre cei care se tem de Numele Domnului, cu ocazia acestui sfîrșit de veac, nici unuia dintre ei, mici si mari, nu-i va lipsi răsplata; si El va distruge de asemenea pe cei care distrug pămîntul (versetul 18). Acest verset este adevărata concluzie a capitolului 11. Versetul 19 este, la drept vorbind, începutul unei noi serii de viziuni. Aici deci vom termina a doua parte a studiului nostru.

## Versetele 19 - 16

Cu versetul 19 din capitolul 11 începe ceea ce se poate numi al doilea volum al Apocalipsei. Partea profetică a acestei cărți se împarte aici în mod lămurit în două părți distincte. Acesta este un fapt pe care nu trebuie să-l neglijăm, dacă vrem să avem o idee corectă despre structura cărții și despre forța conținutului său. Este necesar să avem cel puțin o înțelegere exactă a principalelor sale trăsături și am risca să cădem în încurcătură, dacă am amesteca diferitele părți sau dacă am presupune că totul se urmează în ordine cronologică. Pentru a înțelege mai bine ceea ce vreau să zic, este suficient să ne reamintim că a șaptea trompetă, despre care am vorbit în ultimul rînd, duce într-un chip general pînă la sfîrșit.

Profeția se arată în mod constant în acest fel: ea prezintă o schiță generală a faptelor, pentru a reveni apoi asupra anumitor amănunte. Avem un exemplu despre acest procedeu în ceea ce vestește Domnul în capitolul 24 din Matei, ca răspuns la întrebările ucenicilor Săi. Pînă la versetul 14, El ne dă o largă vedere de ansamblu: „Evanghelia aceasta a împărăției va fi predicată în toată lumea ca o mărturie pentru toate popoarele. Și atunci va veni sfîrșitul". După aceasta, Domnul revine și se oprește asupra a ceea ce se petrece într-o sferă mai restrînsă, adică în Iudeea, din momentul cînd „uriciunea pustiirii se va așeza în Locul Sfînt". Dar este evident că aceasta se întîmplă cu cîtva timp înainte de sfîrșit și că obiectul pe care Domnul îl are în vedere este de a ne da o idee mai precisă despre îngrozitoarea stare de lucruri care va exista la Ierusalim înainte ca sfârșitul să vină.

La fel este în Apocalipsă. Pечеțile și trîmbețele care prezintă evenimentele în ordinea lor succesivă, ne conduc, începînd din momentul în care Biserica este văzută glorificată în cer, pînă la terminarea judecării, pînă la vremea cînd morții vor fi judecați și la ziua mîniei pe pămînt, ceea ce evident este sfîrșitul. Dar în partea care se deschide cu ultimul verset din capitolul 11, sîntem aduși înapoi și o profeție specială începe. Sînt, presupun, lucrurile despre care era vorba cînd i s-a zis lui Ioan că el trebuia să proorocească din nou despre popoare și mulți împărați (capitolul 10,11) și de care ne vom ocupa acum.

„Și templul lui Dumnezeu care este în cer a fost deschis; și s-a văzut chivotul legămîntului Său, în templul Său. Și au fost fulgere, glasuri, tunete, un cutremur de pămînt și o grindină mare" (versetul 19). În primul moment, o ușă fusese deschisă în cer, și prorocul fusese dus acolo pentru a ne da o vedere generală, după gîndul lui Dumnezeu, despre ceea ce avea să se întîmple pe pămînt. Această privire fiind terminată, noi sîntem introduși într-o sferă de fapte mai restrînsă. Dumnezeu reia legăturile Sale cu vechiul Său popor Israel, cu toate că nu este încă ziua binecuvîntării pentru iudei. Cerul nu s-a deschis, cum se va întîmpla în curînd, pentru a lăsa să apară Isus, urmat de sfinți înviați și venind să facă judecata asupra fiarei, a prorocului mincinos și a celor care sînt una cu ei. Avem aici o stare de lucruri tranzitorie. Cînd Dumnezeu binevoiește să-și amintească de chivotul legămîntului Său și cînd El ni-1 arată, înseamnă că El este pe punctul de a afirma credincioșia Sa față de poporul Său și de a împlini tot ceea ce El promisese și asigurase altădată părinților lor. Chivotul legămîntului Său este semnul sigur că El va împlini negreșit tot ceea ce S-a angajat El însuși să facă. „Și au fost fulgere, glasuri, tunete, un cutremur de pămînt și o grindină mare", expresie mai puternică a neplăcerii lui Dumnezeu și care arată clar că judecări vor cădea din cer pe pămînt cu o mai mare asprime.

## Capitolul 12

„Și în cer s-a arătat un semn mare: o femeie învăluită în soare, cu luna sub picioare". Nu trebuie să ne închipuim că atunci cînd va avea loc împlinirea profeției, se va vedea imaginea aceasta în mod literal.

Un astfel de sistem de interpretare este un izvor bogat în greșeli. Femeia este văzută în cer, pentru a arăta că nu numai istoria a ceea ce se va petrece pe pămînt ne este înfățișată, ci că totul este văzut în gîndul lui Dumnezeu; sus, prin urmare. Femeia reprezintă ce va fi Israel pe pămînt; ea este simbolul poporului ales, privit ca întreg, în starea de lucruri viitoare pe care Dumnezeu o are în plan de a o stabili aici pe pămînt. Ea este „învăluită în soare": în loc de a zice în prezent, într-o stare de jale, călcată în picioare de neamuri, Israel va fi îmbrăcat cu autoritatea supremă. „Și cu luna sub picioare"; aceasta este, cred, o aluzie la vechea condiție a acestui popor, cînd el era sub jugul poruncilor legii, care nu-l vor mai conduce, ci îi vor fi supuse. Se vede cu ușurință că luna este o imagine potrivită să înfățișeze sistemul mozaic, care, constînd în umbre și în figuri, nu făcea decît să reflecteze lumina unei stări de lucruri cu totul altfel, glorioasă. Dar, în timpul mileniului, acest sistem nu va fi îndepărtat în întregime, cum este acum în creștinism; el va reapare, dar ocupînd un loc subordonat, așa cum o arată profeția lui Ezechiel. „Și cu o cunună de douăsprezece stele pe cap", simbol care arată cu siguranță că autoritatea omenească în materie de administrație îi va aparține aici pe pămînt. Astfel vedem autoritatea supremă, ca și autoritatea derivată sau subordonată, legate de femeie, adică de Israel după gîndul lui Dumnezeu. Israel este deci în mod clar instrumentul de care Dumnezeu Se va servi pentru a împlini mărețele Sale planuri cu privire la pămînt. Dumnezeu așa îl privește și ni-1 înfățișează aici. Ce completă și minunată schimbare pentru acest popor!

Dar nu este tot. „Și fiind însărcinată, ea tipa în durerile nașterii și avea un mare chin ca să nască". Ziua de bucurie și de biruință în care se vor împlini planurile lui Dumnezeu nu a sosit încă; acea zi, cînd, după Isaia, Sionul a născut înainte ca să o apuce durerile și „înainte ca să-i vină durerile, ea a dat naștere unui copil de parte bărbătească". Slăbiciunea și suferința au rămas încă pentru ea, dar eliberarea este asigurată și sfîrșitul necazurilor este garantat de Cuvîntul Domnului. „În cer s-a arătat și un alt semn: și iată, s-a văzut un mare balaur roșu, avînd șapte capete, zece coarne și șapte diademe pe capete". Acesta este Satan, cum îl vedem mai departe, îmbrăcat cu însușirile care caracterizează pe dușmanul cel mai înverșunat pe care Israel 1-a întîlnit vreodată și care a cîștigat cele mai multe foloase de pe urma lui; căci oricît a putut să fie tirania lui Nebucadnețar, este sigur că puterea romană a călcat sub picioarele sale și a zdrobit Ierusalimul cu o cruzime cu totul altfel, îngrozitoare și prelungită. Semnificația acestui dublu simbol este astfel făcută cu atît mai izbitor. Israel nu este încă eliberat, dar profetul arată ceea ce este el în gîndul lui Dumnezeu și care va fi într-o zi poziția sa. Puternică încurajare, cînd se consideră pe unde trebuie să treacă Israel, înainte ca să se realizeze totul! Dar înainte ca aceasta să se întîmple, vedem pe dușman sub caracterul său de putere răzvrătită și apostată.

Balaurul are șapte capete: aceasta este autoritatea în materie de guvernământ. El are zece coarne; aceasta nu este ceva complet, dar care se apropie de ce este complet; este o mare cantitate de putere în uneltele puse în lucru în Apus. Ceea ce este omenesc nu este niciodată complet. Dumnezeu îi dă femeii dousprezece stele, în timp ce balaurul nu are decât zece coarne. Cele șapte capete ne oferă, cum presupun, o succesiune completă a diferitelor forme de guvernământ; dar Dumnezeu nu permite ca să fie acolo această plinătate a puterii administrative pe care o vedem aparținând femeii. Ordinea va fi perfectă atunci când, în veacul viitor, Domnul Isus va lua în mână conducerea pământului. El însuși spune apostolilor Săi: „Adevărat vă spun că atunci când va sta Fiul Omului pe scaunul de domnie al mării Sale, la reînnoirea tuturor lucrurilor, voi, care M-ați urmat, veți sta și voi pe douăsprezece scaune de domnie și veți judeca pe cele douăsprezece seminții ale lui Israel" (Matei 19.28). Acesta este locul special de onoare și de încredere destinat celor doisprezece apostoli ai Mielului.

„Cu coada lui trăgea după el a treia parte din stelele cerului". Aceasta pare să indice că a treia parte, despre care a fost vorba în capitolele 8 și 9, se referă la imperiul roman. Prin aceasta, trebuie să înțelegem ceea ce este propriu roman, adică partea apuseană a Europei și nu ceea ce romanii au cucerit în plus, Grecia, de exemplu, apoi ținuturile din Babilonia, Persia și Media. Aceste din urmă ținuturi sînt Răsăritul. În partea apuseană a Europei, puterea balaurului se face în mod deosebit simțită.

„Balaurul a stat înaintea femeii care era să nască, pentru ca să-i sfîșie copilul, cînd îl va naște. Ea a născut un fiu, un copil de parte bărbătească, care va păstori toate neamurile cu un toiaș de fier; și copilul ei a fost răpit la Dumnezeu și la scaunul Său de domnie". Sînt aici mai multe puncte care cer o explicație. În primul rînd, gîndul care circulă în general este că femeia reprezintă Biserica. O simplă remarcă este de ajuns pentru a răsturna această falsă noțiune. Biserica nu este niciodată prezentată în Scriptură ca o mamă; cu mult mai puțin încă ar putea ea să fie mama lui Hristos, care, în mod evident, este fiul de parte bărbătească. Sub imaginea unei femei, Biserica este logodnica lui Hristos, în timp ce Israel poate să fie considerat în mod simbolic ca acela care a dat naștere lui Hristos; El, într-adevăr, a ieșit din iudei după trup (Romani 9.5). Că Hristos este fiul de parte bărbătească, dovedesc clar Scripturile. „Un Copil ni s-a născut, un Fiu ni s-a dat", exclamă Isaia (capitolul 9.6); și Psalmul 2 ne arată că Acela care nu este numai copilul lui Israel, ci care este de asemenea recunoscut și onorat de Dumnezeu ca Fiul, trebuie să cîrmuiască neamurile cu un toiaș de fier.

Femeia reprezintă deci pe Israel după gîndul lui Dumnezeu; Israel ca trup, ca totalitate completă; și fiul de parte bărbătească este, fără nici o îndoială, Domnul Isus. Aceasta odată stabilit, putem să înțelegem semnificația și întinderea scenei în care sîntem introduși.

Voi atrage atenția asupra altui lucru. Cu toate că mi se pare evident că Hristos este fiul de parte bărbătească născut din Israel, poate să fie, la prima vedere, pentru unele spirite, o anumită greutate de a înțelege cum nașterea lui Hristos este introdusă în acest capitol. Pentru a rezolva problema, să remarcăm, cum am explicat deja, că Duhul lui Dumnezeu nu continuă aici să prezinte cursul evenimentelor viitoare. El Se întoarce înapoi și nimic nu limitează pînă la ce epocă. Nu există în această parte a cărții nici o dată care să poată să slujească la fixarea momentului în care are loc nașterea fiului de parte bărbătească. Dar de ce, se va întreba iarăși, este aici vorba despre această naștere, deoarece era un fapt bine cunoscut și vestit de multă vreme, prin predicarea Evangheliei și învățătura creștinilor, că Domnul nostru Se născuse, trăise și Se urcase la cer? Pentru ce să o prezinte într-un chip atît de extraordinar în profeție? Motivul este, mi se pare, că Dumnezeu voia, fără să menționeze în mod distinct, să reamintească, în mod mistic și într-un chip izbitor, nașterea lui Hristos, legînd-o de înălțarea Sa la cer și la scaunul Său de domnie. Aceasta se leagă de redeschiderea căilor lui Dumnezeu față de iudei și reprezentarea lor definitivă ca națiune.

Este deci clar că Dumnezeu nu prezintă aici subiectele în ordinea desfășurării lor în timp, ci după legătura lor cu Hristos, centrul lor. Ioan va intra curînd după aceea în descrierea scenelor finale: mai înainte, el ne arată sfatul lui Dumnezeu cu privire la Israel. Aceasta ne conduce să vedem împotrivirea înverșunată a Diavolului cu privire la împlinirea acestui sfat, căci acesta este lucrul de care adversarul se teme cel mai mult. Satan pune în împotrivirea sa față de Hristos toată dîrzenia posibilă, toată ura și orgoliul care se pot închipui. El recunoaște în Hristos pe Acela care l-a zdrobit și care este eliberatorul omului și al creației; de aici vrăjmășia neschimbată care există între el și Fiul lui Dumnezeu. Ceva mai mult : Satan se ridică împotriva legăturii lui Hristos cu sărmanul popor al lui Israel, sortit disprețului. Totuși, înainte ca Dumnezeu să ia în mod deschis în mînă cauza lui Israel, găsim acest fapt remarcabil, că Hristos este răpit la Dumnezeu și la scaunul Său de domnie. Nici o mențiune nu este făcută despre viața Sa, nici chiar despre moartea Sa și despre învierea Sa; s-ar părea, după acest pasaj, că Domnul S-a urcat în cer îndată după nașterea Sa. Totul este înfățișat aici dintr-un punct de vedere în întregime mistic. Nu este în nici un fel istorie, nici anticipată, nici în fapt. Dacă ar fi fost un sumar istoric, am fi văzut indicate aici marile evenimente ale vieții Domnului, pe care noi le-am menționat și pe care se bazează toată nădejdea pentru univers. Totul este în întregime trecut sub tăcere și, după părerea mea, pentru a ne învăța, cum o face și profeția Vechiului Testament, cum Domnul și poporul Său sînt învăluiți, pentru a spune astfel, în același simbol. Tot așa, dar într-un fel mai intim încă, ceea ce este spus despre Hristos se aplică creștinului. Potrivit acestui principiu, eu consider răpirea copilului de parte bărbătească la Dumnezeu și la scaunul Său de domnie ca și cum ar cuprinde în sine răpirea Bisericii. Motivul pentru care faptul acesta este introdus aici, depinde de acest adevăr că Hristos și Biserica sînt una și au un destin comun. Deoarece El S-a urcat la cer, Biserica de asemenea trebuie să fie răpită acolo.

„După cum este Hristos", zice apostolul Pavel, vorbind despre Biserică, căci în acest pasaj este vorba despre trup mai degrabă decât despre cap; și Pavel nu zice „după cum este Biserica", ci, „după cum este Hristos". Urmînd aceeași linie de gînduri, Ioan, în profeție ne arată pe fiul de parte bărbătească așezat în cer într-un loc complet în afară de loviturile Satanei. Dacă este astfel, acest fapt se referă într-un chip remarcabil la ceea ce a fost deja afirmat privitor la structura cărții: există un nou început, în raport cu obiectul special pe care Duhul Sfînt îl are în vedere în această ultimă parte. Înainte de toate, Ioan a arătat planul general al lui Dumnezeu cu privire la iudei. În aceasta, ordinea este în mod strict păstrată. Noi am fi putut să gîndim că cea mai naturală cale era de a stabili mai întîi faptul că acest copil de parte bărbătească fusese răpit; dar nu: Dumnezeu produce și descrie totdeauna lucrurile după metoda cea mai înțeleaptă și cea mai bună. Hristos ieșise din Israel, trebuie mai întîi să arate legătura Sa cu Israel. Al doilea fapt este împotrivirea Diavolului față de planurile lui Dumnezeu; obstacolul care este pus pentru o vreme în calea împlinirii lor, oferă Domnului însuși ocazia de a lua locul Său în cer, iar mai tîrziu Bisericii de a-L urma acolo. În urmă revine pe scenă intenția Domnului de a acționa pentru executarea planurilor Sale cu privire la Israel și la pămînt.

În rezumat, deci, prima parte a acestui capitol este o reprezentare simbolică a legăturii Domnului cu Israel și a strămutării Sale în afara scenei, acesta fiind efectul vrăjmășiei Satanei; dar aceasta dă, pentru a spune astfel, ocazie lui Dumnezeu, de a lega de această dispariție a lui Hristos în cer, faptul că Biserica îl va urma la timpul potrivit; căci Biserica este unită cu Hristos. Se vede astfel că răpirea copilului de parte bărbătească nu este un simplu fapt istoric. Înălțarea lui Hristos este introdusă aici, pentru că ea cuprinde ca urmare răpirea ulterioară a

Bisericii, pentru ca ea să fie unde este El, trupul său formînd cu El un singur si același om simbolic înaintea lui Dumnezeu, „plinătatea Celui care împlinește totul în toți.”

Ceea ce precede fiind bine înțeles, subiectul în întregime se găsește în mod considerabil luminat.

„Ea a născut un fiu, un copil de parte bărbătească, care va păstori toate neamurile cu un toiag de fier”. Nu există cea mai mică greutate în a aplica aceste cuvinte fiului de parte bărbătească, privit nu în mod personal si singur, ci în mod simbolic; cu atît mai mult cu cît aceeași făgăduință este făcută bisericii din Tiatira sau mai degrabă credincioșilor care se găsesc în ea. Domnul spune în mod lămurit că celui ce va birui... îi va da stăpînirea peste neamuri. Le va cîrmui cu un toiag de fier, după cum El însuși a primit puterea de la Tatăl Său (Apocalipsa 2.26-27). Aceasta nu confirmă din plin ceea ce noi am anticipat? „Și femeia a fugit în pustie, unde are un loc pregătit de Dumnezeu ca să fie hrănită acolo o mie două sute șazeci de zile”.

La versetul 7 se deschide o nouă scenă. Nu mai sînt sfaturile lui Dumnezeu sau principii văzute în gîndul Său; ajungem la fapte pozitive, mai întîi în cer, apoi mai tîrziu vedem efectele și schimbările care rezultă din ele pe pămînt.

„Și în cer s-a făcut un război. Mihail și îngerii lui se războiau cu balaurul. Și balaurul cu îngerii lui s-au luptat și ei, dar n-au putut birui; și locul lor nu li s-a mai găsit în cer. Si balaurul cel mare, șarpele cel vechi, numit Diavolul și Satan, acela care înșală întreaga lume, a fost aruncat pe pămînt; și împreună cu el au fost aruncați și îngerii lui”.

„Și am auzit în cer un glas puternic, care zicea: „Acum a venit mîntuirea, puterea și împărăția Dumnezeului nostru și stăpînirea Hristosului Său; pentru că acuzatorul fraților noștri, care zi și noapte îi acuza înaintea Dumnezeului nostru, a fost aruncat jos. Ei l-au biruit prin sîngele Mielului și prin cuvîntul mărturisirii lor și nu și-au iubit viața chiar pînă la moarte. De aceea, bucurati-vă ceruri și voi care locuiți în ele!” Potrivit acestor cuvinte este evident că se găsesc, în acest moment, în cer, persoane care locuiesc acolo și care simt profund împreună cu frații lor care suferă pe pămînt. Acesta este un fapt incontestabil; și curînd după aceea, Satan pierde această posibilitate pe care o avusese înainte, de a se înfățișa înaintea lui Dumnezeu ca acuzatorul fraților. Niciodată el nu trebuie să mai recapete această înaltă poziție de putere și nu va mai umple cerul cu învinuirile sale amare și cu acuzațiile sale împotriva sfinților lui Dumnezeu.

„Vai de voi, pămînt și mare! Căci Diavolul s-a coborît la voi cuprins de o minie mare, știind că are puțin timp”. Aceasta leagă în mod limpede expulzarea Satanei din locul său, din locurile cerești, de ultima criză prin care trebuie să treacă iudeii și neamurile la sfîrșitul veacului; și ne dă cauza ascunsă a acestei crize. Pentru ce această extraordinară dezlănțuire de persecuții? Pentru ce această acțiune înspăimîntătoare a lui Satan aici pe pămînt, pentru o scurtă perioadă, timp de trei ani și jumătate înainte de sfîrșit? Pentru că Satan nu mai poate să aducă acuzații sus, el face aici pe pămînt tot răul care îi este posibil. El este aruncat pe pămînt și nu va mai intra niciodată în ceruri. Curînd după aceea, el va fi alungat de pe pămînt, cum o vom vedea, si va fi închis în adînc; și în sfîrșit, cu toate că trebuie să fie „dezlegat pentru puțin timp”, pieirea sa finală și iremediabilă va sosi, căci atunci el va fi aruncat nu în adînc, ci în iazul de foc, de unde nimeni nu se întoarce niciodată.

Iată ceea ce Dumnezeu ne descoperă cu privire la căile Sale față de acela care, de la început pînă la sfîrșit, se arată marele dușman al oamenilor.

De la versetul 13, istoria se continuă pe pămînt: „Cînd s-a văzut balaurul aruncat pe pămînt, a persecutat pe femeia care născuse copilul de parte bărbătească. Și cele două aripi ale vulturului celui mare au fost date femeii, ca să zboare cu ele în pustie, în locii ei, unde este hrănită un timp, timpuri si jumătatea unui timp, departe de fața șarpelui”.

Astfel femeia primește, nu puterea pentru a se împotrivi Satanei și a se lupta contra lui, ci mijloace de a fugi repede de violența lui și de a se pune la adăpost de persecuția lui. Aceasta este închiptuit prin cele două aripi ale vulturului celui mare, al cărui zbor energic ne arată o imagine vie a unei fugi procurate prin instrumente puternice.

Vedem atunci pe dușmanul, ale cărui planuri i le-a zădărnicit Dumnezeu, făcînd alte efortări. „Și șarpele a aruncat din gură apă ca un rîu după femeie, ca s-o ia rîul”. Satan încearcă să ridice (apele) națiunile care sînt într-o stare de dezorganizare, pentru a zdrobi pe evrei, dar în zadar; „pămîntul”, ceea ce, la această epocă, se găsește sub o cîrmuire statornică, „a dat ajutor femeii. Pămîntul și-a deschis gura și a înghițit rîul pe care balaurul îl aruncase din gură. Și balaurul, mîniat pe femeie, s-a dus să facă război cu rămășița seminției ei, care păzesc poruncile lui Dumnezeu și au mărturia lui Isus Hristos”. Prin aceștia din urmă trebuie să înțelegem pe aceia dintre evrei care vor fi remarcabili prin puterea mărturiei lor. Femeia reprezintă acest popor în chipul cel mai general. „Rămășița seminției ei” este partea din acest popor care dă mărturie. Toți evreii din această epocă, să înțelegem bine, nu vor avea aceeași putere spirituală: vor exista deosebiri. Unii vor fi mai energici si mai pricepuți decît ceilalți. Satan îi va urî cu atît mai mult si se va strădui să nimicească pe aceia care vor menține în chip mai deosebit mărturia lui Isus.

## Capitolul 13

Sîntem astfel aduși să vedem desfășurîndu-se planurile pe care le formează Satan pentru a-și împlini intenția multă vreme nutrită, de a submina nu numai Evanghelia și Legea, ci mărturia împărăției lui Dumnezeu în lume. În acest scop, Satan va urma două căi potrivite ca să înlănțuie cele două clase de oameni firești care au existat totdeauna aici pe pămînt: aceia care iubesc puterea si aceia care se alipesc de religie. Bineînțeles, nu vorbesc aici despre aceia care sînt născuți din Dumnezeu, dar este evident că inima omului se lasă orbită de atracția inteligenței și puterii sau se năpustește în forme religioase. Diavolul va pune deci înainte două unelte principale, drept căpetenii ale acestor sisteme care vor exprima aceste două tendințe ale firii omenești și care vor răspunde exact la ceea ce inima omului caută si vrea să aibă.

Astfel, chiar de la început, Satan a avut planul de a se așeza el însuși ca Dumnezeu în om. După cum lui Dumnezeu îi place să dezvolte în om toate căile Sale și sfaturile Sale minunate, Satan de asemenea va lucra prin om. După cum Domnul Isus este nu numai o persoană divină, ci și expresia slavei și a harului lui Dumnezeu, după cum Biserica este obiectul dragostei Sale care se desfășoară în binecuvîntările cerești cu care El o îmbogățește și după cum Israel este obiectul favorii Sale pe pămînt, tot așa dușmanul, care nu poate să producă, ci numai să strice adevărul, va imita într-un chip profan și prin căi de minciună, sfaturile lui Dumnezeu și va avea fiarele lui, așa după cum Dumnezeu are pe Mielul Său. Aceasta ne face limpede capitolul 13. Aici vedem aceste două fiare; una, puterea civilă, alta, puterea religioasă și amîndouă

apostate (lepădate de credință).

„Apoi am stat pe nisipul mării. Și am văzut ridicându-se din mare o fiară cu zece coarne și șapte capete; pe coarne avea nume de hulă". Fiara care se ridică din lumea romană într-o stare de anarhie revoluționară închipuită prin mare, este cu totul potrivită să-i slujească șarpelui în împotrivirea sa față de planurile lui Dumnezeu. Ea este înfățișată îmbrăcată cu aceleași atribute ca și balaurul, în capitolul 12, cu aceste forme de putere care caracterizează imperiul roman. Dar există o diferență: balaurul avea cununile pe capete, în timp ce fiara le are pe coame, ceea ce ne arată mai mult lucrurile așa cum vor fi în adevăr.

Balaurul reprezintă pe dușmanul lui Hristos, slujindu-se, de la început pînă la sfîrșit, de puterea politică a imperiului roman, astfel încît capetele, adică formele succesive ale puterii, sînt încununate, și nu coarnele. Acestea, de fapt nu trebuiau să apară înainte de sfîrșitul istoriei imperiului roman, cel puțin înainte ca barbarii să fi răsturnat imperiul din Apus.

De altă parte, în prima fiară din capitolul 13 se vede nu numai duhul ascuns al răului, folosindu-se de puterea Romei în diferitele forme pe care ea le-a îmbrăcat, ci imperiul în starea sa finală, cînd rana de moarte făcută fiarei imperiale va fi fost vindecată și cînd astfel readusă la viață — Satan îi va da puterea lui, scaunul lui de domnie și o mare autoritate. Aceasta este epoca în care cele zece coame primesc autoritate ca împărați, în același timp cu fiara, cum arată capitolul 17 (Apocalipsa). Iată pentru ce coarnele fiarei sînt văzute încununate, și nu capetele, ca în cazul balaurului.

Fiara este în urmă descrisă în termeni remarcabili care reamintesc fiarele din capitolul 7 din Daniel, la care fără nici o îndoială este făcută aluzie. „Fiara pe care am văzut-o semăna cu un leopard, avea labe ca de urs și gură ca o gură de leu". Aceste trăsături aparțin primelor trei fiare văzute de Daniel. Satan nu poate să producă nimic, dar el își însușește, din ceea ce a existat, tot ceea ce convine planurilor lui și astfel el încearcă, prin cea mai ciudată dintre combinații, să formeze fiara celui de-al patrulea imperiu, căreia nimeni nu trebuie să-i mai urmeze, astfel că ea depășește, în zilele din urmă, tot ceea ce a apărut altădată.

Ce trebuie să înțelegem printr-o fiară? Un sistem imperial sau un imperiu care refuză să recunoască pe Dumnezeu cerurilor. Omul a fost creat pentru a-L cunoaște pe Dumnezeu și numai el poate avea calitatea aceasta, fiind învățat de Dumnezeu. Singurul dintre toate ființele de pe pămînt, omul a fost făcut pentru a privi spre Acela care este sus și el este așezat sub răspunderea de a face voia lui Dumnezeu. Fiara, dimpotrivă, nu privește decît spre pămînt, ea nu are nici o conștiință despre o ființă superioară invizibilă. „Nebunul zice în inima lui: Nu este Dumnezeu!" În principiu, aceasta este adevărat despre orice om care nu este născut din nou, dar în cazul unei puteri imperiale este cu atît mai îngrozitor, cu cît ea trebuie să oglindească autoritatea pe care Dumnezeu, în providența Sa, i-a acordat-o. Nici un imperiu nu poate să scape de sentința morală implicată în aceste simboluri, dar fiara care este aici în discuție va merge cu mult peste ceea ce a apărut vreodată. În timpul cînd profeția de care ne ocupăm a fost dată, cea de a patra fiară exista; dar profetul este chemat să vadă că dintr-o stare de tulburare politică, tocmai înaintea ultimei jumătăți a săptămînii de ani și în legătură cu alungarea Satanei afară din cer prin puterea lui Dumnezeu, această fiară va ieși din mare. Aceasta vrea să spună că va fi în Apus o stare de completă încurcătură și că o putere imperială se va ridica. Este puterea a cărei descriere o găsim aici.

„Unul din capetele ei părea rănit de moarte; dar rana de moarte fusese vindecată. Și tot pămîntul era în admirație după fiară". Există motive suficiente pentru a trage concluzia că acest cap rănit era forma imperială de guvernămînt. Imperiul din Apus va fi încetat de multă vreme de a exista, cînd, lucru ciudat de spus, el va reapare în ultimele zile. Ceea ce va trezi uimirea lumii, nu este simplul fapt al întoarcerii imperialismului; căci dacă s-a putut înțelege că a luat ființă din imperiul roman, nimic nu împiedică să concepi apariția unui nou imperiu, germanic, moscovit sau orice altă stăpînire de o vastă întindere. Dar învierea imperiului roman va lovi lumea cu uimire și la o parte din aceasta este făcută aluzie aici. Totuși, deoarece cauzele acestei afirmații depind de capitolul 17, nu pot să intru acum într-o discuție detaliată a acestui subiect, fără să anticipez asupra a ceea ce vom vedea mai tîrziu. Să fie de ajuns că am indicat, în treacăt, ceea ce cred că este, cu privire de acest punct, adevărul descoperit.

Găsim apoi mai mult decît faptul că acest imperiu posedă caracterele de putere care aparțineau imperiilor de altădată; mai mult decît caracterul său propriu marcat prin învierea imperialismului în ultimele zile: citim că „au început să se închine balaurului, pentru că dăduse puterea lui fiarei. Și au început să se închine fiarei, zicînd: „Cine se poate asemăna cu fiara și cine se poate lupta cu ea?" cuvinte care ne arată în mod clar lumea într-o stare de lepădare de credință și de închinare la idoli. Balaurul este adorat ca și fiara. Capitolul 2 din 2 Tesaloniceni arată clar că închinarea este adusă unui alt personaj, dar deosebit de ele, care este numit „omul fărădelegii" și care este mai degrabă o putere religioasă. Prima fiară este un corp politic; șeful religios nu se va găsi deloc în Apus, ci la Ierusalim, unde el va fi, la sfîrșit, un obiect cu totul special de închinare în templul lui Dumnezeu.

Este aici pentru unii o dificultate, în aceea că este spus în mod pozitiv, că omul fărădelegii nu va îngădui nici un alt obiect de închinare în afară de el însuși. Dar trebuie să ne reamintim că cei trei sînt asociați pentru același scop și au același gînd. A se închina unuia este deci totuna cu a se închina celui alt. Este tot așa cu privire la adevăratul Dumnezeu: nu se adoră o Persoană în Dumnezeire, fără să dai același respect celorlalte. În zadar s-ar pretinde că-L adori pe Tatăl, fără să-L adori pe Fiul; și acela care adoră pe Tatăl și pe Fiul, nu poate face lucrul acesta decît în puterea Duhului Sfînt. Cînd noi îl adorăm pe Dumnezeu ca atare, cînd noi spunem „Dumnezeu", nu înțelegem numai pe Tatăl, ci Tatăl, Fiul și Duhul Sfînt. Așa va fi în această îngrozitoare imitație, roadă a energiei, a vicleniei și a puterii satanice care se desfășoară la sfîrșit. Adorarea balaurului și a fiarei mi se pare deci cu totul compatibilă cu cultul divin dat omului fărădelegii. Faptul este că aceștia trei formează, cum s-a remarcat cu dreptate, marea „antitreime", treimea răului opusă Treimii divine. Este clar că Diavolul este inițiatorul a toate; dar șeful public al puterii sale din punct de vedere politic este fiara; în timp ce marele reprezentant religios, care execută toate planurile și face chiar minuni pentru a le sprijini, este a doua fiară sau omul fărădelegii.

Astfel pare să fie adevăratul înțeles și legătura tuturor acestor lucruri, dacă ne supunem diferitelor pasaje ale Scripturilor care vorbesc despre ele. Știu că asupra acestui punct, ca și aproape asupra oricărui altuia există deosebiri de gîndire. Dar această obiecție nu este una din acestea. Singura întrebare este: Ce se potrivește cel mai bine Cuvîntului lui Dumnezeu? — ce răspunde cel mai exact, nu numai literei acestui Cuvînt, ci marilor principii pe care el le pune? Sînt deci încredințat că, departe de a exista vreun obstacol adevărat în a admite faptul că aceste trei personaje diferite sînt unite ca obiect al aceleiași cult, dimpotrivă, nu se pot înțelege bine puterea și natura a ceea ce va avea loc, dacă se pierde aceasta din vedere.

Să continuăm studiul celorlalte puncte pe care Scriptura le pune înaintea noastră. „I s-a dat o gură care rostea lucruri mari și hule. Și i s-a dat putere să lucreze patruzeci și două de luni. Ea și-a deschis gura și a început să rostească hule împotriva lui Dumnezeu, să-l hulească Numele, cortul și pe cei care își au locuința în cer". După aceste cuvinte, este evident cum de altfel am remarcat deja, că există în cer un popor pus la adăpost de acțiunea și de puterea, fie a lui Satan, fie a instrumentelor publice ale răutății sale în lume. În același timp, există de asemenea sfinți aici pe pământ. Locuința de sus poate fi hulită: Satan poate să batjocorească pe aceia care locuiesc în ea; dar el nu poate să-i atingă: el nici nu mai poate să-i acuze înaintea lui Dumnezeu. El își întrebuințează deci toată puterea sa pentru a face ca omul să acționeze pe pământ, urmînd planurile lui.

„I s-a dat să facă război cu sfinții" (evident cu aceia care nu sînt în cer) „și să-i biruiască. Și i s-a dat stăpînire peste orice seminție, peste orice popor, peste orice limbă și peste orice neam. Și toți cei care locuiesc pe pământ i se vor închina, toți aceia al căror nume n-a fost scris de la întemeierea lumii în cartea vieții Mielului înjunghiat". Se vede că există o deosebire totdeauna respectabilă între mulțimea neamurilor răspindite pe suprafața globului, și „cei care locuiesc pe pământ". Cei dinții formează o clasă care cuprinde totalitatea lumii; este un termen mai general; prin cei din urmă trebuie să înțelegem pe aceia care compun o sferă mult mai restrînsă, al cărui caracter de alipire de pământ este mai hotărît, pentru că ei au cunoscut mărturia cerească a lui Hristos și a Bisericii. Ei pot să păstreze Numele lui Hristos și al Bisericii, dar inimile apostate au preferat în mod hotărît pămîntul în locul cerului; partea lor nu va fi nici pămîntul, nici cerul, ci iazul de foc.

Cît este de solemn să vedem că acesta este sfîrșitul spre care creștinătatea se năpustește! Necredința și superstiția o tîrăsc aici cu repeziciune. Totul este la lucru pentru a produce această stare de lucruri pămîntească și străină de Dumnezeu. Niciodată, de cînd Evanghelia a fost predicată, oamenii n-au pus atîta avînt în încercările lor de a îmbunătăți pămîntul și, prin urmare, de a uita, zi după zi, cerul, la care ei nu se gîndesc decît ca la o tristă și întunecoasă necesitate cînd vor trebui să moară și nu vor putea să evite de a părăsi această lume. Dar cît despre a se întoarce spre cer, ca spre o nădejde plină de bucurie și o locuință spre care tinde dragostea, niciodată aceasta n-a fost mai în întregime depărtată de gîndurile oamenilor. Toate acestea pregătesc soarta care va fi dată acelor care, auzind vorbindu-se despre cer, au părăsit de bunăvoie toate nădejdlile care se leagă de el, ca să se așeze aici pe pământ, ai cărui locuitori sînt prin excelență ei aici, unde și-au pus și parcă și-au legat inima și gîndurile. Ceilalți sînt „orice seminție, orice popor, orice limbă și orice neam", care în comparație (cu cei de mai sus) au auzit puțin vorbindu-se de Evanghelie. Fiara va încerca să exercite acțiunea sa asupra unora și asupra celorlalți, dar în mod mai deosebit către „toți cei care locuiesc pe pământ, care i se vor închina, toți aceia al căror nume n-a fost scris, de la întemeierea lumii, în cartea vieții Mielului înjunghiat."

Să remarcăm cu grijă și să ne reamintim că expresia „de la întemeierea lumii" nu se referă, așa cum ar voi anumite versiuni, la „Mielul înjunghiat", ci la „numele care n-a fost scris". Ioan nu vrea să spună că Mielul a fost înjunghiat „de la întemeierea lumii", ci că numele n-a fost scris „de la întemeierea lumii în cartea vieții Mielului înjunghiat". Comparați acest pasaj cu Apocalipsa 17.8.

„Cine are urechi să audă! Cine duce pe alții în robie, va merge și el în robie. Cine ucide cu sabia, trebuie să fie ucis cu sabia. Aici este răbdarea și credința sfinților." Aceste cuvinte importante au drept scop de a păzi cu tot dinadinsul pe sfinți de a lua puterea în propriile lor mîini. Ei pot să strige către Dumnezeu și să-l ceară să se ridice pentru a judeca pămîntul, dar ei nu trebuie să se lupte ei înșiși. Deoarece fiara a luat puterea, ea va suferi consecințele acestui fapt. Ea poate să ducă în robie, dar va merge și ea în robie; ea poate să ucidă cu sabia, dar ea va fi ucisă cu sabia și soarta ei va fi mult mai groaznică. Răbdarea, cu aprobarea drept răsplată care îi este unită, este arătată ca un principiu general, astfel ca să se aplice fiecăruia. Acest pasaj este cu siguranță și în mod deosebit destinat să păzească pe sfinți de orice greșeală și de orice acțiune supărătoare. El nu se aplică numai în timpul fiarei, este mai de grabă un avertisment dat, într-un chip general, sfinților lui Dumnezeu.

Trebuie să ne oprim mai mult atenția asupra ultimei părți a capitolului, în care este vorba despre o a doua fiară, pentru că este un subiect care a prezentat și care prezintă oarecare dificultate și unde se poate face cu ușurință vreo confuzie. Să remarcăm mai întîi că o a doua fiară este ceea ce, în mod mai deosebit, se aseamănă în răutate cu ceea ce Domnul Isus era în bunătate. Este, ce-i drept, „o fiară", adică ea posedă un fel de putere împărătească, cu toate că foarte probabil pe o scară mult mai mică decît prima. Totuși ea poartă caracterul împărătesc; ea nu este numai un corn, ci o fiară. În al doilea rînd, coarnele ei prezintă ceva deosebit: „ea avea două coarne ca ale unui miel". Aceasta este pretenția de a se asemana cu Mesia; „dar vorbea ca un balaur": ea este cu adevărat expresia lui Satan. „Ea lucrează cu toată autoritatea fiarei dinții înaintea ei"; este clar, după aceasta, că a doua fiară este cea mai energică dintre amîndouă și unealta activă a răului.

Aceasta a fost totdeauna cazul în orice fel de rău care s-a arătat în lume. Inițiatorii răului, vreau să spun persoanele care, pe față sau în ascuns, exercită cea mai rea influență, sînt de regulă generală, acelea care se așază la adăpostul religiei. Religia de pe pământ este izvorul rodnic al celor mai rele dintre toate relele care s-au produs sub soare; fără ea, Diavolul n-ar putea să-și împlinească planurile. Nu este, pentru cei care au cu această religie cea mai mică legătură, un lucru totodată îngrozitor și solemn?

Urmare acestui caracter al celei de a doua fiare care se aseamănă cu Hristos și care ia acest loc, vedem că ea nu iese din mare, adică dintre neamurile într-o stare de tulburare și de agitație, ci ea iese din pământ.

Starea de lucruri este mai stabilă, cînd ea apare, lucrînd cu toată puterea fiarei dinții înaintea ei. Aceasta vrea să spună în prezența ei, cu deplina ei aprobare; aceasta nu este luarea cu forța a puterii politice, nu este în nici un sens ceva pe care ea să-l facă fără fiara dinții; ea lucrează înaintea ei, „și face ca pămîntul și cei care locuiesc pe el să se închine fiarei dinții, a cărei rană de moarte fusese vindecată". Se vede că se înțeleg între ele; totuși se va observa că în capitolul 2 din 2 Tesaloniceni, acțiunea celei de a doua fiare pentru a face să se aducă închinare fiarei dinții nu este menționată; însă ea pretinde și își însușește onorurile divine; ea este adorată ca Dumnezeu. Cum să împăcăm aceste două pasaje?

Totul se limpezește, dacă ne reamintim că prima fiară indică imperiul roman și că, prin urmare, sediul puterii este în Apus. Cea de a doua fiară, dimpotrivă, este în Palestina și ia o formă iudaică. O simplă privire asupra capitolului 2 din 2 Tesaloniceni arată că apostolul înfățișează ceea ce va fi în Iudeea și nu la Roma, deoarece în templul lui Dumnezeu se așază „omul fărădelegii" ca fiind un obiect de închinare. Dar să ne amintim că trebuie să luăm Scriptura în totalitatea sa. Dacă citim 2 Tesaloniceni 2, ca și cum ar da tot ceea ce Biblia cuprinde privitor la „omul fărădelegii", lăsăm de o parte o porțiune a Scripturilor și nu vom avea decît o noțiune incompletă. De altă parte, dacă ne mărginim numai la ceea ce se găsește în capitolul 13 din Apocalip-sa, anumite elemente ne vor lipsi. Dumnezeu a aranjat totul cu o înțelepciune perfectă, nevoind ca noi să ne mărginim să citim o parte numai din Cuvîntul Său, ci ca noi să-l cercetăm cu siguranță în totalitatea sa. El nu

ne va da o mare înțelegere a Sfințelor Scripturi, dacă nu avem o încredere reală în tot ceea ce El ne-a comunicat prin ele și dacă nu le apreciem pe toate la adevărata lor valoare. Deci, alăturând aceste diverse porțiuni ale Scripturilor, în care există din belșug lumină pentru a arăta despre ce este vorba, vom ajunge la o adevărată înțelegere a subiectului.

Este cu totul clar că prima parte a capitolului 13 din Apocalipsă așază sub ochii noștri o puternică putere politică; și este de asemenea evident că 2 Tesaloniceni 2 nu prezintă un mare sistem imperial, ci mai degrabă o putere religioasă. „Omul fărădelegii” este, fără îndoială, un personaj cu desăvîrșire nelegiuit (fără lege); totuși este o putere religioasă. El pretinde pentru el însuși, ceea ce nu aparține decît lui Dumnezeu; și tocmai aceasta se referă la fiara a doua.

Putem să remarcăm o altă trăsătură în simbolul care ne este înfățișat aici. Fiara are două coarne: aceasta se leagă, cred, de mărturia lui Ioan în întregime. Se poate cu ușurință vedea că tendința sa generală este de a ne arăta ceea ce a fost preaiubitul nostru Domn pe pămînt, și nu ceea ce este El în cer, cu toate că sînt fără nici o îndoială, în Ioan, pasaje care fac excepție; în aceasta mărturia sa contrastează cu aceea a lui Pavel, al cărui obiect principal este de a îndrepta privirile noastre spre Hristos în cer.

Această remarcă mi se pare importantă pentru a stabili ce înseamnă aceste două coarne. Domnul Isus, o știm rotî, a fost un proroc pe pămînt; și noi știm, cu aceeași siguranță, că El va împărați ca împărat pe pămînt; dar ce este El între timp? El este Preot în cer, și Pavel pune în relief această funcție cerească a lui Hristos. Ioan nu se întinde niciodată, după cîte știu, asupra slujbelor lui Hristos în cer, decît cînd arată ceea ce se leagă de ele, ca în capitolele 13,14,17 și 20 ale Evangheliei sale, dar acestea sînt excepții. Curentul general al gîndurilor lui Ioan ni-l arată pe Hristos manifestîndu-se pe pămînt; învățătura lui Pavel este omul slăvit în cer. Iată, cred, ceea ce ne explică ce sînt cele două coarne ale fiarei. Cînd Antihrist va apărea, el nu va lua locul de preot; pretențiile lui vor fi mai ridicate. El se va așeza ca proroc și ca rege; da, ca rege, imitînd ceea ce Hristos va fi pentru Israel. El are două coarne, și nu șapte; aceasta este o imitație, dar nu este deplină și perfectă putere a lui Hristos. În Antihrist se va vedea deci pretenția de a poseda ceea ce aparține lui Hristos în legătură cu pămîntul, cu absența cea mai marcantă a ceea ce îl caracterizează în cer.

Spunem în treacăt, noi vedem de aici că este o greșeală să aplicăm toate aceste trăsături ale celei de a doua fiare la papalitate, ca și cum aceasta ar fi întreaga semnificație. Caracterul esențial al papalității este tocmai de a pretinde că este pe pămînt reprezentarea vie a preoției lui Hristos; aceasta este stricarea a ceea ce este ceresc și nu a ceea ce este mesianic, prin urmare papis-mul este anti-Biserica mai degrabă decît Antihristul. Aceasta este deosebirea. Dar cînd se împlinește ceea ce este scris în Apocalipsa 13, nu mai este vorba despre Biserică. Trupul creștin nu mai este văzut pe pămînt, sfinții din locurile înalte sînt în cer.

Antihrist nu va căuta deci să treacă drept îmbrăcat cu demnitatea preoțească a lui Hristos, ci el va asuma locul de proroc pe care Hristos l-a avut pe pămînt și pe acela de împărat pe care El trebuie să-l ocupe mai tîrziu. Acest personaj va pretinde și una și cealaltă din aceste puteri. El are „două coarne ca ale unui miel” și va săvîrși semne mari și minuni. Activitatea lui este dublă. Înainte de toate, el împrumută puternica influență a imperiului roman și exercită toată autoritatea primei fiare. În plus, el face cu de la sine putere multe lucruri pe care împăratul roman n-ar putea să le săvîrșască. „Face semne mari, încît chiar foc din cer face să se coboare pe pămînt, în fața oamenilor” (Apocalipsa 13.13). Adică ea (fiara a doua) nu imită numai puterea lui Hristos, ci pe aceea a lui Dumnezeu. Ea are pretenția de a fi Domnul, Dumnezeul lui Israel, întocmai cum Isus este atît Domnul, cît și Mesia. Astfel, acest instrument al puterii lui Satan la Ierusalim va voi să rivalizeze cu ceea ce Dumnezeu a făcut altădată prin Ilie pentru a răsturna pretențiile preoților lui Baal și va face minuni, nu în realitate totuși, ci în aparență. „Și amăgește pe cei care locuiesc pe pămînt prin semnele care i s-a dat să le facă”. Totul ne arată că fiara aceasta este Antihristul. Prima fiară nu face nici o minune; ea pune lumea în uimire, arătîndu-i imperiul roman înviat, dar acesta nu poate fi numit un semn sau o minune. Fiara care se ridică din pămînt este incomparabil mai energică și mai activă; ea face minuni mari, prin puterea lui Satan, fără îndoială, dar ea le săvîrșește și urmarea acestui fapt este că ea „amăgește pe cei care locuiesc pe pămînt”, pînă acolo încît „le-a zis să facă o icoană fiarei care avea rana de sabie și trăia.” Nu pot să afirm dacă această icoană este sau nu „urîciunea pustiirii așezată în locul sfînt”, cu toate că pare probabil că acesta este idolul.

„I s-a dat să dea suflare icoanei fiarei, ca icoana fiarei să vorbească și să facă să fie omorîți toți cei care nu se vor închina icoanei fiarei. Și face ca toți, mici și mari, bogați și săraci, liberi și robi, să primească un semn pe mîna dreaptă sau pe frunte și nimeni să nu poată cumpăra sau vinde fără să aibă semnul acesta, adică numele fiarei, sau numărul numelui ei. Aici este înțelepciunea. Cine are pricepere să socotească numărul fiarei, căci este un număr de om. Și numărul ei este: șase sute șazeci și șase”.

Diferitele eforturi făcute pentru a ghici ce reprezintă acest număr au lăsat chestiunea fără soluție satisfăcătoare. Acesta poate să fie unul din acele secrete care nu vor fi descoperite, înainte de a apărea personajul despre care este vorba; atunci putem să fim siguri că cel puțin „cei pricepuți” îl vor înțelege. Ca noi să-l putem socoti acum este mai mult, după părerea mea, decît ar trebui să pretindem. Ce folos moral am scoate noi de aici? Desigur, avem de cules acum din Apocalipsa, bine înțeleasă, tot ceea ce poate să zidească și să răcorească sufletul, tot ceea ce Duhul Sfînt a pus aici pentru adevărata noastră binecuvîntare, despărțindu-ne de lume și alipindu-ne de cer și, mai presus de toate, de Hristos; de fapt, eu cred că noi putem să scoatem din ea mult mai mult decît aceia care, în zilele viitoare, vor avea de trecut prin împrejurările pe care această carte le menționează. Dar există puncte de detalii ținute în rezervă de înțelepciunea lui Dumnezeu și care, ca și acesta, n-ar fi potrivite acum decît să satisfacă oarecum curiozitatea. A le cunoaște va avea mai tîrziu, numai importanța sa practică. Nici una din explicațiile date nu mulțumește în întregime. Unele sînt în întregime greșite, ca de exemplu, „apostazie” sau „apostat”, care n-ar putea fi numărul unui om. „Omul” sau „imperiul latin”, cu toate că meritînd atenția, nu poate fi primit, pentru motive asemănătoare. Mai mult, nu pare să poată fi numărul lui Antihrist, cum se crede în general, ci acela al imperiului sau mai degrabă al împăratului roman, în dușmănia sa finală împotriva lui Dumnezeu și împotriva Unsului Său.

## Capitolul 14

Ajungem acum la capitolul 14, unde nu întîlnim nici împotrivirea lui Satan față de sfaturile lui Dumnezeu, mai întîi în cer și apoi pe pămînt, nici planul pe care el îl urmează și uneltele pe care le întrebuintează în acest scop. Aceasta am văzut-o în capitolul 12 și 13. Intrăm acum într-o altă ordine de lucruri. Este imposibil ca Dumnezeu să nu lucreze pentru ai Săi. Trebuie să fie și o activitate a binelui contra răului. Dumnezeu binevoiește deci să ne descopere aici diferitele căi prin care El va arăta puterea Sa, va trezi o mărturie și va trimite înștiințarea, potrivit cu criza prezentă. Aceasta se desfășoară într-un chip complet în cele șapte secțiuni pe care le prezintă simplu acest capitol.

Prima scenă ne arată (versetul 1-5) un număr precis de persoane despărțite și unite cu Mielul pe muntele Sionului. Domnul Isus este gata să-Și susțină drepturile în mijlocul lui Israel. Sionul este centrul harului împărătesc. Zic împărătesc, pentru că Hristos afirmă aici titlul Său de Fiul al lui David; dar este și un har, pentru că aceasta implică faptul că, în urma ruinei totale a lui Israel, Domnul, printr-o favoare deosebită, începe acolo din nou să-1 adune în jurul Lui. Aceasta este prima formă sub care Dumnezeu va desfășura acțiunea Sa în ultimele zile. Diavolul poate să aibă fiarele sale și coarnele sale; Dumnezeu are pe Mielul Său pe care noi nu-L vedem, în această ocazie, pe scaunul de domnie în cer, nici luând cartea, ci pe muntele Sionului. Cea ce ne este astfel clar prezentat înainte de sfârșit este un pas însemnat către stabilirea împărăției.

„Apoi m-am uitat și iată, Mielul stătea pe Muntele Sion; și împreună cu El stăteau o sută patruzeci și patru de mii care aveau scris pe frunte Numele Său și Numele Tatălui Său". Nu este spus că ei au conștiința că sînt cu Dumnezeu în această legătură de fii; căci nu este vorba de Tatăl lor. Nu se găsește nimic asemănător în Apocalipsă, ci „Numele Tatălui Său este scris pe frunțile lor": ei li aparțin.

„Și am auzit venind din cer un glas ca un vuiet de ape mari, ca vuietul unui tunet puternic; și glasul pe care l-am auzit era ca al celor ce cîntă cu harpa, și cîntau din harpele lor. Cîntau o cîntare nouă înaintea scaunului de domnie, înaintea celor patru făpturi vii și înaintea bătrînilor. Și nimeni nu putea să învețe cîntarea, afară de cei o sută patruzeci și patru de mii care fuseseră răscumpărați de pe pămînt. Ei nu s-au întinat cu femei, căci sînt virgini". Acești sfinți nu s-au întinat; ei n-au luat deloc parte la răutatea babiloniană aici pe pămînt, ei sînt curați și sînt strîns uniți cu Cel Sfînt care a suferit. „Ei urmează pe Miel oriunde merge El. Au fost răscumpărați dintre oameni, ca cel dintîi rod pentru Dumnezeu și pentru Miel. Și în gura lor nu s-a găsit minciună, căci sînt fără vină".

Așa este prima lucrare a lui Dumnezeu. Există o rămășiță completă, despre care nu este spus că ar fi din cele douăsprezece seminții ale lui Israel, ca în capitolul 7, dar care totuși este evreiască. Ei sînt scoși din mijlocul acelor care s-au făcut vinovați de lepădarea Mielului. Dumnezeu răspunde aici la această crimă și la atîtea altele, punînd cu îndurare deoparte pentru Miel pe acești o sută patruzeci și patru de mii și dîndu-le un loc de cinste lîngă Acela care este pe punctul de a fi așezat pe scaunul Său împărătesc în Sion.

În scena următoare vedem un înger, „un alt înger", zburînd prin mijlocul cerului, avînd o Evanghelie veșnică pentru ca s-o vestească celor care trăiesc pe pămînt, oricărui neam, oricărei seminții, oricărei limbi și oricărui popor". Pentru ce Evanghelia aici este numită „veșnică"? Să ne amintim că Evanghelia predicată în prezent este o Evanghelie foarte specială, și nicidecum Evanghelia veșnică. Niciodată Evanghelia de acum n-a fost propovăduită înainte ca Isus să fi murit, să fi înviat și chiar să Se fi urcat la cer. Astfel, Evanghelia, așa cum trebuie să fie propovăduită în creștinătate și în afară, depinde de faptele cele mai extraordinare care s-au săvîrșit vreodată aici pe pămînt și pentru arătarea căora Dumnezeu a așteptat mai mult de patru mii de ani din momentul cînd omul a fost așezat pe pămînt. Evanghelia harului lui Dumnezeu nu poate, deci, la drept vorbind, să fie numită Evanghelia veșnică și niciodată Scriptura nu-i dă acest nume. Unii fără îndoială se servesc de această expresie fără să-și dea seama de ceea ce înseamnă ea și o aplică la Evanghelia predicată în zilele noastre, avînd în duh oarecare gînd vag că ea ne leagă de veșnicie; sau încă, se întrebunțează acest cuvînt „veșnic" ca un epitet care sună bine la ureche, fără a prezenta nimic precis. Orice ar fi, a caracteriza astfel „Evanghelia lui Dumnezeu" este cu siguranță o confuzie, dacă rămînem la Scriptură.

Expresia „Evanghelie veșnică" înseamnă ceea ce cuvintele spun: adică aceste vesti bune care au fost totdeauna adevărate și vor fi totdeauna; este ceea ce rămîne neschimbat, oricare ar fi celelalte lucruri pe care Dumnezeu le face cunoscute omului. Ce este deci Evanghelia veșnică? Veștile bune ale lui Dumnezeu care au existat dintotdeauna, este planul pe care El l-a format de a binecuvînta pe om prin sămînța făgăduită a femeii, Isus Hristos, și de a-1 pune peste restul creației pentru a avea stăpînirea, ca fiind imaginea și slava lui Dumnezeu. Chiar de la început, în primul capitol din Geneza, avem dovada că acesta este gîndul lui Dumnezeu pentru om aici pe pămînt. Sfârșitul tuturor lucrurilor va vesti același adevăr; mileniul va fi o mare mărturie care o va demonstra, iar sub cerurile noi și pe pămîntul nou omul va fi binecuvîntat în chip desăvîrșit și pentru totdeauna.

Propovăduirea acestui adevăr este ceea ce cred eu „Evanghelia veșnică". În ultimele zile, lucrarea sa va avea drept obiect de a răsturna minciuna Satanei, al cărui scop este de a-1 îndepărta pe om de Dumnezeu și de a-1 tine în această depărtare, astfel că Dumnezeu trebuie să-1 judece pe om în loc de a-1 binecuvînta împreună cu tot pămîntul, iar la sfîrșit, de a-1 arunca în iad. Acesta este efectul vicleniilor Satanei, în timp ce Evanghelia veșnică îl înfățișează pe Dumnezeu ca voind să binecuvînteze pe om și creația, așa cum acesta a fost totdeauna planul Său și așa cum El îl va împlini cu siguranță. Este evident că aceasta nu va fi pentru fiecare om individual: aceia care disprețuiesc îndurarea Sa în Hristos și îndeosebi aceia care, după ce au auzit-o, disprețuiesc Evanghelia harului Său, aceia vor avea parte de pedeapsă. Eu vorbesc în acest moment despre ceea ce a fost totdeauna în gîndul lui Dumnezeu și de ceea ce El a înfățișat necurmat omului în Cuvîntul Său. Chiar propovăduirea îngerului confirmă ceea ce am expus mai înainte: „Temeți-vă de Dumnezeu și dați-L slavă"; aceasta este evident îndreptată împotriva închinării la idoli: „căci a venit ceasul judecării Lui". Atunci va avea loc căderea tuturor acelor care se împotrivesc lui Dumnezeu, nu numai a tuturor deșertăciunilor neamurilor, ci a tuturor acelor care se alipesc de ele și care le susțin în contradicție cu Dumnezeu.

„Închinati-vă Celui care a făcut cerul și pămîntul, marea și izvoarele apelor!" Se vede deci clar că acesta este mesajul universal pe care Dumnezeu îl adresează omului și care se leagă de slava Sa de Creator.

Amenințarea solemnă a unei apropiate judecăți este puternicul motiv destinat să imprime, în conștiințele orbite ale oamenilor, dreptul de a fi onorat, care nu-l aparține decît Lui singur.

Unii, fără îndoială, vor găsi ciudat că Dumnezeu trimite un mesaj ca acesta într-o perioadă care cu siguranță este foarte apropiată de a noastră. Dificultatea vine din aceea că avem obiceiul de a face presupuneri și de a judeca după poziția și legătura în care ne găsim; dar nimic nu împiedică mai mult de a ajunge la o adevărată înțelegere a lucrurilor. Această remarcă se aplică la toate părțile Bibliei și la profeție mai mult poate ca la oricare alta. Fie că este vorba pentru noi de purtare sau de datorie, este obligatoriu ca noi să rămînem în legătura care ne este proprie și în locul pe care Dumnezeu ni l-a fixat, supunîndu-ne la ceea ce, în Cuvîntul Său, se aplică la această legătură și la această poziție. Cum putem noi să acționăm într-un chip drept și inteligent, ca niște creștini, dacă nu știm ce înseamnă a fi creștini și dacă nu sîntem cu adevărat? Noi nu-L slăvim pe Dumnezeul nostru și Tatăl decît numai în măsura în care, fiind copii ai Săi, privim la El ca la Tatăl nostru și cînd, ca sfinți, îl mărturisim ca fiind Dumnezeul nostru. Iată ceea ce cu siguranță este adevărat. Dar în epoca în care profeția ne-a condus, nu este spus că sînt creștini pe pămînt; găsim aici evrei aleși, masa neamurilor, seminții, limbi și popoare și „pe cei care locuiesc pe pămînt", această ultimă denumire aplicîndu-se evident celor care au lepădat orice credință. Se pare deci că în acest moment Dumnezeu coboară,

pentru a-i întâlni pe oameni, pînă la cele dintîi elemente ale adevărului. Ei sînt invitați să se teamă de Dumnezeu si să-l dea slavă; pe acest teren Se așază El ca Judecător, gata să acționeze față de această lume care îi aparține si pe care El o cheamă să părăsească idolatria care va domni în chip deosebit în aceste zile.

Această afirmație poate să pară nechibzuită; dar cît despre mine, eu n-am cea mai mică îndoială cu privire la faptul că, în momentul de față, există un aluat a cărui acțiune tinde să tîrască în idolatrie atît clasele de sus ale societății, cît și clasele de jos. Ce vedem noi în acestea de pe urmă? O grosolană alipire de lucrurile plăcute simțurilor si strălucirea din afară, care pregătește pentru idolatrie; în timp ce, în clasele cultivate, se strecoară si pătrunde cu succes un duh, fără îndoială mai subtil și mai rafinat, care, după judecata mea, le va conduce în curînd la zidirea și la adorarea puterilor naturii. Nu observăm noi, pe de o parte, tendințele materialiste ale științei și literaturii moderne și, pe de altă parte, întoarcerea la formele cele mai grosolan superstițioase din vremuri care nu mai sînt? Tot ceea ce se frămîntă în prezent cu energie în lume, o tîrăște pe aceste pante primejdioase si tinde să readucă omul la păgînism, adică să-l facă să cadă în apostazie.

Oricare ar fi aprecierea asupra celor de mai sus, să nu uităm că va fi, la această orbire, o altă cauză de felul cel mai solemn și care ne este clar descoperită: Dumnezeu, acționînd ca Judecător, va trimite asupra creștinătății un duh de rătăcire. Nu numai că El va lovi cu groaznicele lovituri ale judecăților Sale, dar El va părăsi pe oameni să creadă o minciună — marea minciună a Diavolului. În prezența acestei stări de lucruri, îngerul vestește marele adevăr care este dintotdeauna, că Dumnezeul care S-a descoperit acum în Hristos și prin răscumpărare, este singurul Căruia I se datorește închinarea. Departe deci ca acest mesaj să trebuiască să pară ciudat, el este, după părerea mea, cu totul adaptat poziției pe care omul o va avea atunci și face în același timp să iasă în relief înțelepciunea si bunătatea lui Dumnezeu.

O altă considerație întemeiată pe Matei 25, care se leagă de subiectul care ne preocupă și îl confirmă, va ajuta poate să pricepem bine înțelesul pasajului pe care îl avem sub ochi. În acest capitol vedem neamurile chemate înaintea Fiului Omului așezat ca împărat pe tronul Său. Ne amintim că El spune celor care sînt desemnați ca oile Sale, că binele făcut de ei fraților Săi, a fost făcut în realitate Lui însuși; și pe de altă parte, că disprețul revărsat peste ai Săi, cădea de asemenea asupra Lui. Astfel, aceste fapte de bunătate și de îndurare, ca și nepăsarea și împietrirea inimii, vor fi recunoscute de Domnul aici pe pămînt. Să nu ne închipuim că aceasta este judecata din urmă, nici judecata faptelor noastre: aceasta ar fi o greșeală. Unicul principiu așezat în fața noastră în această parte a Scripturilor este felul în care Domnul va acționa față de neamurile sau națiunile care vor trăi pe pămînt cînd El va veni, tratîndu-le după ceea ce ele vor fi făcut fraților Săi. Va trebui o adevărată putere a lui Dumnezeu pentru a face bine în aceste timpuri, cînd prigoana îndreptată împotriva trimișilor lui Dumnezeu va fi atît de îngrozitoare. Dacă unul îi primește, aceasta nu va putea fi decît prin credință; o credință a cărei măsură este slabă, sînt de acord, deoarece ei nici măcar nu știu că, a primi pe frații Domnului este a-L onora pe El însuși. Ce uimire pe ei, cînd găsindu-se în prezența împăratului, ei află că El privește ca făcut Lui însuși, ceea ce va fi fost făcut vestitorilor Evangheliei Sale în zilele din urmă.

Cu siguranță, harul divin va lucra în aceste neamuri, cu toate că evident ele nu pot să fie puse printre cei pe care îi vom numi „pricepuți”. Dar cît de mult trebuie să luăm noi seama ca să nu facem prea mult caz numai de inteligență. Noi sîntem în pericol permanent de a ne deda, fără să ne dăm seama de asta, la criticarea celorlalți si ne arătăm foarte înclinați să dăm o importanță exagerată cunoștințelor noastre, în timp ce Dumnezeu, sînt încredințat de acest lucru, pune totdeauna o mult mai înaltă valoare onoarei aduse Domnului Isus însuși sau celor pe care El îi trimite. Aceasta este piatra de încercare sigură. Va fi așa mai ales în perioada aceasta, cînd neamurile de pe pămînt se vor ridica în orgoliul si mîlmuirea de ele însele si cînd mesagerii, săraci si de disprețuit în ochii lor, vor veni să vestească împărăția gata să se arate și să propovăduiască sosirea împăratului care vine să judece pe cei vii aparte, înainte ca să aibă loc judecata celor morți. În mijlocul necredinței si nelegiuirii generale, vor fi ici-colo cîteva suflete care vor primi pe vestitorii împăratului; aceasta nu numai din bunătate firească, ci pentru că ele vor crede mesajul.

Puterea Duhului Sfînt va produce în ele această credință; Dumnezeu singur va putea să încline inima lor. În consecință, Domnul va privi această primire sau bunătatea si afecțiunea care o vor însoți, ca un semn evident al alipirii de El în persoana trimișilor Săi.

Eu consider deci ceea ce Matei numește „Evanghelia împărăției”, ca asemănătoare și identică în substanță cu „Evanghelia veșnică”, pentru că a fost totdeauna în planurile lui Dumnezeu de a așeza împărăția Sa asupra lumii si de a-l binecuvînta pe om aici pe pămînt. Aceasta numește Matei, în armonie cu scopul pe care și-l propune, „Evanghelia împărăției”, al cărei împărat va fi Hristos. Ioan îi dă numele „de Evanghelie veșnică”, în contrast cu alte mesaje speciale trimise dintr-o vreme în alta, ca și cu toate căile lui Dumnezeu față de om aici pe pămînt. În acest timp deci de stricăciune ajunsă la ultima limită, mesajul va fi vestit și unele suflete prin harul lui Dumnezeu, îl vor primi.

A treia secțiune a capitolului, asupra căreia nu ne vom opri, este un avertisment privitor la căderea Babilonului. „Un alt înger a urmat, al doilea, și a zis: „A căzut, a căzut Babilonul, cetatea cea mare, care a adăpat toate neamurile din vinul mîniei desfrînării ei!”

În al patrulea rînd, avem un avertisment privitor la fiară. „Apoi a urmat un alt înger, al treilea, zicînd cu glas tare: „Dacă se închină cineva fiarei și icoanei ei si primește semnul ei pe frunte sau pe mînă, va bea si el din vinul mîniei lui Dumnezeu, turnat neamestecat în paharul mîniei Lui; si va fi chinuit în foc si în pucioasă, înaintea sfinților îngeri și înaintea Mielului. Și fumul chinului lor se suie în vecii vecilor. Și nici ziua, nici noaptea n-au odihnă cei care se închină fiarei și icoanei ei și oricine primește semnul numelui ei”. Pînă aici aceste căi divine merg două cîte două: lucrarea printre iudei și mărturia finală către neamuri; apoi cele două avertismente privitor la Babilon și privitor la fiară. „Aici este răbdarea sfinților care păzesc poruncile lui Dumnezeu si credința lui Isus”.

A cincea parte diferă de cele precedente. Este o declarație care vine din cer si care anunță: „Ferice de acum încolo de morții care mor în Domnul!” După acest timp, nici unul din aceia care aparțin Domnului nu va muri și aceia care, în timpul acesta, vor muri în Domnul (în realitate toți aceia care au murit astfel) sînt fericiți, pentru că momentul binecuvîntării a venit, nu printr-o scutire personală în favoarea lor, ci prin prima înviere și împărăția cu Domnul, la care ei vor avea parte. Atunci va lua sfîrșit orice persecuție a sfinților; atunci nu vor mai fi dați la moarte pentru Numele Său. Cei răi vor primi plata păcatului; ei vor fi nimiciți de judecățile lui Dumnezeu, dar după acest timp nu vor mai fi sfinți care mor în Domnul; aceștia trebuie să fie binecuvîntați de acum încolo, și nu să moară. „Da”, zice Duhul; „ei se vor odihni de muncile lor, căci faptele lor îi urmează!” Există un sfîrșit al atîtor suferințe si dureri, căci Domnul însuși va lua în mînă lumea și tot ce cuprinde ea.

Cele două scene următoare ne-o arată. Mai întîi, citim: „Apoi m-am uitat si iată un nor alb; și pe nor ședea Cineva care semăna cu Fiul Omului; pe cap avea o cunună de aur, iar în mînă o seceră ascuțită. Și un alt înger a ieșit din templu, strigînd cu glas tare Celui care ședea pe nor: „Trimite secerea Ta si seceră, pentru că a venit ceasul să seceri și secerișul pămîntului este copt”. Atunci Cel care ședea pe nor Și-a

aruncat secera pe pământ. Și pământul a fost secerat". Nu este vorba aici de a strânge în grânar. Fiul Omului este văzut purtând cununa de aur, ca împărat al dreptății și încă nu ca împărat al păcii.

Apoi vine scena finală: „Si din templul care este în cer a ieșit un alt înger, care avea o seceră ascuțită. Și un alt înger, care avea stăpânire asupra focului, a ieșit din altar și a strigat cu glas tare către cel ce avea secera ascuțită: „Trimite secera ta cea ascuțită și culege ciorchinii viei pământului, căci strugurii ei sînt copti". Aceasta merge mai departe decît scena precedentă. Pentru seceriș, strigătul iese din templu; aici iese din templul care este în cer. Nu este numai mînia care se exercită pe pământ, ci mînia care vine din cer. Si un alt înger iese din altar, adică din locul responsabilității omenești, unde Dumnezeu Se manifestă El însuși păcătoșilor în jertfa lui Hristos, judecînd păcatele, dar în har. Cu atît mai groaznică este răzbunarea Sa împotriva acestor mărturisitori de religie alipiți de pământ, care disprețuiesc pe Hristos și crucea, în fapt, dacă nu în cuvinte. Acest înger are putere asupra focului, simbol al unei judecăți care scrutează, dezvăluie și mistuie.

În rezumat, avem în aceste două scene secerișul și culesul strugurilor, cele două mari forme ale judecății la sfîrșit: secerișul fiind judecata în care cel drept este despărțit de cel rău; culesul strugurilor exprimînd că mînia cade fără amestec peste o religie apostată, „via de pe pământ", obiect al unui dezgust cu totul special în ochii lui Dumnezeu. Este deci clar că, în acest capitol, avem șapte fapte distincte, prin care Dumnezeu intervine pentru a forma o mărturie; pentru a înștiința lumea și a mîngîia pe poporul Său; și în sfîrșit, pentru a judeca rezultatele, întrucît este vorba de cei vii.

## Capitolul 15

În capitolele 15 și 16 sînt descrise scene de o natură cu totul deosebită, asupra cărora cîteva cuvinte vor fi de ajuns. „Apoi am văzut în cer un alt semn mare și minunat: șapte îngeri care aveau șapte nenorociri, cele din urmă, căci cu ele s-a sfîrșit mînia lui Dumnezeu". Aceasta se leagă clar de ceea ce este spus în capitolul 12.

Pentru a pricepe bine ordinea acestei părți a cărții, este important de remarcat că venirea lui Hristos n-a avut încă loc. Evenimentele înfățișate prin cele șapte potire nu urmează în mod cronologic ceea ce este raportat la sfîrșitul capitolului 14, adică venirea Fiului Omului pentru secerișul și culesul strugurilor de pe pământ. Viziunea privește înapoi, nu spun pînă la început, dar înainte de sfîrșitul capitolului 14. În adevăr, ultimul dintre cele șapte potire cuprinde căderea Babilonului, faptă de judecată care corespunde celei de a treia din căile lui Dumnezeu care ne sînt înfățișate în acest capitol. Ultimul potir ne readuce deci la același punct. El este ultima expresie a mîniei lui Dumnezeu înainte ca Domnul Isus să vină și trebuie prin urmare să fie plasat înainte de sfîrșitul capitolului 14, a cărei a patra parte probabil și sigur cele trei de pe urmă sînt ulterioare tuturor potirelor. Avem astfel o idee dreaptă despre locul pe care trebuie să-l ocupe în ordinea cronologică diferitele părți ale cărții. Să intrăm acum puțin în examinarea acestor capitole. „Am văzut ca o mare de sticlă". Aceasta reamintește ceea ce am văzut în capitolul 4, dar se deosebește de ea prin tot ceea ce o înconjoară și o însoțește. Acolo bătrînii erau așezați pe scaune de domnie, iar marea de sticlă așezată, înaintea lor, dădea tăcuta dar puternică mărturie că acești sfinți o sfîrșiseră cu necesitățile și primejdiile de pe pământ și nu mai aveau nevoie de spălarea cu apă prin Cuvînt. Toate acestea sînt limpezi și clare. Cînd sfinții slăviți au fost răpiți în cer, de ce folos ar fi pentru ei ceea ce reprezentau ligheanul și apa pe care o conținea? Ei sînt în afara scenei în care necurățiile lor zilnice trebuiau să fie spălate; curăția este acum desăvîrșită și neschimbătoare, și aceasta o confirmă marea de sticlă, asemănătoare cristalului. Dar aici nu este numai o mare de sticlă; ea este „amestecată cu foc". Ce ne învață acest simbol? După părerea mea, înseamnă că sfinții pe care îi găsim aici și care au fost în luptă cu fiara și cu prorocul mincinos, au trecut printr-o vreme de persecuții groaznice, ceea ce nu este cazul pentru bătrîni. Marea de sticlă din capitolul 4, în raport cu bătrînii, și aceea amestecată cu foc pe care sînt biruitorii fiarei, prezintă o diferență foarte semnificativă. Dacă se întreabă: „Sfinții trebuie să treacă prin necazul cel mare?" voi spune mai întîi: „Despre care sfinți vorbiți?" Dacă se înțelege prin aceasta aceia pe care îi reprezintă bătrînii și care la venirea lui Hristos sînt răpiți, răspunsul este negativ; Scriptura este categorică în privința aceasta. Dar că anumiți sfinți trebuie să străbată aceste timpuri groaznice, este în afara oricărei îndoieli. Totul devine clar dacă se face această distincție; neglijînd-o, te cufunzi în întuneric.

„Și am văzut ca o mare de sticlă amestecată cu foc; și pe marea de sticlă, cu harpele lui Dumnezeu în mînă, stăteau biruitorii fiarei, ai icoanei ei și ai numărului numelui ei". Nu ve vorbește niciodată de biruință asupra fiarei cînd este vorba despre bătrîni, iar aici ei nu apar. Aceasta este scena finală a unei încercări deosebit de grele. Biruințele aici sînt limitate la timpul cînd se încheie executarea ultimelor planuri ale lui Satan. Sfinții pe care îi vedem în acest capitol sînt probabil scăpați înainte de căderea fiarei. În tot cazul, nu pare de o mare importanță să cunoaștem momentul precis; faptul de necontestat este că acești biruitori aparțin în mod exclusiv epocii în care Diavolul face ultimele sale eforturi prin mijlocirea fiarei și prorocului mincinos. Am văzut mai înainte pe aceia care, printre sfinții apocaliptici, au suferit cei dintîi; aceștia formează ultima categorie a sfinților apocaliptici: ei au putut să cadă sub loviturile imperiului roman, dar, în realitate, ei au cîștigat biruința asupra lui și ei sînt aici pe marea de sticlă cu harpele lui Dumnezeu. Cîntarea lor de laudă Domnului se potrivește admirabil, după această mare de necazuri prin care ei au trecut pentru a sosi în prezența Sa.

„Ei cîntau cîntarea lui Moise, robul lui Dumnezeu, și cîntarea Mielului." Este evident prin aceasta că ei nu sînt creștini în înțelesul strict al cuvîntului. Sînt sfinți cu siguranță și în înțelesul cel mai real; dar ei nu sînt cu Dumnezeu în relațiile care există acum și nu posedă această legătură formată prin locuirea Duhului Sfînt în aceia care în prezent sînt uniți cu Hristos; poziție atît de exclusivă încît cei care au fost sub Moise nu mai sînt sub el și nu-L recunosc decît pe Hristos drept Căpetenie și Domn. Dimpotrivă, sufletele despre care este vorba aici, cu toate că slujesc lui Dumnezeu și Mielului, păstrează încă ceea ce îi leagă de lucrurile evreiești. De aceea noi le auzim zicînd: „Mari și minunate sînt lucrările Tale, Doamne, Dumnezeule, Atotputernice! Drepte și adevărate sînt căile Tale, împărate al Neamurilor!"

Nu „împărat al Sfinților", cum se citește uneori. Este această una dintre cele mai rele alterări ale textului Apocalipsei și care este contrariu celor mai bune mărturii. Nicăieri această expresie nu se găsește în Scriptură și eu nu ezit să spun că ea poartă cu sine o idee eretică. Ea nu este potrivită decît să distrugă practic adevărata legătură a sfinților cu Domnul; ea nu poate avea un înțeles just. Fără îndoială că Isus este, pentru sfinți, Stăpîn și Domn, dar expresia împărat implică o legătură cu o națiune care trăiește pe pământ și nu este deloc o relație care să se potrivească noii creații. Mai mult, cei care cîntă cîntarea, dacă au trecut prin martiriu, aparțin cerului, unde desigur o astfel de legătură (relație) ar fi ciudată. În cuvintele lor este făcută aluzie la Ieremia 10.7, unde se găsește „împărat al neamurilor", cu alte expresii citate aici. Dacă acești sfinți nu sînt în mod exclusiv neamuri, cel puțin printre ei se găsesc unii dintre neamuri și nu trebuie să uităm lucrul acesta citind textul. Adevăratul titlu dat Domnului este deci împărat al neamurilor; El este, fără îndoială, împăratul evreilor, dar aceia în chip deosebit care erau dintre neamuri trebuiau să se bucure și se bucurau de a putea să-L laude ca împărat al neamurilor. (Acest titlu este de asemenea în

armonie desăvârșită cu sfîrșitul versetului 4, ca și cu Psalmii 2.8; 72.11.) A venit momentul cînd Hristos va apărea ca împăratul împăraților si va pune totul sub stăpînirea Sa. „Cine nu se va teme, Doamne, si cine nu va slăvi Numele Tău? Căci numai Tu ești Sfînt. Și toate neamurile vor veni și se vor închina înaintea Ta, pentru că faptele Tale cele drepte au fost arătate". Aici iarăși nu este Israel, ci toate neamurile care vor veni. În laudele lor, sfinții anticipează biruința rezervată lui Dumnezeu în ziua glorioasă a venirii lui Hristos.

„După aceste lucruri m-am uitat: si templul cortului mărturiei din ceruri a fost deschis. Și din templu au ieșit cei șapte îngeri care țineau cele șapte pedepse. Erau îmbrăcați în in curat, strălucitor și erau încinși împrejurul pieptului cu brîie de aur. Și una din cele patru făpturi vii a dat celor șapte îngeri șapte potire de aur, pline cu mînia lui Dumnezeu care este viu în vecii vecilor. Si templul s-a umplut de fum, din slava lui Dumnezeu si a puterii Lui. Și nimeni nu putea să intre în templu, pînă se vor sfîrși cele șapte pedepse ale celor șapte îngeri". Nu mai apare chivotul legămîntului lui Dumnezeu în templul deschis, cum am văzut în capitolul 11.19; de aceea nu este vorba despre sfaturile lui Dumnezeu cu privire la Israel; ceea ce caracterizează aici templul este cortul mărturiei și judecățile lui Dumnezeu care vor cădea peste lumea lepădată de credință.

## Capitolul 16

Capitolul 16 înfățișează urmările celor șapte potire vărsate pe pămînt. Nu numai „a treia parte" este lovită, ca sub trîmbițe, cu care totuși există o strînsă asemănare; acțiunea judecăților nu este restrînsă la imperiul roman de Apus. Toată sfera lumii apostate suferă efectele judecăților lui Dumnezeu, cu mai multă intensitate decît sub trîmbițe. Pămîntul, marea, rîurile și izvoarele apelor, apoi soarele sînt treptat obiectele judecăților divine, cînd primele patru potire sînt vărsate. Diferitele părți sau domenii ale naturii sînt cercetate de mînia lui Dumnezeu, oricare ar fi de altfel obiectele pe care ele le simbolizează; și semnificația lor nu mi se pare nici neprecizată, nici neclară.

Ultimele trei potire, ca și cele trei trîmbițe de nenorociri, au un înțeles mai intim relativ la om.

„Al cincilea a vărsat potirul lui peste scaunul de domnie al fiarei". Avem deci în mod evident înaintea noastră o sferă a neamurilor, ceea ce se potrivește în totul cu scena care este ca o introducere la ceea ce vedem aici. „Al cincilea a vărsat potirul lui peste scaunul de domnie al fiarei. Și împărăția ei s-a întunecat. Oamenii își mușcau limbile de durere. Și au hulit pe Dumnezeul cerului din cauza durerilor lor și din cauza rănilor lor rele, și nu s-au pocăit de faptele lor. Al șaselea a vărsat potirul lui peste fluviul cel mare, Eufrat. Și apa lui a secăt, ca să fie pregătită calea împăraților de la răsăritul soarelui". Eufratul era frontiera răsăriteană a imperiului. El îl despărțea de hoardele numeroase ale neamurilor necivilizate din nord-est, destinate să intre în conflict, în zilele din urmă, cu puterile Apusului. Calea le este deschisă pentru a înainta și a lua parte la lupta finală. Aceasta pare a fi semnificația uscării marelui fluviu.

„Apoi am văzut ieșind din gura balaurului si din gura fiarei și din gura prorocului mincinos, trei duhuri necurate, ca niște broaște. Acestea sînt duhuri de demoni care fac semne și care se duc la împărații întregii lumi locuite, ca să-i strîngă pentru războiul zilei celei mari a Dumnezeului Celui Atotputernic". Aceasta confirmă ceea ce am anticipat. O răscoală universală are loc și o luptă pe moarte este pe punctul de a se începe între Răsărit și Apus. Dar Domnul are planurile Sale neștiute de una și de cealaltă parte și de care ele nu țin nici o socoteală: El nu rămîne spectator nepăsător.

"Iată, Eu vin ca un hoț. Ferice de cel care veghează și își păzește hainele, ca să nu umble gol și să i se vadă rușinea!" Și i-au strîns în locul care în evreiește se numește Armaghedon".

În sfîrșit, vine al șaptelea inger, care, vărsînd potirul său în aer, exercită asupra lumii o acțiune încă mai apăsătoare și mai universală.

„Al șaptelea a vărsat potirul lui în văzduh. Și din templul cerului, din scaunul de domnie, a ieșit un glas puternic, zicînd: „S-a sfîrșit!" Și au început să fie fulgere și glasuri și tunete; și s-a făcut un mare cutremur de pămînt, așa de tare, cum, de cînd este omul pe pămînt, n-a mai fost un cutremur așa de mare."

Astfel este limpede că judecata cerului devine și mai neînduplecată în pedepsele cu care ea lovește pe om aici pe pămînt. „Cetatea cea mare a fost împărțită în trei părți și cetățile neamurilor s-au prăbușit. Și Dumnezeu Și-a adus aminte de Babilonul cel mare". Aceasta explică avertismentul relativ la căderea Babilonului, menționat în seria completă a căilor lui Dumnezeu în capitolul 14; și cît despre timp, pînă acolo ne conduce capitolul 16.

## Capitolul 17

Este necesar să remarcăm că acest capitol 17 nu continuă profetia în ordinea cronologică. Al șaptelea potir pe care l-am văzut în ultimul rînd cuprinde căderea Babilonului de care Și-a adus aminte Dumnezeu, „ca să-i dea potirul de vin al furiei mîniei Lui".

Capitolul 17 este o descriere care explică ce făcea Babilonul atît de unt lui Dumnezeu și pentru ce El îl judecă atît de aspru dar, dînd această descriere, Sfîntul Duh intră mai ales în povestirea amănunțită a relațiilor Babilonului cu fiara, puterea imperială despre care a fost vorba mai înainte. Acestea sînt cele două obiecte principale de judecată, așezate înaintea noastră în acest capitol si de care ne vom ocupa, cu toate că, ce-i drept, judecata fiarei este numai menționată ca avînd loc prin puterea Mielului, iar amănuntele sînt rezervate unei alte părți a profetiei.

Principiul a ceea ce este înfățișat aici este foarte clar. Dacă privim păcatul din punctul de vedere cel mai general, vom vedea că el a îmbrăcat totdeauna una sau alta din aceste două forme, corupția sau violența. Cea dintîi (depravarea) este reprezentată prin femeie: este firea omenească lăsîndu-se pradă dorințelor sale rele, fără să ia în considerație voia lui Dumnezeu; a doua, (violența), închipuită prin fiară, este expresia voinei omului, punîndu-se în vrășmășie directă cu Dumnezeu. Dar Scriptura intră, asupra acestui subiect si cu o mare precizie, în multe amănunte. Am vrut numai să reamintesc care a fost chiar de la început principiul păcatului.

Se va observa că, în acest caz, unul din îngerii care aveau cele șapte potire înaintează și-i zice lui Ioan: „Vino aici, ca să-ți arăt judecata desfrînatei cele mari, care șade pe ape multe". Apoi el semnalează două efecte deosebite ale răutății ei: unul, legăturile ei întinate cu

împărații pământului; celălalt, faptul că „cei care locuiesc pe pământ s-au îmbătat de vinul desfrînării ei”. „Și m-a dus în Duh într-un deșert” un loc complet necultivat în ce privește cunoștința de Dumnezeu și bucuria care vine din legătura cu El. Femeia era acolo, așezată pe o fiară de culoare roșie, adică, după cum aceasta este bine cunoscut, puterea imperială a Romei.

Fiara este „plină de nume de hulă”, ea manifestă reaua și perversa sa împotrivire față de Dumnezeu; mai mult, ea poartă simbolurile pe care le-am văzut deja, „șapte capete și zece coame”, Duhul lui Dumnezeu privind-o sub forma sa finală și starea cea mai completă la care îi este dat să ajungă.

„Femeia era îmbrăcată cu purpură și stacojiu; era împodobită cu aur, cu pietre scumpe și cu perle”. Ea are tot ceea ce este atrăgător pentru omul firesc și tot ceea ce i se pare frumos din punct de vedere religios; dar în mîna ei ținea un potir de aur plin de urciunile și de necurățiile desfrînării ei. Ea poartă pecetea groaznică a idolatriei; se vede aceasta, fie în ceea ce ea prezintă oamenilor, fie în ceea ce este scris pe fruntea ei înaintea lui Dumnezeu. „Pe frunte purta scris un nume, o taină: „Babilonul cel mare, mama prostituatelor și a urciunilor pământului”.

Adevărata semnificație și înțelesul deplin al acestui capitol au fost necunoscute chiar din primele vremuri. S-au străduit uneori să o aplice Romei păgîne; alții au vrut să vadă aici Ierusalimul după ce el s-a pervertit. Dar considerația importantă a relației femeii cu fiara și, mai ales, ceea ce vom vedea îndată, răstoarnă curînd una și cealaltă din aceste vederi. Dacă aplicarea la Roma păgînă este dificilă și fără țel îndestulător, din toate explicațiile, cea mai absurdă este cu siguranță aceea care pretinde că femeia reprezintă Ierusalimul. În adevăr, foarte departe de a fi purtat de puterea imperială, Ierusalimul a fost călcat în picioare de puterea imperială. Dacă a existat din zilele lui Ioan, o putere care, foarte departe de a susține Ierusalimul, l-a persecutat și l-a oprimat, aceasta este puterea Romei; cum deci cetatea Iudeilor ar fi putut să fie prostituata nerușinată urcată pe acest vast imperiu?

În același timp, încercarea de a face din Roma antică, Babilonul mistic este aproape tot atît de nefericită, și aceasta pentru un motiv foarte clar. Atîta timp cît Roma a fost păgînă, nu a existat nimic care să poată să exprime în mod complet cauza celor șapte capete ale fiarei, nici nimic care să se asemene măcar cu unul singur dintre cele zece coame. Mulți ani se scurseseră de cînd păgînismul încetase de a fi religia oficială a Romei, cînd căderea imperiului adusese împărțirea sa în zece împărății, formate în mod providențial în Europa, astfel că nimeni nu o poate nega, după ce unitatea Romei a fost distrusă ca urmare a invaziei barbarilor. Cu această dragoste de libertate pe care ei o aduceau din pădurile Germaniei, aceștia n-ar fi suportat ca sceptrul de fier al unității vechiului imperiu să dăinuie încă; fiecare din popoarele care năvăliseră în provinciile romane, a stabilit propriul său regat independent într-unul din fragmentele imperiului dezmembrat. În prezența faptelor istoriei, este deci cu totul nesperios să vrei să aplici acest capitol la perioada, păgînă a Romei. Noi vom vedea cîte lumini dă Scriptura pentru a hotărî adevărata întindere a profeției și a arăta că nici o aplicare la trecut nu-i corespunde într-un chip satisfăcător. Timpurile vechi nu pot deloc să îndeplinească cerințele capitolului și este evident că acelea din evul mediu au trecut fără să-l îndeplinească în totalitatea sa. Trebuie, pentru o deplină realizare, să privim la o zi încă viitoare.

Aceasta se acordă în mod perfect cu caracterul general al cărții; totuși recunosc că anumite elemente care figurează în Apocalipsă existau atunci și există încă și acum. Nimeni nu va tăgădui că Babilonul și-a luat deja oarecum locul, dar este altceva de a pretinde că felul său special de a fi și, mai presus de toate, caracterul său în plină dezvoltare, a fost arătat așa cum este descris aici. Putem să spunem cu siguranță că potirul său nu era încă plin și că, înaintea oamenilor, nu apăruse încă în mod clar ceea ce Dumnezeu prevedea că va trebui la sfîrșit să atragă judecata Sa. Mai mult, mi se pare sigur pînă la evidență că relația Babilonului cu fiara, astfel cum ea ne este înfățișată aici, nu poate să se refere decît la o epocă viitoare. Astfel, nu este chestiunea de a ști dacă unii dintre actorii în scenele finale ale marelui dramă, cum ar fi cetatea împărătească și imperiul roman, se găseau deja acolo; aceasta este evident. Elementele morale care vor caracteriza ultima epocă, nici ele nu lipseau: taina fărădelegii lucra deja de multă vreme, cu toate că dușmanul nu adusese încă apostazia, și încă mai puțin arătarea celui nelegiuit. Nu se poate găsi în trecut nimic care să îndeplinească totalitatea a ceea ce Duhul ne înfățișează în acest capitol, iar noi trebuie neapărat să așteptăm, pentru o mai completă dezvoltare, momentul în care, înainte ca Mielul să judece fiara, aceasta, cu cele zece coame va nimici Babilonul.

Este și o altă remarcă de făcut. Se înțelege cu greutate cum cetatea romană sau orice ar fi civil care se leagă de aceasta, poate fi numită „taină”. În parte, din această cauză mulți oameni excelenți au încercat să aplice această viziune catolicismului și eu admit că se poate găsi oarecare asemănare. Acest sistem religios are o legătură incomparabil mai strînsă cu această misterioasă prostituată, ca nici unul din lucrurile despre care am vorbit. Roma, sub o formă oarecare, este cu siguranță femeia descrisă în acest capitol; cele șapte capete sau coline arată în mod clar acest oraș, singurul despre care s-a putut spune că „are stăpînirea peste împărății pământului”.

Explicația protestantă a acestui capitol este, deci, cînd le compari, cu mult superioară teoriei care vrea să vadă aici Roma păgînă. O vom găsi totuși imperfectă, pentru motive care, nădăjduiesc, vor părea clare oricărui spirit neprevenit. Rana de moarte este imprimată nu pe fiara care hulește, ci pe fruntea aceleia pe care stă scris: „Taină, Babilonul cel mare”. Pentru ce femeia este astfel reprezentată? Dacă ea reprezintă numai o cetate imperială, ce este în aceasta comun cu o taină? Simplul fapt de a cuceri aproape și departe și de a exercita o mare putere politică pe pământ, nu constituie nici un titlu cu acest nume. O taină are neapărat legătură cu ceva care nu poate fi descoperit prin duhul firesc al omului; este un secret care, pentru a fi descoperit, cere o lumină a lui Dumnezeu clară și nouă; dar care, odată descoperită în acest fel, este destul de clară. Așa este cu acest Babilon care vine aici înaintea noastră. Pe bună dreptate își trage numele de la orașul care a fost chiar din timpurile îndepărtate izvorul închinării la idoli, în același timp și sediul unei puteri care nu-l recunoștea pe Dumnezeu; această confuzie chiar fiind în viziunea lui Ioan, semnul caracteristic, desemnarea acestei stări de lucruri este luată de la cetatea renumită a caldeenilor, primul loc remarcabil din acest dublu punct de vedere.

Dar încercarea făcută de a aplica ceea ce este spus aici, la un Babilon viitor în Caldeia, mi se pare deopotrivă de puțin întemeiată. Există un contrast mare între cetatea descrisă de Ioan și vechiul Babilon. Acesta din urmă se ridica în cîmpia Șinear, în timp ce este spus anume despre prima că ea are șapte capete care, după Cuvînt, arată șapte munți pe care este așezată femeia. Eu admit că simbolul cuprinde ceva mai mult decît colinele Romei luate în înțelesul literal, deoarece este spus de asemenea că aceștia sînt șapte împărați; dar noi n-avem libertatea de a elimina din descriere prima trăsătură; ea este scrisă pentru a fi crezută, și nu pentru a fi ignorată sau dată de o parte prin interpretări subtile.

În rezumat, se pare că Dumnezeu a trasat cu propria Sa mînă descrierea Babilonului, astfel ca să fie cu totul evident că Roma „cetate și sistem”, figurează în scenă. Aceasta cuprinde neapărat și timpurile evului mediu, cu toate că deplinul rezultat nu trebuie să se arate decît la

sfârșitul veacului, căci femeia este urcată pe fiară, adică împărăție, caracterizată în așa fel încît simbolul cuprinde natural invazia barbară care a avut loc în trecut, precum și starea care rezultă din invazia barbară, aceea a celor zece împărății.

Nu s-ar putea nici pune la îndoială că expresia „taină”, legată de Babilon nu arată că este vorba despre Roma după ce ea a mărturisit că este creștină. Această taină este pusă limpede în contrast cu o alta: cu marea taină a evlaviei (I Timotei 3.16). Aici, există una cu totul diferită: „Taină, Babilonul cel mare, mama prostituatelor și a urâciunilor pămîntului”. Acolo se găsesc unite binele și răul într-o legătură nelegiuită, pentru a săvîrși ceea ce este cel mai rău și nu ceea ce este bun. Această alianță, profană în principiu, caută să unească pe Dumnezeu și omul firesc, pune ritualurile în locul harului și al Cuvîntului lui Dumnezeu, al sîngelui lui Hristos și al puterii Duhului Sfînt și se servește de Numele Domnului pentru a acoperi ambiția și poftele cele mai grosolane, pretinzînd totuși că năzuiește mai sus decît lumea de rînd. Toate aceste lucruri își au locul în Babilonul cel mare. Dar dacă ea este de asemenea, cu o vinovăție mai adîncă, mama prostituatelor, ea este de asemenea, mama urâciunilor pămîntului. Aceasta ne arată în ea idolatria, o idolatrie reală și nerușinată, și nu numai această acțiune subtilă a duhului de idolatrie împotriva căruia fiecare creștin trebuie să fie în gardă. Aici există, alături de Creator, închinarea pozitivă la creatură și chiar a creaturii așezată mai presus de Creator. Cine nu cunoaște, într-adevăr, grozăviile Mariolatriciei (închinarea adusă Mariei)? Babilonul este „mama urâciunilor pămîntului”. Nu este deci vorba despre acei idoli închipuiți, în stare să amăgească pe copiii lui Dumnezeu, ci de ceea ce este conform cu pămîntul însuși, — de o idolatrie pipăibilă și care merge dezvoltîndu-se mereu mai mult.

Așa este descrierea pe care Dumnezeu o face Babilonului celui mare. Ceea ce confirmă explicația pe care tocmai am dat-o este că, atunci cînd Ioan vede pe femeia beată de sîngele martirilor lui Isus, el este cuprins de o mare mirare. Dacă ar fi fost vorba numai de o persecuție din partea păgînilor, ar fi avut motive să se mire văzîndu-i arătîndu-și ura lor de moarte împotriva adevărului și acelor care îl mărturisesc? Că metropola lumii păgîne dedată cultului lui Marte, Jupiter, Venus și celorlalte divinități necurate și monstruoase ale mitologiei antice, se mînia împotriva Evangheliei care expunea toate aceste mârșăvii la lumina zilei, și că ea căuta să facă rău credincioșilor, trebuia să se aștepte la așa ceva; era un rezultat care trebuia în mod inevitabil să se producă, de îndată ce s-ar fi înțeles că creștinismul nu admite compromisuri. Dacă aceia care predicau n-ar fi spus nimic despre deșertăciunile păgîne și s-ar fi mărginit să prezinte Evanghelia ca pe un lucru mai bun decît toate acele lucruri cu care păgînismul putea să se laude, nici o îndoială că păgînii înșiși ar fi recunoscut-o în mare parte. Cu mult înainte de Constantin, puțin după moartea Domnului, unul dintre cei mai răi împărați romani propunea senatului ca Hristos să fie primit și adorat în Panteon. Dar gîndul de a da lui Hristos unicul loc pe care El poate să-1 ia, nu putea fi admis. Hristos cere nu numai locul suprem, ci un loc exclusiv față de oricare altul; de aceea nimic nu putea și nu poate fi mai respingător pentru păgînism, nimic de asemenea mai fatal pentru el, sub orice formă se prezintă, decît adevărul descoperit în Hristos, care nu admite nici un lucru care nu este el însuși adevărul hotărît și exclusiv.

În consecință creștinismul, atacînd direct păgînismul, era, dintre toate lucrurile, cel mai contrariu Romei păgîne. Trebuia deci să se aștepte ca ea să se ridice, cum a făcut-o, împotriva lui Hristos și a lor Săi.

Dar răul care lovea cu uimire pe profet nu era acesta. Era de a vedea că această tainică formă de rău, această contra-mărturie a dușmanului (nu anticrist, ci antibiserica), părea și era în mod larg acceptată ca sfînta biserică catolică a lui Dumnezeu; că creștinătatea a devenit prigonitorul cel mai înverșunat al sfinților lui Dumnezeu și s-a arătat aprinsă împotriva martorilor lui Isus, de o ură mai ucigătoare decît a avut vreodată păgînismul în vreun loc, nici în vreun timp. Iată ceea ce, foarte natural, trebuia să-1 umple de o mare uimire.

„Și îngerul mi-a zis: „De ce te miri? Îți voi spune taina acestei femei.” Dacă Ioan ar fi pătruns mai întîi în mod real sub suprafață, dacă el ar fi văzut că sub această frumoasă aparență de creștinătate, femeia era, din toate lucrurile care sînt sub soare, cel mai stricat și cel mai vrednic de unt pentru Dumnezeu, n-ar fi avut motive să fie surprins în felul acesta. De aceea îngerul îi spune: „Îți voi spune taina acestei femei și a fiarei care o poartă și care are cele șapte capete și cele zece coarne. Fiara pe care ai văzut-o era și nu mai este. Ea se va ridica din Adînc și se va duce la pierzare. Și cei care locuiesc pe pămînt, ale căror nume n-au fost scrise de la întemeierea lumii în cartea vieții, se vor mira cînd vor vedea că fiara era, nu mai este și va veni”. Cuvintele care termină acest pasaj, să reținem bine, descriu fiara în starea ei finală, cînd ea va intra în ciocnire cu Babilonul. Această remarcă ne va ajuta să înțelegem că, oricare a putut să fie condiția trecută a Babilonului, există o condiție și în viitor și în această stare viitoare ea trebuie să piară. În adevăr, remarcați aceasta: fiara, adică imperiul roman, este descrisă aici ca și cînd a existat altădată; apoi existența sa a luat sfîrșit, dar ea trebuie să apară din nou sub o ultimă formă cînd ea va veni din Adînc.

Oricît de coruptă ar fi fost Roma păgînă, ar fi fals să afirmăm că ea s-a urcat vreodată din Adînc. Cînd apostolul Pavel scrie sfinților care erau în Roma, el îi îndemna într-un chip deosebit să fie cu totul supuși, ca creștini, puterilor care erau atunci instituite. Pentru orice creștin din Roma, aceasta se aplica în mod evident la imperiul roman. Dar noi știm ce era atunci împăratul; niciodată n-a fost unul mai rău și totuși Dumnezeu prinde această ocazie chiar de a arăta creștinilor datoria lor cu privire la autoritatea omenească așezată în afară de ei și peste ei. „Căci nu este autoritate decît de la Dumnezeu. Și cele care există sînt rînduite de Dumnezeu”, acesta este principiul pe care îl pune apostolul relativ la puterile pămîntești. Iar aceasta nu înseamnă a ieși din Adînc.

Dar vine timpul cînd autoritatea va înceta de a fi rînduită de Dumnezeu; la această perioadă se referă ultima condiție a fiarei. Dumnezeu, în providența Sa, aprobă marile imperii de altădată și acest principiu continuă atîta timp cît Biserica este pe pămînt. De aceea noi trebuie să recunoaștem originea divină a guvernelor, chiar cînd cei care țin frînele lor o uită și își mențin autoritatea în lume ca un lucru care decurge din popor, independent de Dumnezeu. Dar se apropie ziua cînd îi va fi îngăduit Satanei să conducă lucrurile după propriul său plac. Pentru puțin timp (și ce îndurare din partea lui Dumnezeu că acest timp trebuie să fie scurt!), Satan va ridica un imperiu potrivit planurilor sale, imperiu care va ieși din principiile satanice care tăgăduiesc pe Dumnezeu. Aici este o parte din ceea ce pare a însemna faptul că fiara urcă din Adînc.

„Ea se va duce la pierzare”, este adăugat ca urmare. „Și cei care locuiesc pe pămînt, ale căror nume n-au fost scrise de la întemeierea lumii în cartea vieții, se vor mira cînd vor vedea că fiara era, nu mai este și va veni”.

Iată ceea ce va răsturna cu totul și maximele politicianilor și ideile obișnuite ale omului asupra istoriei. Niciodată n-a fost făcută o experiență asemănătoare. Care este imperiul care, după ce a existat, a dispărut, pentru a reapărea cu pretenții și o putere mai mare, și numai pentru a găsi sfîrșitul cel mai groaznic? Este un lucru cu totul străin de istorie. Una din ideile cele mai acceptate este că împărățiile se aseamănă omului prin aceea că încep, se ridică și cad. Dar, după cum omului îi este greu să creadă în învierea omului, nu e de mirare că el refuză să creadă în învierea unui imperiu. Marea diferență constă în aceea că, în cazul omului, Dumnezeu lucrează învierea, în timp ce, cînd va fi vorba

de imperiu, puterea Diavolului îl va ridica din nou. Fără îndoială, aceasta va fi o reapariție din toate punctele extraordinară și anormală, cu totul excepțională în istoria lumii. De aceea această înviere a imperiului roman va duce cu sine ca un torent pe oamenii uimiți. Ei știu puțin acum, pentru că ei nu cred ceea ce este scris aici, ceea ce este pe punctul de a ieși din Adînc. Satan va fi izvorul ridicării și puterii finale a acestui imperiu: el, și nicidecum Dumnezeu îi va da caracterul său.

„Aici este mintea care are înțelepciune: cele șapte capete sînt șapte munți pe care stă femeia. Sînt și șapte împărați." Am atins deja dubla semnificație a simbolului „munții”; „cinci au căzut, unul este, celălalt n-a venit încă”; adică al șaselea cap, acela care stăpînea în zilele lui Ioan, care indică forma imperială de guvernămînt. Nimic nu poate să fie mai clar. Avem aici o indicație de timp de o importanță majoră. O a șaptea formă trebuie să urmeze și, ceea ce este mai mult, a șaptea, sub un anumit raport, trebuia să fie a opta.

„Și fiara care era și nu mai este, ea însăși este un al optulea; este dintre cei șapte și merge la pierzare." Într-un sens, ea trebuia să fie o a opta formă de guvernămînt și, în alt sens, dintre cei șapte; a opta, poate, din cauza caracterului pe care i-1 imprimă învierea sa extraordinară, dar totuși una din cele șapte, pentru că din punct de vedere exterior este vechiul imperialism care reapare. Aceasta explică, mi se pare, capul rănit de moarte, care a fost în urmă vindecată (capitolul 13.3). Ea este dintre cei șapte, din punctul de vedere al caracterului său de imperiu; dar este un al optulea, pentru că, atunci cînd ea reînvie, originea sa este satanică. Nimic asemănător nu va fi fost văzut vreodată mai înainte.

„Cele zece coarne pe care le-ai văzut sînt zece împărați care n-au primit încă împărăția, ci vor primi autoritate ca împărați timp de un ceas împreună cu fiara." Ei trebuie toți să domnească în același timp cu fiara; acesta este unul din principalele elemente necesare înțelegerii acestui capitol. Toți aceia care cunosc istoria timpurilor trecute știu că, atunci cînd cei zece împărați au apărut, fiara, puterea imperială, nu mai exista. Pe ruina unității romane s-au ridicat cele zece împărății bine cunoscute, pe care barbarii le-au întemeiat după aceea. Eu nu ridic nici o problemă relativ la numărul împăraților. Știm că uneori au fost nouă, alte ori unsprezece și mai mult; dar, orice ar fi, afirm, potrivit istoriei, că ei n-au primit niciodată puterea ca împărați pentru unul singur și în același timp cu fiara, căci aceasta înseamnă aceste cuvinte: „un ceas împreună cu fiara." Este contrariul chiar care nu poate fi respins. Ei au primit puterea ca împărați, cînd fiara încetase de a exista. Astfel, cînd considerăm stingerea imperiului și ridicarea împărățiilor barbare, vedem, dacă ne alipim de ceea ce Dumnezeu ne-a spus, o diferență completă între istoria trecută și împlinirea sigură a profeției în viitor. Nu există, în expresii, nimic greu, nici cu două înțelesuri; omul singur este de condamnat cînd el le-a aplicat rău. Eu recunosc totuși bucuros că a existat deja o împlinire parțială. Se înțelege bine că Dumnezeu a voit, prin mijlocirea acestei cărți, să susțină și să mîngîie pe poporul Său în timpul unei epoci de întuneric; în harul Său, El a putut să dea o slabă lumină privitor la adevăratul folos al profeției, pentru a întări pe sfinți în încercările lor. Ei au suferit din partea Romei; și era ușor de văzut că prigonitoarea, descoperită în această carte și numită Babilon, este identificată cu Roma, cetatea împărătească. Pînă aici ei aveau dreptate. Nu avem motive să ne mirăm că o lumină parțială le-a fost de un astfel de ajutor. Ei nu aveau de asemenea decît o vedere imperfectă despre îndreptățire, o înțelegere și mai mică încă, dacă chiar se poate spune că a existat o astfel de înțelegere, despre Hristos drept Căpetenie sau Cap al Bisericii, despre preoția Sa și despre multe alte adevăruri. Ei nu aveau deci de asemenea decît foarte puține lumini asupra profeției, dar Domnul, prin puținul pe care ei îl posedau, îi susținea cu putere și le făcea mult bine.

Dar există vreo rațiune care să ne oblige să ne mulțumim cu măsura de lumină pe care o aveau sfinții de altădată? Nu, desigur, și aceasta este totuși aspra robie pe care tradițiile istorice o impun celor care sînt de acord cu ele. Neacceptînd decît ceea ce cunoșteau aceia care au trăit înaintea lor, ei se reduc astfel ei înșiși la cea mai mică măsură a adevărului. Cînd harul lui Dumnezeu este atît de abundent, cînd Cuvîntul Său este atît de bogat, atît de complet și atît de adînc, este trist să vezi copii ai lui Dumnezeu mulțumiți de a avea numai cu ce să-și salveze sufletele sau de a le împiedica să moară de foame. În prezența a tot ceea ce harul Său are în rezervă pentru ei, a acționa astfel nu este nici pentru slava Sa, nici pentru propria lor binecuvîntare. În toate lucrurile, singurul principiu adevărat este de a merge la izvorul adevărului divin, pentru a scoate din el răcorirea, puterea și dispozițiile în stare să împlinească lucrul la care Dumnezeu ne cheamă; este în afara oricărei îndoieli că Dumnezeu atrage într-un chip cu totul special atenția poporului Său asupra valorii Cuvîntului Său și îndeosebi asupra părții pe care o studiem acum. Este evident că versetul de care ne ocupăm nu are legătură nici cu puterea romană în unitatea sa, nici cu partea orientală sau bizantină, după ce imperiul a fost scindat, nici cu starea de fragmentare în care se găsea Apusul după răsturnarea lui Augustus. Într-adevăr, în timpul evului mediu au putut să fie zece regate (în contrast cu vechea stare în care fiara exista fără ele), dar nu avea, în același timp cu ei zece șefi, o fiară sau sistem imperial. Aceasta a condus la gîndul că papa era fiara. Dar această explicație nu răspunde exigentelor ] lui Dumnezeu; dimpotrivă, Scriptura furnizează argumente clare și puternice care demonstrează că nu s-ar putea aplica acest simbol papei, cel puțin ca fiind în el împlinirea completă. Un dublu fapt ne este înfățișat într-un chip distinct în acest verset, că cele zece coarne primesc puterea lor împărătească pentru același ceas sau același timp cu fiara, și nu după ce puterea acesteia a luat sfîrșit. Fiara și cei zece împărați exercită puterea simultan.

Aceasta ne scutește de o mulțime de comentarii; căci noi găsim totodată ceea ce este perfect simplu și ceea ce orice creștin care crede că această carte este Cuvîntul lui Dumnezeu, trebuie să recunoască. A introduce aici istoria, nu poate decît să ne arunce în încurcătură; cei care apelează cel mai mult la evidența pe care istoria o aduce, par de asemenea să ignorează cel mai mult faptele ei. Sînt de ajuns cunoștințele cele mai elementare; într-adevăr, cine printre noi nu știe, prin Biblia însăși, că la nașterea lui Hristos exista un imperiu roman guvernat de un sigur împărat și care nu era divizat în zece regate? A fost dat un decret ca să se facă recensămîntul întregii lumi. Dacă împărații ar fi existat și ar fi avut o parte la autoritate, cu toate că subordonată fiarei, ar fi trebuit cel puțin să fie consultați. Dar nu, era un decret absolut, emis fără îndoială de un șef unic al unui imperiu nedivizat. Cu cîteva secole mai tîrziu, se întîmplă nu numai împărțirea în imperiul de Apus și de Răsărit, ci și starea de diviziune a Occidentului, cînd n-a mai fost căpetenie împărătească. Profeția, din contră, ne arată că fiara care a reînviat și împărații separați domnesc în același timp, înainte ca judecata divină să le nimicească la venirea lui Hristos și a sfinților Săi. Prin urmare aceasta trebuie să fie într-o epocă viitoare.

Cît de bine se armonizează totul cu gîndul care predomină în toate timpurile moderne! Constituționalismul, cum este numit, este fructul sistemului teutonic, survenind peste acela al imperiului roman dezmembrat. Barbarii au introdus ideile de independență ca și de feudalitate; ei, prin urmare, au ținut piept pentru libertate, astfel că toate eforturile întreprinse de atunci pentru a reconstitui imperiul au eșuat complet. Motivul este limpede; există un obstacol, „cel ce o oprește" (2 Tesaloniceni 2.7). Lucrul nu poate să se facă înainte ca să sosească momentul. Cînd momentul va fi venit, divinul obstacol va fi ridicat și Diavolul va putea să facă tot ce el vrea mai rău. Latura politică a acestei acțiuni este descrisă aici cu o claritate și o concizie surprinzătoare. Cele zece coarne cu fiara trebuie toate să primească autoritatea — fiara exercitînd puterea imperială și cele zece coarne autoritatea ca regi; aceasta are loc într-unul și același timp, înainte ca să vină sfîrșitul. Este deci clar că

aceasta trebuie să aibă loc în viitor. Este imposibil de a vedea ceva în trecut care să se aplice aici cu oarecare aparență de dreptate. Scriptura și faptele sînt de acord pentru a respinge orice teorie asemănătoare. „Toți au același gînd și dau fiarei atît puterea cît și stăpînirea lor”. Pînă în prezent, contrariul a fost adevărat în istorie. Coarnele au luptat mereu unul contra altuia și chiar adesea contra papei. De la imperiul roman, niciodată lumea n-a văzut o putere imperială sub care total să se fi plecat. N-am auzit noi toți vorbindu-se despre echilibrul european? Acesta este lucrul de care națiunile s-au ocupat continuu, de teamă ca nici o putere să nu devină fiara. Dacă unele se unesc între ele, celelalte se grăbesc să vină în ajutorul celui mai slab, geloase cum sînt toate de a vedea pe una din ele cîstigînd o autoritate și o putere prea preponderentă și de a guverna tot restul. Dar în epoca pe care o contemplă aici văzătorul, toate aceste subtilități ale politicii vor fi luat sfîrșit. „Toți au același gînd și dau fiarei atît puterea cît și stăpînirea lor”, căpeteniei lor imperiale. „Ei se vor război cu Mielul, dar Mielul îi va birui, pentru că El este Domn al domnilor și împărat al împărăților și cei chemați, aleși și credincioși care sînt cu El, de asemenea îi vor birui”.

Dar n-am văzut încă sfîrșitul Babilonului. Robul pe care el l-a avut pentru a corupe pe cei mari și a otrăvi pe cei mici — caracterul său de idolatrie — a fost plasat înaintea noastră, ca și legătura lui cu fiara. Acum un conflict izbucnește. I se îngăduie femeii să fie urcată pe fiară, adică să influențeze și să guverneze imperiul, dar la sfîrșit ea devine obiectul urii celor zece coarne și a fiarei, care o pustiesc, o jefuiesc și o nimicesc.

„Apoi mi-a zis: „Apele pe care le-ai văzut, pe care stă prostituata sînt popoare, mulțimi, neamuri și limbi”. Astfel influența nu se exercita numai asupra fiarei, ea se întindea mult mai departe.

Hoardele gotice n-au fost încorporate la imperiu și ele nu erau coarne ale fiarei; ele nu i-au dat puterea lor, ci dimpotrivă, au nimicit-o pe a sa. Ele au zdrobit fiara, mult mai mult decît Babilonul. Istoria timpurilor trecute nu răspunde deci nicidecum la profeție.

„Cele zece coarne pe care le-ai văzut și fiara vor urî pe prostituată, o vor pustii și o vor lăsa goală. Carnea i-o vor mîncă și o vor arde cu foc.” Astfel coarnele și fiara se unesc într-o aceeași ură împotriva prostituatei: le vedem nu numai existînd împreună, ci unindu-se în schimbarea lor de sentiment cu privire la Babilon. O alianță între cei răi n-ar putea să dureze. Mai mult, noi vedem că nu Evanghelia, nici puterea Duhului Sfînt nu acționează pentru a nimici Babilonul, ci nelegiuitul imperiu latin reînviat, unit cu regatele sale vasale din Apus. O unire profană trebuie să se termine prin ură. Ei vor trata deci Babilonul cu dispreț, îl vor expune rușinii, vor pune mîna pe lucrurile lui și pe resursele lui și în sfîrșit îl vor nimici. Poate să existe ceva mai puțin rezonabil decît să gîndești că papa (admițînd că fiara îl reprezintă) se va uni cu diferitele căpetenii ale puterilor occidentale, regii catolici, pentru a nimici propriul său oraș sau propria sa biserică, fie că este privit Babilonul ca una sau ca alta? Unii caută să ocolească dificultatea, spunînd că pustiirea Babilonului este aceea pe care au făcut-o Romei hoardele barbare. Deci în trecut ar trebui raportate toate aceste evenimente. Ce confuzie! Aceasta nu este de ajuns să arate că un astfel de sistem nu stă pe nici o temelie solidă?

De aici provin eforturile care au fost făcute pentru a susține o falsă lecție în text. S-a voit să se mențină o noțiune care nu se potrivește cu adevărul; trebuie citit „cele zece coame și fiara” ceea ce implică prezența lor în aceeași perioadă și pentru o aceeași acțiune cu fiara, în scopul de a jefui apoi și de a distruge Babilonul. Dumnezeu Se servește de ei pentru a pune deoparte pe marea corupătoare religioasă, al cărui centru al puterii se găsește la Roma. Este ușor de a înțelege că puterea imperială poate să se dezvolte fără obstacol sub forma sa finală de violență, de răzvrătire contra Domnului și de apostazie. Religia, oricît de coruptă ar fi, lucrează ca un frîu asupra voinței umane, ca și un guvern, chiar dacă este rău. Cel mai rău dintre guverne valorează mai mult decît anarhia. Nu vreau totuși să spun că o religie coruptă valorează mai mult decît absența religiei, dar în toate cazurile este ceva care îi tulbură pe oameni și este un spin pentru cei care nu vor religie nicidecum.

Aceasta este cauza pentru care coarnele și fiara se unesc împotriva prostituatei și o pustiesc. Mîngîierile cu care au desfătat-o împărații pămîntului, supunera fiarei la influența sa, fac cu atît mai amară ura lor, cu atît mai arzătoare furia lor contra aceleia care, necredincioasă lui Dumnezeu, se slujește de Numele lui Hristos pe care ea îl uzurpase și dezonorase, pentru a cîștiga ceea ce acum era pierdut fără întoarcere. „Căci Dumnezeu le-a pus în inimi să-l aducă la îndeplinire gîndul: să se învoiască pe deplin și să dea fiarei împărăția lor, pînă se vor împlini cuvintele lui Dumnezeu.” Acesta este un timp de amăgire puternică, să nu uităm.

„Și femeia pe care ai văzut-o este cetatea cea mare care are stăpînire peste împărățiile pămîntului.” Roma singură răspunde la această descriere. „Femeia” este simbolul mai general, desemnîndu-o ca pe marea cetate imperială; „prostituata” o reprezintă în caracterul său religios, dar stricat, cuprinzînd Roma papală, dar neterminîndu-se cu papalitatea așa cum este ea în prezent.

## Capitolul 18

Acest capitol nu ne va opri mult timp. Găsim aici, nu legătura Babilonului cu fiara, ci descrierea căderii orașului, cu cîntecele funebre ale diferitelor clase de oameni care se plîng pentru că ea a dispărut de pe scena de aici de pe pămînt. În același timp Dumnezeu înștiințează pe poporul Său despre ruina Babilonului și îl invită să iasă din el. „Leșiti din mijlocul ei, poporul Meu, ca să nu fiți părtași la păcatele ei și să nu primiți din pedepsele ei! Pentru că păcatele ei au ajuns pînă la cer; și Dumnezeu Și-a adus aminte de nedreptățile ei.” Auzim în urmă acest cuvînt: „Răsplățiți-i cum v-a răsplătit ea și întoarceți-i de două ori cît faptele ei! Turnați-i de două ori mai mult în potirul în care a amestecat ea! Pe cît s-a slăvit pe sine însăși și a trăit în lux, pe atît dați-i chin și întristare. Pentru că zice în inima ei: „Stau ca împărăteasă, nu sînt văduvă și nu voi vedea întristarea”. Adică Babilonul este văzut în acest capitol, nu atît sub forma sa misterioasă și religioasă, dînd curs la tot felul de confuzii între adevăr și eroare, între bine și rău, otrăvind, amăgind și corupînd, după cum toți pot să vadă, prin fatala și vătămătoarea sa influență religioasă; dar el apare aici în chipul cel mai evident, ca ajutînd și împingînd lumea în tot luxul și desfătărilor și mîndria vieții — tot ceea ce oamenii numesc „civilizație”. Aceasta este tratat în capitolul nostru cu multe amănunte, în același timp fiindu-ne prezentate regretele și plînsurile celor care se bocesc din cauza căderii Babilonului și a pierderii bogățiilor lor. Dar istorisirea nu se termină fără ca Duhul lui Dumnezeu să ne fi arătat un alt aspect al Babilonului. „Atunci un înger puternic a ridicat o piatră ca o piatră de moară și a aruncat-o în mare, zicînd: „Cu așa violență va fi aruncat Babilonul cetatea cea mare, și nu va mai fi găsit.” Cauza este arătată la sfîrșit; nu numai îi este spus: „pentru că toate neamurile au fost amăgite de vrăjitoria ta”, dar mai presus de orice, „în ea a fost găsit sîngele prorocilor și al sfinților și al tuturor celor care au fost înjunghiați pe pămînt.” Ce fapt grav și solemn în guvernarea lui Dumnezeu! Cum se poate ca acest sistem josnic, corupt și închinător la idoli din zilele din urmă, să fie vinovat de sîngele tuturor martirilor? Pentru că a urmat duhul și astfel a acceptat moștenirea tuturor acelor care, din zilele lui Cain, au ridicat mîinile lor împotriva fraților lor drepti. În loc de a scoate un avertisment din

răutatea acelor care au fost înaintea lui, care, pe de o parte, antrenau prin amăgirile lor și, pe de alta, persecutau, Babilonul, de câte ori a putut, a întrecut pe înaintașii lui, pînă ce, în sfîrșit, lovitură judecătii divine l-a atins. Aceasta este regula obișnuită a lui Dumnezeu în judecățile Sale. El nu le lasă să cadă neapărat asupra aceluia care, cel dintîi, a introdus răul, ci asupra acelor care au mers pe aceeași cale vinovată și poate au agravat răul, în loc de a se întoarce de la el. Și cînd Dumnezeu judecă, nu este numai pentru răul săvîrșit de aceia pe care îi lovește judecata, ci pentru tot, de la început pînă în momentul judecătii.

Departe ca acest fel de a proceda să fie nedrept, este, dintr-un punct de vedere divin, calea celei mai înalte dreptăți. Să luăm de exemplu membrii unei familii. Să presupunem că tatăl s-a îmbătat. Dacă există la fiii săi o sîcînteie de sentimente cinstite, nu numai ei vor simți o rușine adîncă și o vie durere din cauza greșelii tatălui lor, dar, ca aceia dintre fiii lui Noe care simțeau ce datorau tatălui lor, ei se vor strădui să arunce vreo manta de dragoste asupra aceluia pe care nu-l pot tăgădui și de la care totuși își întorc ochii, dar cu siguranță mai presus de orice, ei vor veghea ca să nu se lase surprinși ei înșiși de acest rușinos păcat. Dar vai! în familie se găsește un fiu care, în loc de a scoate învătătură din ceea ce i s-a întîmplat tatălui său, profita de ocazie ca să-și satisfacă aceeași patimă. Lovitura cade asupra lui, nu asupra ticălosului tată. El este dublu vinovat, pentru că a văzut goliciuna tatălui său, că a înțeles că trebuia să o acopere și n-a făcut-o. El ar fi trebuit să urască păcatul, avînd în același timp pentru tatăl său cea mai adîncă milă. În loc de aceasta, el dimpotrivă, a stăruit în același curent al răului și face poate mai rău decît tatăl său; astfel vina lui este agravată.

Iată tocmai ceea ce avem aici. Babilonul auzise diferitele mărturii ale lui Dumnezeu: nici o parte a adevărului nu-i fusese ascunsă. După cum altădată Babilonul din Caldeea putuse să cunoască legea și profeții, predicarea Evangheliei a răsunat în aceasta, care trebuie să audă de asemenea mărturia finală a lui Dumnezeu, Evanghelia împărăției care va fi vestită în zilele din urmă. Dar el ține la obiceiurile sale, la puterea sa și respinge adevărul. El va ajunge să disprețuiască tot ceea ce este cu adevărat divin; el nu va întebuița din Cuvîntul lui Dumnezeu decît ceea ce el va putea să strice pentru a-l face să slujească să crească propria sa impor-tanță, să obțină o mai mare autoritate asupra cugetelor și să se bucure mai din plin de lux și de plăceri în această lume; el va face totul pentru a șterge orice amintire a cerului și a face din această lume un fel de paradis pe care el îl va înfrumuseța, nu printr-o religie curată și fără pată, ci cu ajutorul artelor omenești și al idolatriilor din lume. Aceasta va face să izbucnească indignarea și judecata lui Dumnezeu peste ultima fază a Babilonului, astfel că tot sîngele vărsat pe pămînt se va cere de la el și el va fi judecat în consecință. Este evident că aceasta nu împiedică deloc ca, la judecata celor morți, fiecare om să fie judecat pentru propriul său păcat. Acest adevăr rămîne. Ziua Domnului pentru lume nu anulează cu nimic căile Sale și acțiunea Sa față de fiecare suflet individual. Judecata morților este strict individuală, judecățile care ating lumea nu sînt individuale; ele vin asupra ei ca altădată asupra Israelului, adică ele cad peste neamuri; ele sînt incomparabil mai severe pentru creștinătatea coruptă sau Babilonul, cum ea este numită aici, pentru că ea s-a bucurat de privilegii mult mai mari.

După acest principiu al guvernării lui Dumnezeu, nu numai vinovăția personală vine sub judecată, ci aceea care, prin disprețuirea mărturiei lui Dumnezeu, s-a acumulat astfel din punct de vedere moral din epocă în epocă, din pricina chiar a mărturiei lui Dumnezeu și a răutății în care oamenii s-au complăcut, în ciuda acestei mărturii.

## Capitolul 19

„După aceste lucruri am auzit în cer ca un glas puternic de mulțime multă, zicînd: „Aleluia! Mîntuirea, slava și puterea sînt ale Dumnezeului nostru. Pentru că judecățile Lui sînt adevărate și drepte: pentru că a judecat pe prostituata cea mare, care a stricat pămîntul cu desfrîul ei și a răzbunat sîngele robilor Săi, din mîna ei". Și au zis a doua oară: „Aleluia!... Fumul ei se ridică în sus în vecii vecilor!"

Duhul pune acum în contrast cu căderea Babilonului, nunta miresei, șotia Mielului. Babilonul a înfățișat falsa biserică, atîta timp cît fusese vorba de Biserică; ea devine în sfîrșit corupătoarea finală si atunci de asemenea este ridicată ultima mărturie a lui Dumnezeu. Fără îndoială, a existat în timpurile trecute o formă de corupție asemănătoare, în raport cu Israel, adică natural, Babilonul literal a existat mai întîi; dar aici el este simbolic. Cînd Roma este scoasă în evidență, o misterioasă nelegiuire moștenește numele bine cunoscut de Babilon și ea nu-și exercită acțiunea numai în timpul creștinismului, ci de asemenea la sfîrșitul veacului, după ce Biserica nu mai este recunoscută pe pămînt și cînd vine perioada judecăților. Să ne amintim bine că a lăsa de o parte această ultimă parte a existenței Babilonului mistic, împiedică în mod fatal de a avea o înțelegere completă și exactă a Apocalipsei.

Pentru ultima dată, cei douăzeci și patru de bătrîni si cele patru făpturi vii sînt așezate înaintea noastră; adică sfinții de sus sînt încă văzuți ca fiind căpeteniile preoției glorificate si de asemenea ca puterea executivă în administrarea judecătii lui Dumnezeu. Dar un glas iese din scaunul de domnie, spunînd: „Lăudați pe Dumnezeul nostru, toți robii Lui, voi care vă temeți de El, mici și mari!" Și am auzit, ca un glas de mare mulțime, ca vuietul unor ape multe, ca bubuitul unor tunete puternice, zicînd: „Aleluia! Domnul, Dumnezeul nostru, Cel Atotputernic a început să împărătească. Să ne bucurăm si să ne înveselim si să-I dăm slavă, fiindcă nunta Mielului a venit si șotia Lui s-a pregătit!" Acum ne este prezentat simbolul miresei; ea este în vedere, iar bătrînii ca și făpturile vii dispar.

Să spunem oare că bătrînii și făpturile vii luați împreună trebuie să fie acum considerați ca fiind mireasa? Că sfinții reprezentați mai întîi sub prima din aceste figuri, sînt din acest moment sub numele și figura de mireasă? Părerea mea nu este întocmai așa. Bătrînii sînt căpeteniile cerești ale preoției, cuprinzînd, cum cred, sfinții Vechiului Testament și pe aceia ai Noului; adică ei nu reprezintă numai Biserica, trupul lui Hristos. Cînd Mielul care a fost înjunghiat și care a răscumpărat pentru Dumnezeu prin sîngele Său, oameni din orice semîinție, de orice limbă, din orice popor și de orice neam, este lăudat în cer, cele patru făpturi vii, pînă acum deosebite, se unesc cu bătrînii. Sfinții glorificați trebuie din acel moment să administreze puterea într-un chip superior îngerilor. De aceea, începînd din capitolul 5, cele patru făpturi vii sînt intim asociate bătrînilor, cum le găsim la sfîrșitul capitolului 19.

Dar cînd aceste simboluri dispar, cînd nu se mai văd pe scenă nici bătrînii nici făpturile vii, pentru că o nouă acțiune a lui Dumnezeu, adică împlinirea bucuriei Bisericii ia loc, atunci nu numai mireasa ne este înfățișată, ci cu ea o nouă clasă de sfinți.

În adevăr, citim mai întîi: „Șotia Lui s-a pregătit si i s-a dat să se îmbrace cu in subțire, strălucitor si curat". Inul subțire, sînt faptele drepte ale sfinților". Nu este spus: „dreptatea", ci „faptele drepte ale sfinților". Nu este deci dreptatea cu care ei au fost îmbrăcați în Hristos, ci tot ceea ce Dumnezeu, chiar în acest moment, recunoaște că a fost în ei după voia Lui, cu toate că a fost produs, fără nici o îndoială, prin lucrarea Duhului lui Hristos. În al doilea rînd, cu toate că este vorba de ceea ce aparține fiecărui sfînt, gîndul exprimat nu este că Biserica îl are numai

în acest sens, că fiecare individ care o compune, îl posedă ca propria sa parte, ci că mireasa, adică Biserica în slavă, o are în totalitate. Individul se va bucura de asemenea fiecare de roadă muncii sale; aceasta este adevărat la locul său, cum vom vedea și este punctul important când este vorba de răsplătire. Dar este vorba de mireasă în cer: ea, ca totalitate, este îmbrăcată cu faptele drepte (dreptățile) ale sfinților. Ceea ce Duhul lui Dumnezeu arată în acest verset 8, nu este îndreptățirea care vine printr-un Altul, aceea care ne este socotită și prin care noi sîntem socotiți drepti, ci o dreptate personală și practică. Fără îndoială noi avem de asemenea cealaltă dreptate, căci pentru a putea să stăm înaintea lui Dumnezeu ne trebuie ceea ce nu se găsește decît prin Hristos și în Hristos, ceea ce este de un caracter cu totul altul și mult mai înalt cînd o comparăm cu „faptele drepte” ale sfinților.

După ce am văzut mireasa astfel împodobită, citim: „Și apoi mi-a zis: „Scrie: „Ferice de cei chemați la ospățul nuntii Mielului!” Aceste cuvinte îmi dovedesc ceea ce am anticipat mai sus, că cei douăzeci și patru de bătrîni și cele patru făpturi vii nu reprezintă numai Biserica. În adevăr, cînd aceste simboluri dispar pentru a face loc aceluia al miresei, vedem în același timp apărînd în-vitații la ospățul nuntii Mielului. Cine sînt ei? Nu putem să-i vedem în sfinții perioadei apocaliptice, care, în acest moment, nu sînt încă înviați dintre cei morți, cum o dovedește capitolul următor. După gîndul meu, invitații sînt sfinții din Vechiul Testament, prietenii Mirelui (a se vedea Ioan 3.29). Astfel, bătrîni și cele patru făpturi vii reunite, cum le vedem chiar din capitolul 5, cuprinzînd totodată pe sfinții Vechiului Testament și Biserica, mireasa lui Hristos; și de îndată ce aceasta este menționată în mod distinct, ceilalți sînt înfățișați ca formînd un corp aparte.

Apoi profetul cade la picioarele îngerului pentru a i se închina și fapta aceasta dă loc unui serios avertisment. Nu numai că îngerul îl mustră pe Ioan, spunîndu-i că el nu este decît un rob împreună cu el și cu frații lui care au mărturia lui Isus și că prin urmare nu se cuvine deloc să-i aducă o închinare care nu este datorată decît lui Dumnezeu care l-a trimis pentru a sluji, ci, mai mult, el ne învață că Duhul de profeție, acela care vorbește în această carte este mărturia lui Isus. Astfel, mărturia lui Dumnezeu nu este limitată la Evanghelie și la Biserica pe pămînt, ci după ce aceasta a fost luată în cer, Duhul profetic care caracterizează Apocalipsa este deopotrivă o mărturie a lui Isus. Este foarte important de a face să reiasă acest fapt, pentru că unii l-au neglijat, socotind că Evanghelia și ceea ce îi corespunde ei, adică prezența Duhului Sfînt, sînt aceleași în toate timpurile, în timp ce alții au gîndit că Apocalipsa, chiar din capitolul 4, netrîtînd decît despre iudei și despre neamuri, ca și despre starea lumii sub judecățile lui Dumnezeu, nu poate să fie în această perioadă, în nici un fel, o mărturie a lui Isus. Dar în realitate este una. Mărturia Lui este duhul prorociei și acesta în toată Apocalipsa, după ce s-a terminat ceea ce are legătură cu cele șapte Biserici. Pentru noi, noi cunoaștem Duhul Sfînt mai degrabă ca un duh de părtășie cu Hristos; dar în curînd, cînd vom fi fost răpiți la cer pentru a fi totdeauna cu Domnul, Duhul va lucra cu tot atît putere de viață în aceia care se vor supune lui Dumnezeu pentru a primi mărturia profetică, care este aici arătată ca fiind aceea a lui Isus. Apoi cerul se deschide și înaintea ochilor noștri se desfășoră scena cea mai solemnă. Nu templul apare aici, deschis pentru a lăsa să se vadă chivotul legămîntului, garanție a credincioșiei lui Dumnezeu față de Israel, obiectul sfaturilor Sale; nu este numai, ca la începutul profeției, o ușă prin care văzătorul este primit în cer pentru a privi aici căile lui Dumnezeu față de lume în totalitatea sa, cu toate că în aceste două cazuri totul se grupează evident în jurul Domnului Isus. Cerul se deschide în vederea unor fapte de o gravitate mai mare și de o importanță incalculabilă pentru om, pentru univers și pentru dușman. Hristos însuși vine să arate, în fața lumii, drepturile Sale ca împărat al împărățiilor și Domn al domnilor. „Apoi am văzut cerul deschis și iată un cal alb”, simbol al unei puteri biruitoare care înaintea pentru a supune. „Cel care stătea pe el se numește „Cel credincios” și „Cel Adevărat” și El judecă și Se luptă cu dreptate”. Nu numai că este vorba să ajute pe sfinții Săi prin harul Său, ci este vorba de puterea Sa suverană pentru a judeca pămîntul. „Ochii Lui sînt ca para focului; pe capul Lui sînt multe diademe”. În același timp cu discernămintul necesar pentru a judeca, el posedă în mod clar toate drepturile la domnie.

„Avînd un nume scris, pe care rumeni nu-L știe, decît numai El singur”. El pare îmbrăcat, ca om, de o slavă pe care nimeni nu l-o poate contesta, dar ne este reamintit cu cea mai mare grijă că El are ceea ce este mai presus de om — mai presus de orice creatură, căci „nimeni nu cunoaște pe Fiul afară de Tatăl”. A purta un nume pe care nimeni nu-l cunoaște decît El singur, mi se pare că ar corespunde cu această declarație. El este o persoană divină, oricare ar fi noul caracter sub care El Se prezintă pentru lume. „Este îmbrăcat cu o haină muiată în sînge”. El vine pentru a face răzbușnarea, iar culoarea veșmîntului său este pentru cei răzvrătiți un semn al morții. „Și Numele Său este: „Cuvîntul lui Dumnezeu”. El era Cuvîntul lui Dumnezeu cînd descoperea harul; în curînd El va apare ca atare cînd va veni să execute judecățile lui Dumnezeu. În aceste două manifestări ale Lui însuși, El este expresia a ceea ce este Dumnezeu; Evanghelia lui Ioan și Apocalipsa ni-L fac cunoscut perfect sub acest dublu caracter de har și de judecată.

„Ostile din cer îl urmau pe cai albi, îmbrăcate cu în subțire, alb și curat”. Aflăm de aici cine sînt persoanele care formează suita sa. Acestea sînt sfinți slăviți, și nu îngeri. Aceasta este confirmat prin ceea ce am citit în capitolul 17.14. Cînd fiara cutează să se lupte cu Mielul, Mielul o va birui și cei cu El „cei chemați și aleși și credincioși”, termeni care, în totalitatea lor, nu pot nicidecum să se aplice îngerilor. Îngerii nu sînt niciodată „chemați”, cu toate că sînt „aleși”; și cu toate că epitetul de sfinți le este dat în Scriptură, nu se spune nicăieri despre ei ca fiind „credincioși”. Într-adevăr, această expresie care presupune erimarea și exercițiul credinței, se potrivește mai presus de orice omului. Cît despre termenul „chemați”, el nu poate evident să se aplice îngerilor, pentru că apelul adresat unei persoane presupune că ea este scoasă afară dintr-o anumită stare pentru a fi adusă într-una mai bună; dar acesta nu poate fi cazul unui înger. Îngerii căzuți nu sînt chemați, iar sfinții îngeri nu au nevoie să fie chemați — ei sînt păstrați. Chemarea este roadă lucrării harului lui Dumnezeu și nu are loc decît după cădere. Cînd omul era nevinovat, nu era nevoie de chemare pentru el, dar de îndată ce a păcătuit, cuvîntul lui Dumnezeu a venit la el, și el a fost chemat. Este deci evident, prin compararea acestor două versete 17.14 și 19.14, că aceia despre care este vorba în acesta din urmă sînt sfinții slăviți care îl urmează pe Domnul cînd El iese din cer. Ei nu sînt văzuți aici ca mireasă; această figură nu s-ar potrivi nicidecum cu scena care este așezată sub ochii noștri. Cînd împăratul înaintea pentru a obține biruința, judecînd oamenii și o lume răzvrătită, sfinții îl însoțesc nu în calitate de mireasă, ci ca oștirile care sînt în cer, cuprinzînd astfel, fără nici o îndoială, pe invitații la ospățul nuntii. Astfel toți sfinții slăviți iau locul lor în suita Domnului.

Remarcați în același timp că nu este spus despre ei că sînt executorii judecării, cum este Hristos. Dumnezeu l-a dat Lui toată judecata (Ioan 5.22,27) și nu neapărat nouă. Noi putem să avem aici o anumită parte, dar aceasta nu este lucrarea noastră, mi se pare. De aceea nu se vorbește deloc de sabia care iese din gura sfinților și nu vedem oștirile îmbrăcate ca Domnul. Ele îl urmează cu simbolul puterii biruitoare și nimic mai mult; „îmbrăcați cu în subțire, alb și curat.” Noi știm, din alte scrieri, că îngerii vor fi prezenți la această scenă, dar aici nu este vorba despre ei.

„Din gura Lui ieșea o sabie ascuțită, ca să lovească neamurile cu ea; îi va păstori cu un toiag de fier”. Este de remarcat că s-a făgăduit sfinților că ei vor avea autoritate asupra neamurilor și „le vor păstori cu un toiag de fier” (Apocalipsa 2.26,27); dar nu este vorba de sabie

pentru ei. Ei primesc puterea pentru a domni, dar nu pentru a executa judecata în acest chip teribil, atribuită Domnului însuși. „Și va călca în picioare teascul vinului mîniei aprinse a lui Dumnezeu Cel Atotputernic”, caracter de judecată care nu este niciodată indicat ca aparținînd sfinților. „Pe haină și pe coapsă avea scris numele acesta: „împăratul împăraților și Domnul domnilor.”

Citim apoi cuvintele îngerului și chemarea sa către toate păsările care zboară prin mijlocul cerului: „Veniți, adunați-vă la ospățul cel mare al lui Dumnezeu, ca să mîncăți carnea împăraților, carnea celor viteji, carnea cailor și a celor care stau pe ei, și carnea a tot felul de oameni, liberi și robi, mici și mari!”

Apoi vine strîngerea la un loc și lupta. „Și am văzut fiara și pe împărații pămîntului și armatele lor, adunate ca să facă război cu Cel care ședea călare pe cal și cu armata Lui. Și fiara a fost prinsă” (prinsă vie); „și împreună cu ea era prorocul mincinos, care făcuse înaintea ei semnele cu care amăgise pe cei care primiseră semnul fiarei și se închinaseră icoanei ei.” Astfel, a doua fiară din capitolul 13 nu mai este văzută ca putere pămîntească, ci ca proroc mincinos. Toată energia pe care ea o desfășura pentru a-i deruta pe oameni, pe care o exercita în prezența primei fiare, îi aparțin nu multă vreme; acum nu mai e vorba despre ea, ci ca proroc mincinos, puterea spirituală este în întregime în mîinile ei. Se înțelege că prin acest cuvînt de „putere spirituală” nu trebuie să înțelegem nimic altceva decît rău.

„Amîndoi aceștia au fost aruncați de vii în iazul de foc, care arde cu pucioasă.” Astfel judecata veșnică i-a lovit dintr-o dată. Prinși asupra faptului unei trădări și al unei răzvrătiri evidente, ce nevoie era de vreo altă formă de judecată? „Iar ceilalți au fost uciși cu sabia care ieșea din gura Celui care ședea călare pe cal. Și toate păsările s-au săturat din carnea lor.” Groaznică este soarta lor, dar cu toate acestea, deloc asemănătoare cu aceea a căpeteniilor lor.

## Capitolul 20

Apoi este descris un alt fapt de o importanță imensă: Satan este legat. Nu-i mai este îngăduit să se plimbe și să dea tîrcoale încoace și încolo prin lume, înlănțuind-o în vicleniile lui și tîrînd-o la nimicire.

„Apoi am văzut un înger coborîndu-se din cer, avînd cheia Adîncului și un lanț mare în mînă. El a pus mîna pe balaure, șarpele cel vechi, care este Diavolul și Satan, și l-a legat pentru o mie de ani.” Aceasta nu este încă judecata sa finală. „L-a aruncat în Adînc, l-a închis și a pecetluit intrarea deasupra lui, ca să nu mai înșele neamurile, pînă se vor împlini cei o mie de ani. După aceea trebuie să fie dezlegat pentru puțin timp.”

Atunci ochii noștri sînt întorși de la aceste scene îngrozitoare și duși spre o altă scenă, potrivită să mîngîie și să bucure inima.

„Și am văzut niște scaune de domnie; și celor ce au stat pe ele, li s-a dat judecata. Și am văzut sufletele celor ce li se tăiasc capul din cauza mărturiei lui Isus și din cauza Cuvîntului lui Dumnezeu, și ale celor ce nu se închinaseră fiarei și icoanei ei și nu primiseră semnul pe frunte și pe mînă. Ei au înviat și au împărțit cu Hristos o mie de ani.” Nu presupunem că ar fi necesar să demonstrăm pe larg că nu trebuie să luăm acest verset ca reprezentînd numai creștinismul și urmările sale.

Majoritatea acelor care citesc aceste pagini, dacă nu toți, înțeleg că este vorba de o înviere adevărată. Acesta nu este un limbaj figurat, ca atunci cînd este spus despre fiul risipitor: „Acest frate al tău era mort și a înviat...” sau cînd se vorbește despre restaurarea Israelului, care este comparată cu o înviere dintre cei morți (Romani 11.15. comparați Ezechiel 37 și Daniel 12) pentru restul lumii. Viziunea ne arată scaune de domnie și pe cei care le ocupă, apoi alte persoane care le sînt asociate; explicația pe care autorul insuflă o dată acestei scene arată că este vorba de „prima înviere”, învierea dintre cei morți a celor dreپți. Să analizăm diferitele grupuri ale celor care au parte de prima înviere.

În primul rînd citim: „Am văzut niște scaune de domnie; și celor ce au stat pe ele li s-a dat judecata.” Cînd Ioan îi vede, scaunele de domnie erau deja ocupate; în loc de a fi obiectele judecării, aceia care sînt așezați pe ele exercită judecata, pentru că ea le este dată. Cine sînt aceste persoane pe care le vedem astfel învestite cu o autoritate de judecată atît de glorioasă și care domnesc împreună cu Hristos, așa cum vedem mai departe? Evident, sînt aceiași sfinți pe care i-am văzut mai întîi reprezentați prin bătrîni, în cer, apoi prin bătrîni și cele patru făpturi vii, în urmă prin mireasă și cei chemați la ospățul nunții, și în sfîrșit prin armatele care ies din cer în suita Domnului. Nu mai este vorba, în punctul în care viziunea ne-a condus, de a vesti căile și sfaturile lui Dumnezeu, nici de a lupta împotriva fiarei și a împăraților. De aceea profetul întrebuintează alte figuri. Este vorba de o împărăție și vedem scaune de domnie pe care sînt așezați aceia care domnesc împreună cu Hristos. Cu această ocazie, să remarcăm în treacăt că limbajul simbolic este tot atît de hotărît ca oricare altul; departe de a fi lipsit de precizie, el nu lasă deloc să rămînă ceva vag și, ba mai mult, el posedă o energie care îi este specifică.

Al doilea lucru care se cuvine să-l observăm aici este că Ioan vede suflete — sufletele acelor care fuseseră decapitate pentru mărturia lui Isus și pentru Cuvîntul lui Dumnezeu. Dacă ne ducem cu gîndul la capitolul 6.9, vom recunoaște acolo pe acești martiri văzuți sub altar, ca cenușa unei arderi-de-tot oferită lui Dumnezeu. Ei strigaseră către Stăpînul lor suveran să răzbune sîngele lor asupra dușmanilor lor și li se spusese să aștepte încă puțin timp, pînă ce alții, împreună slujitori cu ei și frații lor, aveau să fie omorîți. Aici aceștia din urmă apar de asemenea. Aceștia sînt martirii care au suferit cînd fiara s-a ridicat sub ultima sa formă, cu ambițiile ei de blestem și cînd a doua fiară a pus să fie omorîți toți aceia care nu voiau nici să adore fiara, nici să se închine icoanei ei, nici să primească numărul numelui ei (capitolul 13). Ei formează a treia clasă menționată în acest pasaj.

Cei dintîi sînt aceia care îl urmau pe Hristos cînd El a ieșit din cer. Ei erau deja înviați din morți și slăviți; de aceea ei sînt imediat văzuți așezați pe scaune de domnie, în timp ce celelalte două clase de persoane sînt încă în starea de duhuri despărțite de trup. „Și sufletele”, este spus despre ele; dar nu este nici un motiv pentru a nu lua acest cuvînt în sensul simplu și literal. Sînt „sufletele”, nu persoanele (trup și suflet) celor ce au fost decapitați. Ioan vede starea în care ele se găsesc mai întîi. Trebuie în plus să avem grijă să nu amestecăm laolaltă cele două clase de pe urmă, cum o fac traducerea obișnuite. Trebuie să citim „... și ale celor care nu se închinaseră fiarei și icoanei ei și nu primiseră semnul pe frunte și pe mînă. Ei au înviat și au împărțit cu Hristos o mie de ani.” Astfel, cei pe care i-am văzut mai întîi ca duhuri despărțite de trup, „sufletele”, au fost înviate, reunite cu trupurile lor și ei au înviat și au împărțit cu aceia care erau deja așezați pe scaune de domnie.

Nimic mai simplu și mai frumos decît felul în care acest verset 4 rezumă toată Apocalipsa. Viziunile acestei cărți profetice nu se deschid prin răpirea sfinților în cer, ci arătîndu-i, chiar de la început, deja slăviți. Ei sînt adesea așezați înaintea văzătorului și totdeauna într-o stare

completă, care nu implică nici o adăugare la numărul lor. Răpirea Bisericii și a sfinților Vechiului Testament, răpiți toți împreună ca să întâmpine pe Domnul, trebuie deci deja să fi avut loc. De aceea îi vedem însoțind pe Domnul când iese din cer și apoi așezați pe scaunul de domnie. Când Hristos vine să ocupe scaunul de domnie care îi aparține, ei, prin har, iau locul pe scaunele lor.

Apoi sfinții care au suferit pentru Hristos, în timp ce aceștia dinții erau în cer, înviază și trăiesc. Domnul nu lasă pe nici unul lipsit de această fericire. Toți acei care au suferit, fie în primele persecuții ale perioadei apocaliptice (capitolul 6), fie în acelea care au venit mai târziu (capitolul 13.15), până la nimicirea Babilonului, toți sînt acum înviați dintre cei morți și introduși astfel într-o stare potrivită pentru a domni cu Hristos, în aceeași măsură ca sfinții din Vechiul Testament și din Biserica însăși. „Ei au înviat” este spus; și înțelesul pe care noi îl dăm acestei expresii este confirmat de ceea ce urmează: „Ceilalți morți n-au înviat pînă nu s-au sfîrșit cei o mie de ani. Aceasta este întîia înviere”. Nu trebuie totuși să presupunem că toți cei care au parte de prima înviere, înviază în aceeași clipă. Aceasta ar fi o greșeală. Cu siguranță există (fără să socotim învierea celor răi la sfîrșit), două mari acte de înviere; unul cînd, într-o clipă, într-o clipeală din ochi, sfinții Vechiului Testament și Biserica (morții în Hristos) vor învia, și cînd sfinții vii vor fi schimbați și toți împreună vor fi răpiți în cer; celălalt, cînd după ce Satan a fost legat, după judecata Babilonului, a fiarei și a prorocului mincinos, martirii acestor vremuri din urmă vor învia pentru a domni cu Hristos. Și nu menționez ceea ce ar avea un caracter excepțional sau deosebit, ca de exemplu, învierea celor doi martori din capitolul 11, care, fiind omorîți, au înviat după trei zile și jumătate și s-au urcat la cer. Vorbesc de două acte generale în care două clase de sfinți sînt înviați. Chipul în care Scriptura vorbește despre înviere, lasă din plin loc la această interpretare; căci, cînd este spus: „Eu îl voi învia în ziua de la urmă”, ziua de la urmă nu înseamnă un simplu moment, ci o perioadă de timp. Cu siguranță, dacă noi considerăm ca o totalitate pe sfinții Vechiului Testament și Biserica, și ca o altă totalitate pe sfinții apocaliptici (dacă eu pot să-i desemnez astfel), cei dinții înviază totîntre în aceeași clipă; și ceilalți toți de asemenea în aceeași clipă; dar între învierea celor două clase există un interval de timp. Nu numai că nu există o singură expresie în cuvîntul lui Dumnezeu, care să includă că toți sfinții din toate epocile înviază în același moment, dar Cuvîntul ne arată, din contră, că trebuie să existe mai multe acte în prima înviere. Pasajul cu care ne ocupăm face să se vadă lucrul acesta și nu există deloc altă interpretare care să poată să mulțumească pe deplin.

Așa fiind lucrurile, o mare lumină se află aruncată asupra întregii cărți. Și ce vom spune de înțelepciunea minunată a Domnului? Aceasta este „prima înviere”; nu înseamnă că toți sfinții au fost înviați înainte ca să înceapă Împărăția de o mie de ani, astfel că, atunci cînd Împărăția lui Hristos sosește, toți au avut parte de prima înviere: Hristos însuși, „pîrga” înviată cu mai mult de nouăsprezece veacuri înainte de Biserică, apoi Biserica împreună cu sfinții Vechiului Testament și în sfîrșit sfinții apocaliptici, cu cel puțin cîțiva ani după Biserică. Noi avem astfel o vedere exactă și adevărată a acelor care participă la învierea dintre cei morți. „Aceasta este întîia înviere. Fericii și sfinții sînt cei care au parte de întîia înviere! Asupra lor a doua moarte n-are nici o putere; ci vor fi preoți ai lui Dumnezeu și ai lui Hristos și vor împărați cu El o mie de ani.”

S-a observat pe bună dreptate că această expresie: „Ei vor fi preoți ai lui Dumnezeu și ai lui Hristos” face zadarnică interpretarea care ar vrea să vadă în acest pasaj o înviere figurată, aceea a principiilor creștinismului. Este limpede, într-adevăr, că dacă niște principii pot să domnească, este absurd să ne gîndim că ele pot să fie preoți. Acest titlu este deci o răsplată personală acordată acelor care au suferit. Cînd cei o mie de ani s-au împlinit, Satan reapare pe scenă, spre durerea și ruina neamurilor care nu sînt născute din Dumnezeu. Dar aceasta este pentru ultima oară în diferitele economii ale lui Dumnezeu.

„Cînd se vor împlini cei o mie de ani, Satan va fi dezlegat din închisoarea lui și va ieși să însele neamurile, care sînt în cele patru colțuri ale pămîntului, pe Gog și pe Magog, ca să-i adune pentru război”. Aceasta este de o mare importanță morală. Slava chiar a Împărăției nu-l ocrotește pe omul firesc cînd el este expus atacurilor dușmanului. Națiunile din mileniu, „al căror număr este ca nisipul mării”, devin prada Satanei.

„Și ei s-au suit pe fața pămîntului și au înconjurat tabăra sfinților și cetatea cea iubită.” Cetatea cea iubită este Ierusalimul; tabăra sfinților este, presupun, un cerc mai vast, care îmbrățișează tot Israelul și neamurile care, fiind întorși la Dumnezeu, nu se lasă amăgiți de Satan. Este aici un contrast evident cu starea pe care o presupune ogorul amestecat cu grîu și cu neghină, care reprezintă creștinătatea la sfîrșitul veacului. Grîul și neghina cresc împreună pînă ce judecata le desparte. La sfîrșitul mileniului, cei drepti și cei răi formează două clase bine distincte și despărțite, cu toate că, chiar atunci, apare o linie de demarcație care există între tabăra sfinților și Ierusalim, cetatea cea iubită pe pămînt, în care se găsesc iudeii.

Cei nenașcuți din nou dintre neamuri îi înconjoară acum cu armatele lor nenumărate, asemănătoare unor nori de lăcuste care merg să devasteze și să nimicească totul. „Dar din cer s-a coborît un foc și i-a mistuit. Și Diavolul, care-i înșela, a fost aruncat în iazul de foc și de pucioasă, unde este fiara și prorocul mincinos. Și vor fi chinuiți zi și noapte, în vecii vecilor.”

Atunci urmează o scenă și mai solemnă; din toate acelea pe care noi putem să le privim, cea mai potrivită ca să inspire groaza; dar, în același timp, aceea spre care creștinului îi place să privească, ca trebuind să suprimă pentru totdeauna orice urmă de rău și să îndreptățească binele acolo unde omul a dat totdeauna faliment. Aici nu apare decît un singur scaun de domnie. Este Dumnezeu, judecîndu-l pe om — este judecata veșnică. Cînd Dumnezeu își va exercita judecățile Sale providențiale, alte scaune sînt în jurul scaunului Său de domnie, cum am văzut la începutul viziunilor apocaliptice (Capitolul 4). Cînd Hristos în persoană vine să judece și să cîrmuiască pe cei vii (versetul 20.4), sînt iarăși scaune, căci sfinții înviați împărătesc cu El. Dar, acum nu este decît un singur scaun de domnie: Hristos judecă pe cei morți.

„Apoi am văzut un scaun de domnie mare și alb și pe Cel care ședea pe el. Pămîntul și cerul au fugit dinaintea Lui și nu s-a mai găsit loc pentru ele”. Ca învățătură, acest verset este de o mare importanță, în ceea ce el dovedește într-un chip hotărîtor că nu există nici un temei în părerea în mod general primită, că întoarcerea Domnului are loc numai în acest moment. Acest eveniment ne este totdeauna prezentat ca petrecîndu-se pe pămîntul locuibil, pămîntul actual. Dar, dacă Domnul n-a venit deja pentru pămînt, înainte de ceea ce ne este înfățișat aici, nu există lume în care El să poată să vină, deoarece cerul și pămîntul au fugit. Ideea obișnuită că venirea Domnului n-are loc decît în acest moment, este deci în contradicție cu ceea ce descrie acest verset chiar, fără a vorbi de alte părți ale Scripturii. Este destul, pentru a vedea lucrul acesta, de a cerceta și de a crede Cuvîntul lui Dumnezeu.

Este adevărat că noi vedem apoi cerul cel nou și pămîntul cel nou; dar cine ar vrea să pretindă că aceasta este sfera venirii Domnului? Pe acest pămînt El va veni, și nu numai pe pămîntul cel nou, în starea veșnică. În această lume chiar, în care a suferit, după Scripturi, El va reveni. Dar, pentru judecata veșnică, pămîntul și cerurile de acum au fugit; apoi vedem universul cel nou și veșnic. Hristos trebuie deci să fi

revenit mai înainte pe pământul actual. Cu aceasta se potrivește capitolul 19, care ni-l arată ieșind din cer pentru judecata pământului. El vine spre această lume, să răzbune pe poporul Său împotriva fiarei și prorocului mincinos, împotriva împăraților și armatelor lor; apoi sfinții împărătesc cu El. Nu înseamnă că eu aș spune că ei locuiesc pe pământ; El și sfinții slăviți au locuința lor sus; totuși asupra acestei lumi chiar, ei domnesc în timpul arătat.

Atunci, cum am văzut, vine ultima încercare a neamurilor, după ce Împărăția și-a împlinit durata sa. Diavolul dezlegat amăgește încă o dată carnea și sîngele, ca și în toate celelalte epoci. Slava care se desfășoară într-un chip vizibil în timpul acestei perioade nu are nici o eficacitate pentru a schimba inima omului; cu toate că, în absența dușmanului și înaintea prezenței plină de autoritate a marelui împărat, ea îi dă, timp de multă vreme, o ascultare pregătită. Acest veac va putea fi acela al cîrmuirii lui Dumnezeu și al binecuvîntării pentru om, dar nu este ceea ce îl poate schimba pe om. Chiar vestirea harului lui Dumnezeu rămîne fără putere, dacă nu pătrunde pînă la inimă prin puterea dătătoare de viață a Duhului Sfînt. Într-un cuvînt, nici o mărturie nu poate să aibă efect; nici o muncă, nici o putere, nici o slavă nu poate să producă nimic, dacă Cuvîntul lui Dumnezeu nu lucrează în suflet prin Duhul Său. Dar în aceasta ne este arătat — ceea ce are o mare importanță — adevărată natură a împărăției sau a domniei de o mie de ani. „Această zi” nu înseamnă o epocă în care toată lumea va fi convertită, ci în care Domnul Isus va cîrmi cu dreptate, în care răul săvîrșit pe față va fi imediat judecat și în care binele va fi menținut într-un chip desăvîrșit timp de o mie de ani. În ce privește cîrmuirea, totul va fi din punct de vedere moral potrivit gîndului lui Dumnezeu; dar vor fi încă elemente de rău, care, adevărat, nu vor putea să se arate fără să fie reprimare, dar care nu vor fi nimicite. Că aceasta este adevărat și că inima omului, chiar și sub cîrmuire, nu este reînnoită, vedem clar în aceea că Satan, la sfîrșit, amăgește pe toți aceia care nu sînt convertiți; și aceia, ni se spune, sînt nenumărați, „ca nisipul mării”.

Să nu fim mirați mai mult de numărul lor, decît de defecțiunea lor. Cei o mie de ani de pace și de belșug vor fi favorizat creșterea unei populații mereu în dezvoltare, cu toate judecățile divine care deschid această eră și care vor fi diminuat în chip deosebit numărul locuitorilor lumii. Ceea ce va avea loc atunci va depăși tot ceea ce a fost văzut vreodată pe suprafața pământului. Înainte de începutul acestei perioade, cum știm, vor avea loc printre neamurile din Apus și din Răsărit războaie însoțite de măceluri îngrozitoare. În afară de asta, judecăți de un fel sau de altul vor pustii popoarele. Dar apoi, lumea, copleșită timp de o mie de ani de tot felul de binecuvîntări vremelnice și pusă sub cel mai minunat dintre guverne, administrat de Domnul însuși, se va acoperi de o mulțime nenumărată de oameni de toate rasele, trăind în prosperitate. Natura va prezenta o stare de rodire fără seamăn; ea va răspîndi cu dărnicie fructele sale și produsele sale asupra omului care se va bucura din plin de tot ceea ce Dumnezeu a făcut aici pe pământ. Urmarea acestei stări va fi o creștere de populație în așa fel cum niciodată n-a existat ceva asemănător de cînd lumea a fost făcută. Totuși, cu toate aceste binecuvîntări, Satan va reuși să tîrască mulțimea națiunilor într-o vastă răzvrătire împotriva acelor care vor fi pe pământ obiectele favorii speciale a lui Dumnezeu: contra sfinților, oriunde ei se vor găsi și contra cetății preaiubite a lui Israel.

Atunci vine nu numai nimicirea acestor răzvrățiți printr-o judecată divină, ci și dispariția cerurilor și a pământului, iar Isus Se așază pe marele scaun de domnie alb. Aceasta este judecata morților ca atare, morți care acum înviază și dau socoteală despre faptele lor. Toți morții care n-au avut parte de prima înviere sînt aici. Felul acestei judecăți scutește neapărat pe sfinții mileniului de a trebui să se afle înaintea scaunului de domnie mare și alb, prin simplul motiv că nu este spus nicăieri că ei trebuie să treacă prin moarte. Nu există, în Scriptură, nimic care să poată să ne facă să tragem concluzia că vreun sfînt moare în timpul domniei de o mie de ani; contrariul este mai degrabă adevărat. Capitolul 65 din Isaia spune cu siguranță că, în timpul acestei perioade, moartea nu va interveni decît ca o judecată adusă de o răzvrătire fătîșă; ea va fi urmarea directă a unui blestem din partea lui Dumnezeu; păcătosul în vîrstă de o sută de ani va fi încă tînăr cînd va muri. Omul întors la Dumnezeu, nu numai că va atinge termenul natural (dacă pot să spun astfel) de o mie de ani, dar el va depăși această limită. Dacă este viu înainte ca cei o mie de ani să înceapă, el va fi și după ce ei se vor fi scurs; de fapt, literalmente, el nu va muri niciodată, cu toate că eu nu mă îndoiesc că, urmînd un principiu general, sfinții de pe pământul milenial nu sînt schimbați chiar în momentul în care cerurile și pământul vor dispărea.

Putem, în tot cazul, să afirmăm că, în această criză supremă, ei vor fi păziți într-un chip oarecare în armonie cu înțelepciunea divină, chiar dacă nu l-a plăcut lui Dumnezeu să ne descopere cum o va face. Acesta este unul din acele lucruri pe care El Și le-a rezervat, înaintea cărora o curiozitate îndrăzneată trebuie să se oprească și pe care El va ști să o îplinească într-un chip desăvîrșit. Totuși El nu ne-a lăsat fără cîteva indicații pentru a conduce gîndurile noastre. „Carnea și sîngele”, noi o știm, nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu. După datele generale Scripturii, putem deci să fim foarte siguri că acești sfinți, luați în timpul acestei distrugerii universale a cerului atmosferic și a pământului, vor fi transformați sub ceruri noi și pe pământul cel nou în care „locuiește dreptatea” (2 Petru 3.13), și aceasta, într-o stare nouă, potrivită stării veșnice în care ei vor fi introduși. Alții să speculeze asupra acestui subiect, dacă vor; în ce mă privește, eu sînt încredințat că acela care încearcă să determine amănuntele în asemenea materie, își consumă forțele pe ceea ce este în afară de puterea omului. Eu nu știu ca Scriptura să trateze undeva despre aceste lucruri, decît numai punînd principii ca acela care am căutat să-l aplic.

„Și morții au fost judecați”, dar nu după cartea vieții, care n-are nimic de a face cu judecata. „Și morții au fost judecați după cele ce erau scrise în cărțile acelea, potrivit faptelor lor.” Pentru ce deci cartea vieții este menționată? Nu pentru că numele vreunuia dintre aceia care se găsesc înaintea marelui scaun alb este scris aici, ci dimpotrivă, ca dovadă că el nu este și pentru a confirma astfel ceea ce este scris în celelalte cărți. Dacă aceste cărți fac cunoscut faptele rele ale morților care sînt înaintea scaunului de domnie, cartea vieții nu prezintă nimic pentru apărarea lor pe terenul harului lui Dumnezeu. Potrivit Scripturii, nici un nume al acelor care sînt judecați nu este scris în această carte.

De o parte se vede întunecatul registru al păcatelor de netăgăduit; de cealaltă nu se găsește nici un nume. Astfel, fie cărțile în care sînt scrise lucrurile după care sînt judecați morții, fie cartea vieții, totul lucrează împreună să vestească dreptatea solemnă și îngrozitoare a sentinței finale și irevocabile a lui Dumnezeu. „Fiecare a fost judecat după faptele lui.” „Și dacă cineva n-a fost găsit scris în cartea vieții, a fost aruncat în iazul de foc.” Cartea vieții nu pare deci deschisă aici, cum am spus, decît pentru a arăta că cei care sînt judecați, sînt excluși din ea. Aceasta este numai o înviere pentru judecată; nimeni din cei care se găsesc înaintea scaunului de domnie nu are numele în cartea vieții.

Mai mult, moartea și locuința Morților, personificate ca dușmani, iau sfîrșit. „Și Moartea și Locuința Morților au fost aruncate în iazul de foc. Iazul de foc este moartea a doua”. Orice lucrare a Domnului, relativ la suflet și la trup se găsește astfel încheiată; tot neamul omenesc este acum în stare de înviere pentru fericire sau pentru nenorocire, și aceasta pentru totdeauna. Moartea și Locuința Morților, care, timp de atîta vreme au executat sentința dată împotriva păcatului într-o lume unde domnea păcatul (și îl vor executa, cu toate că ocazional, chiar acolo

unde dreptatea va domni), dispar complet, atunci cînd toate urmele păcatului sînt șterse pentru totdeauna.

## Capitolul 21

În primele opt versete ale capitolului 21 vedem cerul nou și pămîntul nou; dar în plus, lucru groaznic de spus, iazul de foc. Trebuie să fie astfel, deoarece, așa cum am citit la sfîrșitul capitolului precedent, acolo sînt aruncați toți aceia care nu sînt scriși în cartea vieții. Fapt solemn și pe care noi sîntem obligați să-l vestim, că, chiar în această stare perfectă și veșnică, iluminată de lumina cerului și a pămîntului, în care nici un rău nu va putea să intre, se găsește tot răul care a existat vreodată, toți răii din orice neam și din orice veac, aruncați în iazul de foc, care rezultă dintr-o judecată veșnică. Remarcați un alt fapt important. Toate diferitele nume ale lui Dumnezeu (date adică lui Dumnezeu în fiecare epocă sau dispensație) dispar. („Dumnezeul Atotputernic" al patriarhilor; „Iehova" pentru Israel; „Tatăl" pentru noi; Dumnezeu suveran, personal al cerurilor și al pămîntului în mileniu (Geneza 17.1; Exod 6.3; 3.15); Ioan 20.17; Geneza 14.18; comparați 2 Evrei 7; Psalmi 110 și Zaharia 6.13). Acum este Dumnezeu și omul. Nu mai este vorba de neamuri, de ținuturi separate, nici de familii, de popoare și de limbi. Este starea veșnică; de fapt, este cea mai completă descriere pe care ne-o dă Biblia despre ea.

Dar este încă un punct interesant de scos în evidență. Cu toate că orice deosebire între oameni a dispărut complet și că ei au de a face direct cu Dumnezeu — vorbesc de oamenii înviați dintre cei morți sau strămutați — noi vedem totuși „sfînta cetate, noul Ierusalim, despărțită de restul acelor care umplu noul cer și noul pămînt. Acesta este un fapt de o mare importanță, pentru că dacă noul Ierusalim este, cum mi se pare evident, mireasa, șotia Mielului, atunci această stare aparte există pentru veșnicie.

„Și am auzit un glas tare, care venea din cer, zicînd: „Iată, cortul lui Dumnezeu este cu oamenii!" Adică locuința sau cortul lui Dumnezeu este privit ca un obiect aparte, în legătură, fără îndoială, cu oamenii, dar nu confundat cu ei. Oamenii nu sînt considerați ca făcînd parte din acest cort, ei coexistă cu el. „El va locui cu ei și ei vor fi poporul Lui și Dumnezeu însuși va fi cu ei, Dumnezeul lor. El va șterge orice lacrimă din ochii lor. Și moartea nu va mai exista. Nu va mai fi nici plîns, nici țipăt, nici durere, pentru că lucrurile dinții au trecut".

Toate lucrurile sînt deci făcute noi și „Cel care stătea pe scaunul de domnie a zis: „Iată, Eu fac toate noi." El însuși garantează faptul acesta și zice lui Ioan: „Scrie, fiindcă aceste cuvinte sînt sigure și adevărate." Nu mai rămîne nimic de făcut. „Apoi mi-a zis: „S-a sfîrșit! Eu sînt Alfa și Omega, Începutul și Sfîrșitul. Celui care îi este sete îi voi da să bea fără plată din izvorul apei vieții. Cel care va birui, va moșteni aceste lucruri. Eu îi voi fi Dumnezeu și el îmi va fi fiu. Dar cît despre fricoși, necredincioși, urîcioși, ucigași, desfrînați, vrăjitori, închinători la idoli și toți mincinoșii, partea lor este în iazul care arde cu foc și cu pucioasă, care este moartea a doua."

Aici se face, în șirul viziunilor, o schimbare vrednică de luat în seamă, dar ușor de înțeles; căci este evident că, în ordinea cronologică, nimic nu poate să vină după ceea ce tocmai am văzut, adică starea veșnică. Trebuie deci neapărat să ne întoarcem înapoi pentru a con-templa un obiect important în profeție și care nu putea fi descris mai înainte, fără să întrerupem cursul profeției. Este aici ca și cu ceea ce am avut în capitolul 17. În cursul profeției, Babilonul este menționat de două ori; prima dată în seria avertismentelor și a judecăților lui Dum-nezeu (capitolul 16.19). Numai atunci vine descrierea Babilonului, care n-ar fi putut să fie introdusă cum trebuie în altă parte, fără să întrerupă curentul valului profetic.

Regăsim aici aceeași ordine și, ceea ce face lucrul mai izbitor, este asemănarea introducerii în ambele cazuri. „Apoi unul din cei șapte îngeri, care avuseseră cele șapte potire pline cu cele din urmă șapte nenorociri, a venit și a vorbit cu mine, și mi-a zis: „Vino aici, să-ți arăt mireasa, șotia Mielului!" Se vede că sînt aproape aceiași termeni ca cei care încep capitolul 17; gîndesc că aceasta nu este fără motiv și că Dumnezeu a vrut să stabilească această asemănare, pentru a face să iasă în relief în ochii noștri contrastul între două obiecte care ne sînt înfățișate. Aici, în capitolul 21, de la versetul 9, nu avem continuarea profeției, ci descrierea sfintei cetăți, numită mai înainte în starea veșnică, după cum capitolul 17 cuprindea descrierea cetății corupte, a cărei judecată fusese anunțată. Babilonul, cu falsele sale pretenții la un caracter de biserică, dar în realitate ucigașă, era în același timp vinovată de a fi corupt pe împărații pămîntului. Aici vedem sfînta cetate, coborînd din cer de la Dumnezeu, mireasa, șotia Mielului, deosebindu-se în chipul cel mai complet de prostituata cea mare. În această cetate cerească, după venirea lui Hristos, împărații pămîntului aduc slava lor și cinstea lor, dar nu există atunci nici o stare de beție a neamurilor, nici o întinare de desfrînare, de închinare la idoli, nici de sînge vărsat. Babilonul, această îngrozitoare parte opusă a sfintei cetăți, caută, în ambiția sa pămîntească, favoarea împăraților pămîntului și a maselor populare; cealaltă, mireasa, suferă acum și va domni atunci. Faptul de a privi cu atenție pe una aruncă deci multă lumină asupra celeilalte.

Dar insist încă asupra importanței extreme care există de a lua seama că avem aici o vedere retrospectivă asupra miresei, Noul Ierusalim. Astfel dispare dificul-tatea pe care o întîmpinăm, luînd ultima viziune a acestei cărți ca făcînd parte din seria profetică, care începe cu capitolul 19 și se termină la versetul 9 din capitolul 21. Aceasta este o digresiune, destinată, readucîndu-ne înapoi, să ne facă să cunoaștem caracterul Babilonului și să arate cum acest caracter a forțat din punct de vedere moral judecata lui Dumnezeu să se exercite asupra ei. În acest capitol 21 ne este dată descrierea miresei, șotia Mielului, și aflăm aici cum Dumnezeu Se va sluji de ea pentru a răspîndi bunuri nelimitate, binecuvîntarea și slava în timpul mileniului; tot așa Diavolul, în timpul perioadei actuale, a întrebuițat și va întrebuița Babilonul pentru a împlini planurile sale de răutate. După cum cetatea dezordinii omenești a fost arătată în relațiile sale josnice și rușinoase cu fiara, la fel sfînta cetate este văzută în legăturile sale curate și slăvite cu Mielul.

„Apoi unul din cei șapte îngeri care avuseseră cele șapte potire pline cu cele din urmă șapte nenorociri a venit și a vorbit cu mine și mi-a zis : „Vino aici, să-ți arăt mireasa, șotia Mielului!" Și m-a dus în Duh pe un munte mare și înalt. Și mi-a arătat cetatea sfînta, Ierusalimul, care se cobora din cer de la Dumnezeu". Profetul nu este dus într-un pustiu: el este așezat pe „un munte mare și înalt" pentru a vedea, nu marea, ci sfînta cetate, Ieru-salimul. Cetatea cea mare este sau Ierusalimul vinovat sau Babilonul (Capitolul 11.8 și 17.18).

Cetatea sfînta este văzută acum ca vasul sfînt al puterii divine pentru a cîrmui pămîntul în timpul mileniului, „avînd slava lui Dumnezeu. Strălucirea ei era ca o piatră de iaspis, cum este cristalul."

Apoi vine o descriere a zidurilor sale, a porților sale, a temeliiilor sale și a așezării sale generale. „Ea avea un zid mare și înalt. Avea douăsprezece porți și la porți, doisprezece îngeri. Și pe ele erau scrise niște nume: ale celor douăsprezece seminții ale fiilor lui Israel." Era important, tocmai pentru că este mireasa, șotia Mielului, de a arăta ceva asemănător. Cu toate că Biserica nu poate să aibă niciodată nimic

pămîntesc, vedem totuși că Dumnezeu nu uită deloc căile Sale față de poporul Său. Cît despre îngerii, ei nu sînt acolo decît în calitate de ușieri, dacă se poate spune astfel; și, referitor la cele douăsprezece semînții ale lui Israel, numele lor singure sînt scrise pe porți, dar nimic nu arată că ei fac parte din cetate: numele lor sînt scrise pe dinafară. Această cetate va reaminti mereu pe aceia care au venit înainte ca Israel să fie restaurat aici pe pămînt, după cum, fără nici o îndoială, ea va servi pentru binecuvîntarea acestui popor în timpul mileniului. Dar aceasta nu va fi numai pentru el singur, cu toate că el are locul său special, cum este drept; vedem în plus că cetatea privește spre cele patru părți ale universului.

„Spre răsărit erau trei porți; spre miazănoapte, trei porți; și spre apus, trei porți.”

„Zidul cetății avea douăsprezece temelii și pe ele erau cele douăsprezece nume ale celor doisprezece apostoli ai Mielului.” Aceștia par să fie (în afară de Iuda Is-carioteanul, cum se înțelege) cei doisprezece care au fost în chip mai deosebit uniți cu Hristos, cînd El mergea pe calea Sa de durere pe pămînt. Aceasta nu vrea să spună că acela care a fost, în slujba Sa, mai onorat ca nici unul dintre cei doisprezece, acela pe care Domnul l-a folosit pentru a arăta poziția Bisericii în locurile cerești, nu va avea locul său cu totul special în această scenă slăvită. Dar Dumnezeu este suveran; mai mult, El lucrează cu o înțelepciune totdeauna cu mult mai presus de aceea a omului și menține pretutindeni principiile Sale. Cei doisprezece apostoli ai Mielului au deci aici locul care li se cuvine și, cu toate că putem să fim încredințați că acela pe care Dumnezeu îl va atribui lui Pavel nu va fi inferior, mi se pare că acesta n-ar putea fi al lui.

„Și cel care vorbea cu mine avea ca măsurătoare o trestie de aur, ca să măsoare cetatea, porțile și zidul ei. Cetatea este în patru colțuri și lungimea ei este cît lărgimea.” Ea este completă și desăvîrșită, cum se cuvine caracterului său de atunci. Avem apoi descrierea cetății însăși, zidurile materiale din care este construită, temeliiile și porțile sale, lucruri asupra cărora nu mă voi întinde. Dar mai departe ne este înfățișat de către văzător un punct de cea mai înaltă importanță: „În ea n-am văzut templu, pentru că Domn—nul Dumnezeu Cel Atotputernic și Mielul sînt templul ei.” Aceasta nu e o lipsă; dimpotrivă, este dovada părtășiei celei mai nemijlocite cu Dumnezeu. Un templu ar presupune un intermediar; absența templului este deci un cîștig și nu o pierdere pentru cetate. Aceasta stabilește o mare diferență între Ierusalimul pămîntesc și cetatea cerească; într-adevăr, dacă există în descrierea lui Ezechiel un lucru mai remarcabil decît altul, acesta este templul. Se înțelege: un templu se potrivește pămîntului; dar aici nu este templu. Cetatea cerească, care este expresia completă a binecuvîntării sus, nu are templu, pentru că în întregime ea este un templu. Întrucît este vorba de templu, Domnul Dumnezeu este templul ei, la fel și Mielul.

„Cetatea n-are nevoie nici de soare, nici de lună, ca s-o lumineze”. Nici aceasta nu putem s-o privim ca o pierdere. Pentru orașul și țara de pe pămînt, lumina lumii va fi ca aceea a soarelui și lumina soarelui va fi de șapte ori mai mare (Isaia 30.26), dar aici nu există nici unul din acești luminători; luminile create nu mai sînt pentru cetatea de sus, „căci o luminează slava lui Dum-nezeu și făclia ei este Mielul”. Ce cîștig imens!

„Neamurile vor umbla în lumina ei”. Reiese clar de aici că „neamurile” nu sînt în cetate. „Și împărații pămîntului îi vor aduce slava și cinstea lor”, nu „în ea”, ci ei îi vor aduce slava, adică este arătarea respectului pe care ei îl dau. „Porțile ei nu se vor închide ziua, fiindcă acolo nu va fi noapte. În ea vor aduce slava și cinstea neamurilor. Nimic întinat nu va intra în ea, nimeni care trăiește în uriciune și în minciună, ci numai cei scriși în cartea vieții Mielului.” Tot ceea ce, din punct de vedere moral este necorespunzător cetății sfinte își găsește aici dreapta condamnare; dar, în același timp, harul suveran trebuie de asemenea să fie manifestat.

## Capitolul 22

O altă descriere glorioasă urmează după aceasta, la începutul capitolului 22.

„Și mi-a arătat un rîu cu apa vieții, strălucind ca cristalul, izvorînd din scaunul de domnie al lui Dumnezeu și al Mielului”. Nu mai sînt fulgerele și tunetele și glasurile, caractere ale perioadei tranzitorii de judecată care umple intervalul între răpirea Bisericii și domnia împreună cu Hris-tos, ci figura întrebuițată aici se potrivește acestui timp în care Hristos și Biserica domnesc în pace: „Un rîu cu apa vieții, strălucind ca cristalul, izvorînd din scaunul de domnie al lui Dumnezeu și al Mielului. În mijlocul străzii ei și pe cele două maluri ale rîului era pomul vieții, rodind douăsprezece feluri de rod, dînd rod în fiecare lună; și frunzele pomului sînt pentru vindecarea neamurilor.” Pomul vieții nu poartă numai ceea ce producea primul, ci acum, după plinătatea proviziei harului lui Dumnezeu față de om, el dă mai întîi pentru omul în slavă, cele douăsprezece feluri de rod, apoi ceea ce se potrivește de asemenea omului pe pămînt, o porție pe care o dă bunătatea unui Dumnezeu care Se arată în împărăția Sa. „Nu va mai fi nici un blestem. Scaunul de domnie al lui Dumnezeu și al Mielului va fi în ea. Robii Lui îi vor sluji.” Descrierea scenei acesteia se termină cu versetul după care vin avertismente pînă la sfîrșitul cărții.

Versetul 6 confirmă încă odată toate aceste cuvinte și, în legătură cu ele, venirea Domnului este înfățișată pentru a întări însemnătatea ei. „Și iată, Eu vin curînd! Ferice de cel care păzește cuvintele prorociei cărții acesteia.” Atunci este afirmat din nou caracterul acestei profeții, caracter care derivă din faptul că creștinismul a luat deja locul său: „Să nu pecetluiești cuvintele prorociei din cartea aceasta.” În timpul lui Daniel și pentru Daniel însuși, cartea era pecetluită (Daniel 12.4,9); era atunci caracterul vechilor prorocii, dar nu al cărții lui Ioan. „Și mi-a zis: „Să nu pecetluiești cuvintele prorociei din cartea aceasta, căci timpul este aproape.” Vremea nu era aproape în epoca lui Daniel. Pentru Biserică, vremea este totdeauna aproape. În caracterul său propriu, ca și în lucrurile care sînt partea sa, ea nu cunoaște deloc timpul. Tot ceea ce aparține trupului lui Hristos este în afara pămîntului și a lumii. Biserica este din cer; și, în cer nu există nici timp, nici ceva care să-l măsoare. Există în cer luminători care marchează vremurile și anotimpurile pentru pămînt. Dar Biserica se compune din persoane chemate în afara pămîntului și ea nu este din lume; în consecință, pentru ea vremea este totdeauna aproape. De îndată ce Hristos a fost vestit ca așezat la dreapta lui Dumnezeu și, prin urmare, chiar de la începutul creștinismului, El era de asemenea înfățișat ca fiind gata să judece viii și morții (I Petru 4.5) și El rămîne astfel pînă în vremea de azi.

Biserica se continuă deci, potrivit voii Domnului. El poate, după planurile pe care le-a făcut, să prelungească sau să scurteze acest interval de timp care este în întregime în mîinile Sale, dar Biserica nu are nimic de a face cu timpurile și evenimentele. Pentru iudeu, dimpotrivă, există neapărat date; pentru el, mari schimbări trebuie de asemenea să aibă loc și de aceea, deoarece Daniel îi reprezintă pe iudei, diferența rămîne vădită. Pentru creștin, această carte nu este pecetluită. Totul este deschis, pentru că Duhul Sfînt locuiește în noi, „căci Duhul cercetează toate, chiar cele mai adînci lucrări ale lui Dumnezeu.”

Găsim deci, în legătură cu cartea, avertismentul cel mai solemn. „Cine este nedrept, să fie nedrept și mai departe; cine este întinat, să se întineze și mai departe; cine este drept să trăiască și mai departe în dreptate. Și cine este sfânt, să se sfințească și mai departe!” Timpul despre care se vorbește aici nu ne privește deloc pe noi, ci pe aceia care vor fi pe pământ după ce noi vom fi departe. Totul este fixat atunci. Nu va mai fi timpul de a căuta îndurarea: oricare ar fi starea în care Domnul ne va găsi la venirea Sa, totul este încheiat și fixat, nu mai este cazul de schimbare. În consecință, citim: „Iată, Eu vin curînd și răsplata Mea este cu Mine.” Vedem că aceasta se referă la ceea ce a fost înainte — nu numai la venirea Sa pentru noi care păzim cuvintele profeției din această carte, ci și pentru cei pe care îi va găsi aici pe pământ, „pentru a da fiecăruia după cum este fapta lui.” După aceasta Isus Se prezintă El însuși și în același timp anunță că a trimis pe Îngerul Său.

„Eu, Isus, am trimis pe Îngerul Meu să vă mărturisească aceste lucruri în biserici. Eu sînt Rădăcina și Sămînța lui David, Luceafărul strălucitor de dimineață.” „Și Duhul și Mireasa zic: „Vino!” Și cine aude să zică „Vino!” Și cel însetat să vină; cine vrea, să ia apa vieții fără plată!” Astfel Hristos, înfățișat nu numai ca Rădăcina și Sămînța lui David, dar și ca Luceafărul strălucitor de dimineață, face să țîșnească, sub acțiunea Duhului Sfînt, manifestarea de sentimente din inima Bisericii. Ea nu poate să audă vorbindu-se despre El în legătură cu acest punct de vedere, fără să dorească îndată ca El să vină. Ea nu zice, este adevărat: „Vino repede”; aceasta n-ar fi potrivit nici cu ea, nici cu creștinul. Ceea ce ni se potrivește este răbdarea așteptării. Dimpotrivă, cît este de prețios pentru inimă că El este Cel care zice: „Eu vin repede!” Și Hristos singur, în Scriptură, vorbește totdeauna astfel. Cît despre noi, nu putem spune numai: „Vino!” Noi dorim fără îndoială ca El să vină curînd, dar îi lăsăm Lui să hotărască momentul venirii, pentru că noi cunoaștem dragostea Sa și putem să ne încredem în El. Noi știm că, dacă El întîrzie, nu întîrzie în împlinirea făgăduinței Lui (2 Petru 3.9), ci are o îndelungă răbdare pentru mîntuirea tuturor. Și, cine ar vrea să lipsească sufletul de mîntuire sau să-L împiedice pe Domnul de a o arăta?

„Și Duhul și Mireasa zic: „Vino!” Lui Isus I se adresează acest suspin. Spre care altul ar putea să fie îndreptat? Mireasa face să se urce spre Mire această dorință, iar Duhul Sfînt dă putere acestei revărsări a inimii sale. Dar, în afară de asta, este de asemenea un mesaj pentru alții, un cuvînt adresat acelor care aud.

„Cine aude să zică: „Vino!” Ei sînt invitați să rostească aceeași chemare. Dacă credeți, nu vă temeți deloc, chiar dacă nu veți avea decît puțină cunoștință: Domnul nu uită nici nu disprețuiește pe aceia care prin comparație cu alții ar fi lipsiți de pricepere. Tocmai această clasă de persoane o are El în vedere, în invitația făcută acelor care aud, de a spune: „Vino!” Mireasa reprezintă pe aceia care au în mod normal stăpînirea și se bucură de drepturile lor. Mulți n-au ajuns încă la acest punct, dar Domnul nu-i uită. „Cine aude să zică: „Vino!” A fi auzit numai glasul Său este, la urma urmei, punctul de plecare al oricărei binecuvîntări. Nu este bucuria deplină, dar de aceasta depinde totul. Este drumul care conduce la tot, este luarea în stăpînire și bucuria actuală pentru toate. „Cine aude” să fie deci încurajat să zică: „Vino!” Nu este nimic în Isus care să poată sau să trebuiască să vă oprească, nici să vă cauzeze vreo teamă. În El însuși, vă veți bucura, chiar dacă n-ați fi avut aici pe pământ deplina cunoștință a tot ce este El.

Dar în același timp cînd Biserica zice lui Hristos: „Vino!” și cînd invită pe cei care cred să se unească fără teamă cu ea în această chemare, ea nu-i uită pe aceia care sînt niște sărmani păcătoși, fie că ei au convingerea adîncă despre faptul acesta, fie că ei simt numai o dorință produsă de harul lui Dumnezeu, ceea ce este cea mai slabă expresie a nevoii unui păcătos. Astfel Domnul găsește loc pentru tot ceea ce este roadă propriului Său har — pentru chemarea de har, de asemenea, chiar dacă omul încă nu a dat un răspuns. Totuși disprețul harului duce neapărat la judecată.

Cartea se termină după un avertisment solemn către aceia care ar adăuga sau ar scoate ceva din conținutul ei.

„Cel care dă mărturia despre aceste lucruri, zice: „Da, Eu vin repede.” Amin! Vino, Doamne Isuse!”

„Da, Eu vin curînd”; cît de prețioase sînt aceste cuvinte după o atît de lungă așteptare! După atîtea dureri, încercări, greutăți, primejdii, cît este de plăcut să ai un astfel de cuvînt, rostit de Acela care este sfînt și Adevărat și care cu siguranță are să vină în credincioșia iubirii Sale. El nu va uita să împlinească făgăduința pentru care a dat o arvună inimilor noastre. El vine, și pentru noi aceasta va fi în curînd.

Să poată inimile noastre, eliberate de orice piedică, să răspundă nestînjnit „Amin” la cuvîntul Său de iubire și de adevăr! Harul Său să fie cu toți!